

Årsredovisning 2014

Årsredovisning 2014

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11930
404 30 Göteborg
Tel. 010-698 60 00
www.havochvatten.se
havochvatten@havochvatten.se

INNEHÅLL

<i>Generaldirektören har ordet</i>	9
Havs- och vattenmyndigheten och miljömålen	11
Planering för miljön.....	14
Åtgärder för miljö kvalitetsmålen.....	14
Miljömålsuppföljning.....	16
Årlig uppföljning av miljö kvalitetsmålen.....	16
Framtagning av målmanualer.....	16
Indikatoruppdatering.....	16
Fördjupad utvärdering.....	16
Forskning för miljömålen.....	16
Fokusområden.....	18
Instruktion och regleringsbrev.....	19
Prestationer.....	25
Vattenförvaltning	27
Samordning av arbetet med vattenmiljön.....	30
Europeiskt arbete.....	30
Miljöövervakning.....	31
Miljöövervakning och uppföljning i sötvatten och grundvatten.....	31
Internationell rapportering.....	32
Revision av nationell miljöövervakning för sötvatten och grundvatten.....	32
Åtgärdsarbete.....	33
Biologisk mångfald – skydd av områden och arter.....	33
Hotade arter.....	34
Främmande arter.....	35
Grön infrastruktur.....	36
Restaurering av akvatiska miljöer.....	36
Kalkning mot försurningseffekter.....	37
Nationell strategi för hållbar vattenkraft.....	38
Dialog Vattenkraft – Miljö.....	38
Miljöeffekter av den gemensamma jordbrukspolitiken.....	39
Dialogprojekt om åtgärder i jordbruket.....	39
Åtgärder mot övergödning.....	39
Bidrag till åtgärdsarbete.....	40
Reglering.....	40
Miljöprovning.....	41
Tillsynsvägledning.....	42
Vattenverksamhet.....	42
Enskilda avlopp.....	43
Fiske och vattenbruk.....	43
Miljö kvalitetsnormer för vattenförvaltning och havsmiljö.....	44
Vattenskyddsområde.....	44
Skydd av grundvatten.....	44
Dumpning av avfall.....	44
Vägledning.....	45
Vattenförvaltning.....	45
Vatten- och avloppsplanering.....	45
Riksintresse för vattenförsörjningen.....	45
Badvatten.....	46
Vattenverksamhet.....	46

Havsförvaltning	47
Samordning av arbetet med havsmiljön.....	50
Nationellt.....	50
Europeiskt arbete.....	50
EU:s Strategi för Östersjöregionen.....	51
Konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö, Helcom.....	52
Konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten, Ospar.....	52
Arktis.....	53
CCAMLR – Commission for the Conservation of Antarctic marine Living Resources.....	54
Övriga internationella konventioner - CBD, UNCLOS och Londonkonventionen.....	54
Miljöövervakning.....	55
Miljöövervakning och uppföljning av Kust och hav.....	55
Revision av nationell miljöövervakning för Kust och hav.....	55
Fartygssamordning.....	56
Hanöbukten.....	56
Åtgärdsarbete.....	56
Biologisk mångfald – skydd av områden och arter.....	57
Restaurering av akvatiska miljöer.....	58
Främmande arter.....	59
Blå tillväxt – miljöteknik och miljöinnovationer.....	59
Bidrag till åtgärdsarbete.....	59
Havsplanering.....	59
Miljöprovning.....	60
Dumpning av avfall.....	61
Vägledning.....	62
 Fiskförvaltning	 63
Den gemensamma fiskeripolitiken.....	66
Förhandlingsarbetet.....	66
Regionalisering.....	66
Insatser för genomförandet av den nya gemensamma fiskeripolitiken.....	67
Den externa dimensionen.....	67
Datainsamling.....	68
Nationell kontaktperson för datainsamlingen.....	68
Stödmyndighet och Sveriges fiskeriprogram.....	69
Miljöövervakning av fisk.....	69
Tillträdesfrågor.....	69
Fartygstillstånd och anpassning av flottans kapacitet.....	69
Fiskelicens för fiske i havet.....	70
Personlig fiskelicens för fiske utan stöd av enskild fiskerätt i Vänern, Vättern, Hjälaren, Mälaren och Storsjön i Jämtland.....	70
Yrkesfiskelicenser.....	71
Särskilda tillstånd.....	71
Torsk i Östersjön.....	72

Effortsystemet i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön.....	72
Pelagiska tillstånd och utvärdering av systemet med överlåtbara fiskerättigheter.....	72
Fiske efter räka.....	72
Siklöja.....	73
Nationell fiskereglering.....	73
Lax.....	73
Utveckling av fiskerinäringen.....	74
Fiskerikontroll.....	75
Utveckling av fiskerikontroll.....	76
Tillsynsplan och tillsynsvägledning.....	77
Kvot- och effortuppföljning.....	77
Landningskontroll.....	78
Handelskontroll.....	80
IUU – Olaglig, orapporterad och oreglerat fiske.....	81
Centrum för fiskerikontroll.....	81
Överträdelsehantering.....	82
Bruka utan att förbruka.....	83
Övrig redovisning.....	85
Internationellt samarbete och politiken för global utveckling.....	88
Utvecklingssamarbete.....	88
Bilateralt klimat och miljösamarbete.....	89
Politiken för global utveckling.....	90
Forskning.....	91
Miljöforskningsanslaget.....	92
Ekosystemtjänster.....	94
Bidragsbeslut.....	95
Föreskriftsarbete.....	95
Uppdrag och remisser från regeringen.....	96
Miljöledning och ISO 14001-certifiering.....	96
Den goda arbetsplatsen.....	97
Personalinformation.....	97
Utveckling av arbetsplatsen.....	98
Kompetensförsörjning.....	99
Jämställdhetsintegrering.....	100
Kommunikation och presskontakter.....	100
Intäkter av avgifter och annan verksamhet (v).....	101
Fördelning av intäkter och kostnader enligt vald indelning av verksamheten (v).....	102
Finansiell redovisning.....	103
Verksamhetens utfall.....	106
Resultaträkning.....	108
Balansräkning.....	109
Anslagsredovisning.....	110
Tilläggsupplysningar och noter.....	113
Sammanställning över väsentliga uppgifter.....	128

Generaldirektören har ordet

Den 19 december fick Havs- och vattenmyndigheten, efter fullföljd extern miljörevision, sitt certifikat enligt miljöledningssystemet ISO 14001. En märkesdag. Certifikatet är frukten av ett långt och enträget arbete att utveckla och i vardagen använda ett integrerat ledningssystem för hela verksamheten vid Havs- och vattenmyndigheten. Att vi på Havs- och vattenmyndigheten har nytta av detta är redan tydligt. Det är samtidigt min förhoppning att vi även kan inspirera andra, både myndigheter och andra organisationer, i ett aktivt miljöledningsarbete.

Miljö kvalitetsmålen är i fokus för hela myndighetens verksamhet. Vårt uppdrag är bland annat att inom vårt ansvarsområde vara pådrivande, stödjande och samlande vid genomförandet av miljöpolitiken och att verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås. I årsredovisningen har vi i år ambitionen att tydligare beskriva hur vi arbetar för att nå miljömålen. Det gäller såväl i vårt arbete med att ta fram ny kunskap genom forskningsinitiativ och löpande miljöövervakning/datansamling som i arbetet att ge regeringen stöd och i vårt arbete med planering, åtgärder och myndighetsutövning.

I årsredovisningen berättar vi om hur långt vi kommit i arbetet med våra tre förvaltningsområden Vattenförvaltning, Havsförvaltning och Fiskförvaltning. Perspektivet är hela vägen från globala konventioner, Antarktis och Arktis ned till den lokala nivån med exempel som rör enskilda avrinningsområden. För dig som vill läsa ännu mer om det konkreta åtgärdsarbetet som 2014 finansierats med vårt anslag 1:12 Åtgärder för havs- och vattenmiljö kommer vi att publicera en mer utförlig redovisning i första halvan av april 2015.

Så har vi genomfört 2014 års verksamhet med ledning av vår vision - Levande hav, sjöar och vattendrag till glädje och nytta för alla.

Björn Risinger, Generaldirektör

Havs- och vattenmyndigheten och miljömålen

Havs- och vattenmyndigheten ska verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling.

I detta kapitel redogörs för hur Havs- och vattenmyndigheten har arbetat för att integrera miljömålen i genomförandet av myndighetens verksamhet och exempel på åtgärder. När begreppet miljömål används avses generationsmålet och de 16 miljö kvalitetsmålen.

Här ges också en läsanvisning till var i texten resultatet från de olika uppgifterna i Havs- och vattenmyndighetens instruktion redovisas samt var i texten återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet redovisas.

Planering för miljön

Vägledande för Havs- och vattenmyndighetens planering är en treårig strategisk plan som bland annat ger utgångspunkter för vad myndigheten vill uppnå under perioden, ett urval av viktiga leveranser samt strategier för myndighetens arbete.

Den strategiska planen uppdateras årligen och tar sin utgångspunkt i myndighetens vision, värdegrund, instruktion, miljö kvalitetsmålen samt andra uppdrag som styr och reglerar myndighetens arbete. Inför den årliga uppdateringen av den strategiska planen görs också en omvärldsanalys.

Med utgångspunkt i den strategiska planen formulerar generaldirektören årligen en inriktningsskrivelse som pekar ut viktiga prioriteringar för det kommande året.

Myndigheten ska redovisa vilka steg som tagits för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen och hur arbetet har integrerats i verksamheten.

Generationsmålet utgör en politisk ambition för miljöarbetet och är en vision för miljömässigt hållbar utveckling som ger vägledning för samhällets insatser. Generationsmålet uppnås genom samhällets samlade insatser för miljön. Vid uppföljning av de steg Havs- och vattenmyndigheten tagit för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen tas utgångspunkt i myndighetens aktiviteter kopplade till miljö kvalitetsmålen.

Utgångspunkten för myndighetens arbete är att all verksamhet ska bidra till att uppnå miljö kvalitetsmålen. För att tydliggöra detta kopplas aktiviteterna i myndighetens verksamhetsplan till de miljö kvalitetsmål som dessa bidrar till att uppnå. I detta sammanhang ska bedömningen av aktiviteterna avse samtliga 16 miljö kvalitetsmål. Syftet är att tydliggöra att de aktiviteter som ska genomföras också ska bidra till att Sverige når miljö kvalitetsmålen.

På detta sätt skapas också förutsättningar för myndigheten att på ett tydligare sätt redovisa och följa upp hur myndighetens arbete bidrar till att Sverige når miljö kvalitetsmålen.

Åtgärder för miljö kvalitetsmålen

Genom Havs- och vattenmyndighetens uppdrag genomförs åtgärder för att miljö kvalitetsmålen ska kunna nås. Sju av riksdagens 16 miljö kvalitetsmål har direkt anknytning till vatten.

Nedan ges några exempel på hur myndigheten har arbetat under 2014 för att dessa mål ska nås.

Tabell 1.
Miljömålen

Miljö kvalitetsmål	Exempel på åtgärder	Läs om i kapitel/avsnitt
Ingen övergödning	Miljöeffekter av den gemensamma jordbrukspolitiken Dialogprojekt om åtgärder i jordbruket Åtgärder mot övergödning	Åtgärdsarbete sid 39
Levande sjöar och vattendrag	Miljöprovningar Tillsynsvägledning Restaureringsprojekt Kalkning mot försurnings-effekter Reglering av laxfisket	Miljöprovning sid 41 Tillsynsvägledning sid 42 Åtgärdsarbete sid 33 Nationell fiskereglering sid 73
Hav i balans samt levande kust och skärgård	Biologisk mångfald – skydd av områden och arter Restaurering av akvatiska miljöer Främmande arter Reglering av laxfisket Genomförandet av EU:s fiskeripolitik	Åtgärdsarbete sid 56 Nationell fiskereglering sid 73 Den gemensamma fiskeripolitiken/Insatser för genomförandet av den nya gemensamma fiskeripolitiken sid 67
Bara naturlig försurning	Restaurering av akvatiska miljöer	Åtgärdsarbete sid 33
Giftfri miljö	Vattenskyddsområde Skydd av grundvatten Enskilda avlopp	Tillsynsvägledning sid 42
Grundvatten av god kvalitet	Vattenskyddsområde Skydd av grundvatten Enskilda avlopp	Tillsynsvägledning sid 42
Myllrande våtmarker	Miljöeffekter av den gemensamma jordbrukspolitiken Dialogprojekt om åtgärder i jordbruket Åtgärder mot övergödning	Åtgärdsarbete sid 33

Miljömålsuppföljning

Årlig uppföljning av miljö kvalitetsmålen

Havs- och vattenmyndigheten har under våren redovisat årlig uppföljning 2014 för de tre miljö kvalitetsmål som myndigheten ansvarar för: *Hav i balans samt levande kust och skärgård*, *Levande sjöar och vattendrag* samt *Ingen övergödning*. Vidare har inspel lämnats till andra målansvariga myndigheter till stöd för deras årliga uppföljning.

Framtagning av målmanualer

Under 2014 har Havs- och vattenmyndigheten fortsatt arbetet med att utveckla målmanualerna för de tre miljö kvalitetsmål som myndigheten ansvarar för. Fokus i arbetet är att ge en grund för uppföljning och bedömning av målen genom att operationalisera målen samt ange mått och nivåer för tillstånd och åtgärder i miljön, med fokus på kärnfrågor som är avgörande för måluppfyllelsen. Syftet är även att få till stånd en mer konsekvent, transparent och robust miljö målsuppföljning där det tydligt går att härleda gjorda bedömningar till olika underlag.

Indikatoruppdatering

Havs- och vattenmyndigheten har genomfört en uppdatering av några av indikatorerna på miljö målsportalen under 2014.

Indikatorerna har till syfte att ge ett viktigt bidrag till uppföljningen av miljö kvalitetsmålen. När målmanualerna är framtagna kommer nya och kompletterande indikatorer att behöva utvecklas. Indikatorer saknas fortfarande för vissa av de nya preciseringarna som beslutades 2012.

Fördjupad utvärdering

Den fördjupade utvärderingen av möjligheterna att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen i form av miljö tillstånd, GAP- och styrmedelsanalys för de tre miljö mål som Havs- och vattenmyndigheten är ansvarig för har startats under hösten 2014 och ska vara regeringen tillhanda 1 september 2015. Delar av den målövergripande analysen genomförs inom ramen för tre fokusområden: näringslivets miljöarbete, hållbar konsumtion och hållbara städer, där Havs- och vattenmyndigheten har deltagit i arbetet kring de två förstnämnda. Uppdraget genomförs i samverkan med övriga miljö målsansvariga myndigheter.

Forskning för miljö målen

Havs- och vattenmyndigheten deltar i den gemensamma beredningen av Naturvårdsverkets anslag för miljö forskning (1:5) med syfte att stödja myndigheternas samlade kunskapsbehov. Myndigheternas övergripande mål med den forskning som finansieras är att den ska ge underlag för att nå miljö kvalitetsmålen (Forskningsstrategi 2012–2016).

Myndigheten fördelar också så kallade villkorsmedel (vatten- och fiskeavgiftsmedel) som stödjer forskning och utveckling inom fiskförvaltningen.

Även medel från anslag 1:2 och 1:12 används för att finansiera projekt som ger ny kunskap inom myndighetens verksamhetsområden.

En viktig roll för Havs- och vattenmyndigheten är att delta som avnämarrepresentant i större forskningsprogram och -projekt samt att samverka med andra forskningsfinansiärer.

Tabell 2.
Prestation Miljömålsuppföljning

	2014	2013
Beslut med leverans till Naturvårdsverket (Årlig uppföljning)	3	3
HaV:s yttranden på andra nationella myndigheters samråd om årlig uppföljning	5	13
Havs- och vattenmyndighetens kostnad, tkr	3 258	1 271

I kostnaden ingår även deltagande i möten i de grupperingar där Havs- och vattenmyndigheten ingår. Under 2014 har myndigheten även arbetat med den fördjupade utvärderingen som kommer att redovisas 2015. Den fördjupade utvärderingen har lett till att de årliga uppföljningarna 2015 flyttats fram i tiden.

Fokusområden

För att ge ytterligare inriktning för verksamheten 2014 har Havs- och vattenmyndigheten formulerat följande fokusområden.

Tabell 3.
Miljömålen

Fokusområde	Exempel på åtgärder	Läs om i kapitel/avsnitt
Biologisk mångfald i rinnande vatten	Havs- och vattenmyndigheten deltar i miljöprövningar av verksamheter som påverkar den biologiska mångfalden i rinnande vatten. Tillsynsvägledning genomförs för att stärka handläggningen av vattenverksamheter. Myndigheten bidrar också till restaureringsprojekt för rinnande vatten. Under 2014 har myndigheten tillsammans med Energimyndigheten tagit fram en nationell strategi för hållbar vattenkraft.	Åtgärdsarbete sid 33 Miljöprövning sid 41 Tillsynsvägledning sid 42
Övergödningen av Östersjön	Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket beställde under hösten 2013 en kunskapsstudie för att belysa miljösituationen i Östersjön och utifrån existerande kunskap beskriva orsakssamband och kunskapsluckor. Denna har bearbetats vidare under 2014.	Forskning sid 91
	Under 2014 gjorde Havs- och vattenmyndigheten en utlysning av medel för utvecklingsprojekt inom enskilda avlopp.	Enskilda avlopp sid 43
Ett hållbart fiske med fokus på utkastförbud och reglering av fiske i skyddade områden	Havs- och vattenmyndigheten har under 2014 gjort en lägesrapport och en tidplan för det fortsatta arbetet som anger att fiske bör regleras i 30 av ca 300 marina skyddade områden.	Fiskförvaltning sid 63 Den gemensamma fiskeripolitiken/Insatser för genomförandet av den nya gemensamma fiskeripolitiken sid 67
	Förberedelser för införandet av landningsskyldighet.	Den gemensamma fiskeripolitiken/Insatser för genomförandet av den nya gemensamma fiskeripolitiken sid 67

Instruktion och regleringsbrev

Tabell 4.

Uppgifter enligt Havs- och vattenmyndighetens instruktion

Uppgifter enligt instruktion

Läs om i kapitel/avsnitt

Havs- och
vattenmyndigheten
och miljömålen

<p>1§ Havs- och vattenmyndigheten är förvaltningsmyndighet på miljöområdet för frågor om bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag och hav.</p>	Hela årsredovisningen
<p>2§ Myndigheten ska inom sitt ansvarsområde vara pådrivande, stödjande och samlande vid genomförandet av miljöpolitiken och verka för en hållbar förvaltning av fiskeresurserna.</p>	Hela årsredovisningen
<p>3§ Myndigheten ska verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling.</p>	Hela årsredovisningen
<p>4§ Myndigheten ska samordna uppföljning och utvärdering av miljö kvalitetsmålen Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag och Hav i balans samt levande kust och skärgård. Myndigheten ska i fråga om sitt miljöarbete rapportera till Naturvårdsverket och samråda med verket om vilken rapportering som behövs.</p>	Miljömålsuppföljning sid 16
<p>5§ Havs- och vattenmyndigheten ska särskilt</p> <ol style="list-style-type: none">1. ansvara för den centrala tillsynsvägledningen under miljöbalken och samverka med länsstyrelserna för att åstadkomma ett effektivt tillsynsarbete2. bevaka allmänna miljövårdsintressen i mål och ärenden där miljöbalken tillämpas och som handläggs hos myndigheter och domstolar samt lämna myndighetens synpunkter tidigt i processen3. delta i miljöprovningar som gäller frågor som är principiellt viktiga eller har stor betydelse för havs- och vattenmiljön eller fisket4. vara samlande i vatten- och havsmiljöarbetet genom att samordna vattenmyndigheterna för genomförandet av förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön5. arbeta med frågor som rör havsplanering	Tillsynsvägledning sid 42 Miljöprovning sid 41 Miljöprovning sid 60 Miljöprovning sid 41 Miljöprovning sid 60 Samordning av arbetet med vattenmiljön sid 30 Havsplanering sid 59

forts tabell 4.

Uppgifter enligt Havs- och vattenmyndighetens instruktion

Uppgifter enligt instruktion

Läs om i kapitel/avsnitt

6. ha det övergripande ansvaret för fiskerikontrollen och ansvara för genomförandet av landningskontrollen	Fiskerikontroll sid 75
7. inom sitt ansvarsområde ansvara för skydd av naturtyper och arter samt andra frågor om biologisk mångfald i sjöar, vattendrag och hav	Biologisk mångfald (Vattenförvaltning) sid 33 och Biologisk mångfald (Havsförvaltning) sid 57
Nationell fiskereglering sid 73
8. i samråd med Naturvårdsverket fördela medel för miljöövervakning, uppföljning av miljö-kvalitetsmålen och internationell rapportering och efter samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer ansvara för genomförandet av miljöövervakningen samt beskriva och analysera miljötillståndet inom sitt ansvarsområde	Forskning för miljömålen sid 16
Miljöövervakning sid 55
9. ansvara för att samla in grundläggande information om fiskbestånden samt fisket och annat nyttjande i sjöar, vattendrag och hav och särskilt svara för att datainsamling och rådgivning i fråga om fiskbestånden och fisket bedrivs i enlighet med rådets förordning (EG) nr 199/2008 av den 25 februari 2008 om upprättande av en gemenskapsram för insamling, förvaltning och utnyttjande av uppgifter inom fiskerisektorn och till stöd för vetenskapliga utlåtanden rörande den gemensamma fiskeripolitiken.	Datainsamling sid 68
10. inom sitt ansvarsområde främja forskning och utvecklingsverksamhet och delta i beredningen av Naturvårdsverkets miljöforskningsanslag till stöd för myndighetens och verkets arbete	Miljöforskningsanslaget sid 92
11. göra kunskaper om havs- och vattenmiljön, fisket och myndighetens arbete tillgängliga för myndigheter, allmänhet och andra berörda	Hela årsredovisningen inkl avsnittet Kommunikation och presskontakter sid 100

forts tabell 4.

Uppgifter enligt Havs- och vattenmyndighetens instruktion

Uppgifter enligt instruktion

Läs om i kapitel/avsnitt

12. ansvara för uppföljning och utvärdering av de statliga bidrag som omfattas av förordningen (1982:840) om statsbidrag till kalkning av sjöar och vattendrag, förordningen (2009:381) om statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt och förordningen (1998:1343) om stöd till fiskevården	Åtgärdsarbete sid 33
Åtgärdsarbete sid 56
13. följa upp och utvärdera de statliga bidrag som omfattas av viltskadeförordningen (2001:724) när det gäller förebyggande åtgärder och ersättning för skada som orsakas av säl och rapportera sådan uppföljning och utvärdering till Statens Jordbruksverk	Biologisk mångfald
– skydd av områden och arter
sid 57
14. samverka med Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Sveriges geologiska undersökning och länsstyrelserna i frågor som har betydelse för bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av havs- och vattenmiljön och för vattenbruket	Åtgärdsarbete sid 33
Åtgärdsarbete sid 56
6§ Myndigheten ska se till att de regelverk och rutiner som myndigheten förfogar över är kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag.	Föreskriftsarbete sid 95
Tillträdesfrågor sid 69
7§ Myndigheten får bedriva tjänsteexport som är direkt kopplad till det utvecklingsarbete som myndigheten bedriver internationellt och som ligger inom ramen för det uppdrag som anges i denna instruktion, en annan förordning eller ett beslut som regeringen fattat.	Politiken för global utveckling
sid 90

De sammanlagda intäkterna från myndighetens hela tjänsteexport får motsvara högst fem procent av myndighetens totala förvaltningskostnader. Förordning (2013:1046).

Tabell 5.
Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrev

Åtterrporteringskrav

Läs om i kapitel/avsnitt

Miljömålen

Havs- och vattenmyndigheten ska redovisa vilka steg myndigheten har tagit för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen och hur arbetet har integrerats i genomförandet av myndighetens verksamhet.

Planering för miljön sid 14

Åtgärder för miljö kvalitets-
målen sid 14

Dialog om vattenkraft och fastställda mål

Havs- och vattenmyndigheten ska åiterrapportera genomförda insatser i fråga om en fortsatt dialog med berörda myndigheter och andra intressenter med syfte att få en ökad samsyn kring vattenkraften och de mål som är fastställda om förnybara energikällor samt miljömål för vatten och vattenförvaltning.

Dialog Vattenkraft – Miljö
sid 38

Arktis

Havs- och vattenmyndigheten ska redovisa hur myndigheten har följt upp de för myndigheten relevanta slutsatser och rekommendationer som antogs vid det arktiska miljöministermötet i februari 2013 samt vid Arktiska rådets utrikesministermöte i maj 2013.

Arktis sid 53

Hanöbukten

Havs- och vattenmyndigheten ska redovisa hur myndigheten har arbetat vidare med de förslag som myndigheten lämnade i sin rapport om Hanöbukten som redovisades till Regeringskansliet (Miljödepartementet) den 31 oktober 2013.

Hanöbukten sid 56

Miljöteknik

Havs- och vattenmyndigheten ska redovisa vilka viktigare aktiviteter inom myndigheten som bedöms öka tillgången till eller efterfrågan på miljöteknik och miljöinnovationer.

Blå tillväxt – miljöteknik
och miljöinnovationer
sid 59

forts. tabell 5.

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrev

Åtterrporteringskrav

Marina och limniska skyddade områden

Havs- och vattenmyndigheten ska redovisa genomförda insatser som bidrar till att öka arealen av marina och limniska skyddade områden.

Läs om i kapitel/avsnitt

Biologisk mångfald – skydd av områden och arter (Vattenförvaltning) sid 33

Biologisk mångfald – skydd av områden och arter (Havsförvaltning) sid 56

Genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken

Havs- och vattenmyndigheten ska redovisa de insatser om vidtagits för att säkerställa ett effektivt genomförande av det nya regelverket för den gemensamma fiskeripolitiken som träder i kraft den 1 januari 2014.

Regionalisering sid 66

Insatser för genomförandet av den nya gemensamma fiskeripolitiken sid 67

Den externa dimensionen sid 67

Anpassning av fiskeflottan

Havs- och vattenmyndigheten ska redovisa utvecklingen av fiskeflottans kapacitet i relation till tillgänglig fiskeresurs.

Fartygstillstånd och anpassning av flottans kapacitet sid 69

Fiskeriförvaltning

Havs- och vattenmyndigheten ska redovisa insatser som bidrar till att utveckla och stärka fiskerinäringen, särskilt det småskaliga kustnära fisket, inom ramen för ett hållbart nyttjande.

Torsk i Östersjön sid 72

Fiske efter råka sid 72

Utveckling av fiskerinäringen sid 74

Fiskerikontrollen

Havs- och vattenmyndigheten ska redovisa genomförandet av EU:s kontrollförordning (1224/2009), inklusive vidtagna effektiviseringsåtgärder, samt analysera effekterna av genomförda fiskerikontrollinsatser, särskilt avseende sådana fisken som berörs av EU:s återhämtningsplaner. Myndigheten ska även redovisa omfattningen av samarbetet med Kustbevakning. Kostnaderna per verksamhetsområde ska framgå av redovisningen.

Fiskerikontroll sid 75

forts. tabell 5.

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrev

Åtterrporteringskrav

Läs om i kapitel/avsnitt

Bruka utan att förbruka

Bruka utan att förbruka sid 83

Havs- och vattenmyndigheten ska redogöra för hur myndighetens verksamhet har bidragit till att uppfylla regeringens vision ”bruka utan att förbruka” med tillhörande övergripande mål. Åtterrporteringen ska där så är lämpligt ske med hjälp av indikatorer.

Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster sid 94

Havs- och vattenmyndigheten ska redogöra för i vilken mån myndighetens verksamhet, inom ramen för dess instruktionsenliga uppdrag, har bidragit till att öka kunskapen om ekosystemtjänster och deras värde för samhället, i enligt med etappmålet om ekosystemtjänster i miljömålssystemet.

Jämställdhetsintegrering

Jämställdhetsintegrering
sid 100

Havs- och vattenmyndigheten ska åiterrportera hur myndighetens verksamhet har bidragit till att regeringens jämställdhetspolitiska mål enligt propositionen Makt att forma samhället och sitt eget liv: nya mål i jämställdhetspolitiken (prop. 2005/06:155) har uppnåtts. Av åiterrporteringen ska framgå vilka utvecklingsbehov som kan finnas inom myndighetens verksamhetsområde och vilka åtgärder som myndigheten avser att vidta om myndigheten har identifierat sådana utvecklingsbehov. Myndigheten ska även redovisa när i tiden satsningarna i så fall ska genomföras.

Prestationer

Nedan sammanfattas de prestationer som Havs- och vattenmyndigheten avser att följa över tid. Samtliga prestationer redovisas inklusive overhead.

Tabell 6.
Prestationer

	Läs om i kapitel/avsnitt
Miljömålsuppföljning	Miljömålsuppföljning sid 17 Tabell 2
Miljöövervakning	Miljöövervakning sid 31 Tabell 7
Åtgärdsarbete	Åtgärdsarbete sid 33 Tabell 8
Yttranden i tillståndsärenden enligt miljöbalken	Miljöprövning sid 41 Tabell 9
Tillsynsvägledning	Tillsynsvägledning sid 42 Tabell 10
Havsplanering	Havsplanering sid 60 Tabell 11
Datainsamling	Datainsamling sid 68 Tabell 12
Tillstånd inom fisket	Tillträdesfrågor sid 73 Tabell 16
Fiskerikontroll	Fiskerikontroll sid 75 Tabell 17
Fältkontroll	Landningskontroll sid 79 Tabell 20
Överträdelsehantering	Överträdelsehantering sid 83 Tabell 22
Forskning	Forskning sid 91 Tabell 23
Bidragsbeslut	Anslagshantering sid 95 Tabell 26
Föreskrifter	Nationell reglering sid 95 Tabell 27
Regeringsuppdrag	Uppdrag och remisser från regeringen sid 96 Tabell 28
Remisser från regeringen	Uppdrag och remisser från regeringen sid 96 Tabell 29

Vattenförvaltning

Vattenförvaltningen avser myndighetens alla arbetsuppgifter från vattensystemens källområden till och med kustvattnet, förutom fiskförvaltning. Vattenförvaltningen utgår ifrån riksdagens miljökvalitetsmål och den nationella lagstiftningen för att uppnå god vattenmiljö kvalitet. Centrala frågeställningar är ramdirektivet för vatten, habitatdirektivet, miljöbalken och de nationella miljökvalitetsmålen som omsätts i planering, föreskrifter och vägledning, miljöövervakning, åtgärder och tillsynsvägledning. Internationellt och särskilt europeiskt samarbete är en viktig del i genomförandet liksom samverkan med myndigheter, kommuner, branschorganisationer och intresseorganisationer inom de olika arbetsuppgifterna.

Samordning av arbetet med vattenmiljön

Havs- och vattenmyndigheten har, i samverkan med SGU, vattenmyndigheterna och SMHI, beslutat och genomfört en ny samverkansform mellan myndigheterna för att effektivisera arbetet och förbättra samordning och styrning. Den nya samverkansformen, med en styrgrupp och en koordineringsgrupp, har genomfört styrgruppsmöten och koordineringsmöten under året.

Samverkan sker även med en utökad grupp av myndigheter som hanterar vattenfrågor genom samverkansgruppen SamHATT, med fokus på vattenförvaltningen. Denna omfattar de delar av havsmiljödirektivets åtgärdsprogram som har stark koppling till vattenförvaltningsarbetet, exempelvis övergödning och kustvatten.

Havs- och vattenmyndigheten har arrangerat flera möten med vattenmyndigheterna i vägledningssyfte och tagit fram skriftlig information för hantering av särskilt förorenande ämnen, expertbedömning för klassificering av kemisk status, kraftigt modifierade vatten, utformning av miljökvalitetsnormer, frågor rörande åtgärdsprogram samt koppling mellan havs- och vattenförvaltningens åtgärdsprogram.

En överenskommelse har tecknats med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap avseende samverkan inom arbetet med översvämnings- och vattenförvaltningsförordningarna.

Europeiskt arbete

Havs- och vattenmyndigheten har samordnat Sveriges arbete inom EU:s gemensamma genomförandestrategi för ramdirektivet för vatten, bland annat genom deltagande i Strategic coordination group (SCG). För detta har myndigheten haft regelbundna avstämningar med Miljödepartementet, SCG, Naturvårdsverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Vidare har Havs- och vattenmyndigheten deltagit aktivt i arbetsgrupperna för ekologisk och kemisk status, reglering och vattenuttag, åtgärdsprogram, datainformation och ekonomisk analys. Här har Havs- och vattenmyndigheten särskilt bidragit med utveckling av en teknisk vägledning för bedömning av metallers biotillgänglighet i vatten och vägledning för övervakning av miljögifter i biota. Som andra exempel kan nämnas utveckling av vägledning för miljöanpassad reglering och vattenuttag, förslag på hur arbetet i EU kan effektiviseras för hydromorfologifrågor samt arbetet med harmonisering av bedömningsgrunder och klassgränser för näringsämnen. Havs- och vattenmyndigheten har också tagit ledarskapet för Baltic Geographical Intercalibration Group i interkalibreringsarbetet samt lämnat synpunkter på EU-kommissionens sammanställning av interimrapporteringen för åtgärdsprogram.

Havs- och vattenmyndigheten har också deltagit i ett antal workshops för koordinering mellan olika vattenrelaterade direktiv.

Samtidigt har Havs- och vattenmyndigheten bistått regeringskansliet med underlag till svar på minnesanteckningarna från det bilaterala mötet mellan Sverige och EU-kommissionen i november 2013 angående Sveriges genomförande av vattendirektivet.

I mars 2014 genomförde Havs- och vattenmyndigheten, i samarbete med de nordiska grannländerna, en nordisk vattenförvaltningsworkshop i Finland.

Havs- och vattenmyndigheten har under året medverkat i det Sidafinansierade projektet ”Förberedelser inför Serbiens förhandlingar för EU-medlemskap” (ENVAP2) och myndigheten har gett stöd till Serbien i arbetet avseende införandet av EU-direktiv inom havs- och vattenförvaltningsområdet.

Miljöövervakning

Miljöövervakning och uppföljning i sötvatten och grundvatten
Sötvatten är ett av de två nationella programområdena inom miljöövervakningen som Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för. Naturvårdsverket ansvarar för de övriga åtta programområdena, och för miljögifter i akvatisk miljö samt utter- och fågelövervakning. Arbetet är starkt integrerat mellan myndigheterna och mellan programområdena. Detta ger en sammanvägd bild av det nationella miljötillståndet, men också ett effektivt nyttjande av tillgängliga resurser genom harmonisering av datahantering, uppdragsavtal och övrig administration.

Under 2014 har uppföljning av kalkningseffekter inom programmet IKEU utförts. Övervakning av fisk, vattenkemi och miljögifter har utförts av SLU respektive Stockholms universitet.

Havs- och vattenmyndigheten har rapporterat om försurade sjöars återhämtning, kartlagt miljöövervakningen och gett förslag till ny indelning av Sveriges sjöar och vattendrag.

Tabell 7.

Prestation Miljöövervakning för både vatten- och havsförvaltningen

Miljöövervakningsanslaget	2014			2013		
	Hanteringskostnad, tkr	Avtal, tkr	%*	Hanteringskostnad, tkr	Avtal, tkr	%*
Nationell miljöövervakning	4 844	55 275	9 %	5 045	56 080	9 %
Regional miljöövervakning	1 250	15 000	8 %	996	15 655	6 %
Datavårdskap	335	4 302	8 %	120	5 191	2 %
Emissionsdata	426	8 219	5 %	608	6 047	10 %
Havs- och vattenmyndighetens totala kostnad, tkr	6 855	82 797	8 %	6 769	82 972	8 %

*Mått på effektiviteten i avtalshanteringen.
För datavårdskap har en heltidstjänst tillkommit.

Internationell rapportering

Under 2014 har Havs- och vattenmyndigheten samordnat de årligt återkommande rapporteringarna av miljöövervakningsdata enligt åtaganden inom EU:s badvattendirektiv. Rapporteringen baseras på data från kommunal miljöövervakning av badplatser och levereras av datavärden Folkhälsomyndigheten på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten. Inrapporterade data ligger till grund för bedömning av badvattenkvaliteten för drygt 440 badplatser i Sverige 2015.

Under 2014 påbörjade Europeiska miljöbyrån (EEA) en översyn av tidigare inrapporterad miljöövervaknings- och utsläppsdata. Detta har medfört att vattenrapporteringarna skjutits upp till 2015. Havs- och vattenmyndigheten har varit delaktig i arbetet med att granska inrapporterad data, tillståndsrapporter och verksamhetsplaner för EEA:s fortsatta arbete på kort och lång sikt.

Revision av nationell miljöövervakning för sötvatten och grundvatten

En översyn dagens nationella akvatiska miljöövervakning, som genomförs inom ramen för programområdet Sötvatten, har genomförts av Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket under 2013–2014. Havs- och vattenmyndigheten har huvudansvaret för den akvatiska miljöövervakningen och Naturvårdsverket ansvarar för övervakning av halter och effekter av miljögifter i sötvatten och grundvatten.

Förutom de krav som redan ställs på en effektiv miljöövervakning, ställer uppföljning och utvärdering av de nationella miljö kvalitetsmålen och dess preciseringar, samt andra kravställare, främst EU:s vattendirektiv, delvis nya krav på en anpassning av den nationella miljöövervakningen.

För att kunna förbättra miljöövervakningen i sjöar och vattendrag har ett arbete med att ta fram en ny typologisk indelning satts igång. Syftet är att kunna gruppera vattenförekomster och därefter välja representativa sådana där miljöövervakning ska ske. För Grundvatten har SGU, på Havs- och vattenmyndighetens uppdrag, genomfört en detaljerad genomgång av de nationella stationerna. Genomgången ska leda till en förändrad provtagningsstrategi från och med 2015, vilket ska ge ett bättre underlag för verifiering av riskbedömning och statusbedömning.

I rapporten "Nationell akvatisk miljöövervakning 2015–2020" ges en samlad beskrivning av miljöövervakningen samt en översiktlig bild av de behov av övervakning som finns, baserat på miljömål och lagstiftning. I rapporten presenteras de delprogram som nu ingår i delprogram Sötvatten, samt en beskrivning av den fortsatta översynen av miljöövervakningen som planeras de kommande fem åren.

Statistik om miljö tillståndet i sötvatten för perioden 2009–2012 uppdaterades i maj 2014 på Havs- och vattenmyndighetens hemsida.

Åtgärdsarbete

Åtgärdsarbete omfattar en rad olika sorters insatser som har det gemensamt att de direkt eller indirekt bidrar till att fysiska åtgärder för en bättre vattenmiljö kommer till stånd. Detta gör Havs- och vattenmyndigheten främst genom att vägleda, utveckla olika sorts metodstöd och dela ut bidrag.

Tabell 8.

Prestation Åtgärdsarbete

Åtgärdsarbete	2014
Arbete med vägledning, metodstöd och bidrag inom havs- och vattenförvaltning	
Havs- och vattenmyndighetens kostnad, tkr	37 237

Biologisk mångfald – skydd av områden och arter

Havs- och vattenmyndigheten har arbetat aktivt med områdesskydd tillsammans med Naturvårdsverket och väglett länsstyrelser och kommuner i deras arbete med att skydda sötvattensmiljöer. Myndigheten har under året deltagit i Naturvårdsverkets arbete med bildande av nationalparker, till exempel Åsnen i Kronobergs län, och i översynen av prioriteringen av objekt i nationalparksplanen.

I november genomfördes en handläggartäff med 15 länsstyrelser om skydd av naturvärden och biologisk mångfald i limniska miljöer. Viktiga moment var genomförandet av det nya etappmålet för skydd av limniska miljöer, en analys av databasen Värdefulla vatten, pilotprojektet ”Kriterier för limniska naturreservat” samt diskussioner om svårigheter och möjligheter med limniskt inriktat områdesskydd. Den pågående analysen av databasen Värdefulla vatten förankrades och det antogs möjligheter för länsstyrelserna att revidera databasen från 2007 eftersom det finns ny kunskap om vattenvärden i många län.

Havs- och vattenmyndigheten har under 2014 översiktligt beskrivit skyddet av sötvattensvattenmiljöer och tagit fram ett förslag till hur arbetet med områdesskydd bör fortsätta. Runt 25 % av Sveriges 4,2 miljoner hektar sötvatten omfattas av områdesskydd. Natura 2000 är den arealmässigt dominerande skyddsformen (94 %), men de flesta limniska Natura 2000-områdena saknar annat formellt skydd. Av den svenska sötvattensarealen är 7 % naturreservat och nationalparker. Även där är dock skyddet av sötvattensmiljöerna bristfälligt eller saknas helt.

För att trygga ett långsiktigt områdesskydd för limniska naturtyper och biologisk mångfald som svarar upp mot miljö kvalitetsmål och internationella överenskommelser bedömer Havs- och vattenmyndigheten att:

- arbetet med att skydda Sveriges mest värdefulla vattenmiljöer behöver fortsätta
- skyddet av Natura 2000-områden med särskilt höga limniska värden behöver förstärkas

< Återrapportering
Marina och limniska
skyddade områden

- skyddet av limniska värden i naturreservat och nationalparker behöver ses över och förstärkas
- de nationella kriterierna för skydd av sötvattensmiljöer med höga naturvärden bör uppdateras
- skyddet av sötvattensmiljöer bör analyseras med avseende på naturvärden och representativitet
- kriterier för bedömning av när ett naturreservat har ett skydd för sina limniska värden bör tas fram och tillämpas

ArtDatabanken har på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten sett över kriterier för utpekande och analyserat samtliga särskilt värdefulla områden för naturvård med avseende på habitat, arter och representativitet. Syftet med översynen är att förbättra underlaget och skapa förutsättningar för ett ändamålsenligt skydd av limniska miljöer. En enkät har skickats på remiss till länsstyrelserna där de har fått bedöma skyddet av samtliga nationellt särskilt värdefulla vattenmiljöer. Enkäten syftade också till att få in synpunkter på kriterier för värdefulla vattenmiljöer inför översynen av den nationella strategin. Samtidigt var det en inventering av om kunskapsläget förändrats med avseende på värdefulla vattenmiljöer och av behoven av att revidera databasen och lägga till nya objekt.

I ett pilotprojekt har ett förslag till kriterier för ett långsiktigt skydd av sötvattensmiljöer i naturreservat tagits fram och testas på ett stort antal naturreservat. Projektets förslag till kriterier som bör vara uppfyllda för att nya naturreservat ska kunna betraktas ha limnisk inriktning är att:

- limniska naturvärden ingår i eller kan uttolkas ur naturreservatets syfte samt ingår i precisering, skäl för beslut och hur syftet ska nås
- föreskrifterna anger de inskränkningar som behövs för skyddet av limniska värden
- skötselplanen innehåller skötselområden som beskrivits utifrån limniska miljöer/värden och skötselåtgärder som behövs för att uppnå syftet

De föreslagna kriterierna avses vara grunden till riktlinjer om limnisk naturreservatsbildning och ett ändamålsenligt verktyg för uppföljning av utfört skydd.

Hotade arter

Åtgärdsprogrammen för hotade arter (ÅGP) är ett viktigt verktyg i arbetet för att klara uppsatta miljömål och internationella åtaganden. ÅGP har hittills främst omfattat insatser för hotade arter i terrestra miljöer. Havs- och vattenmyndigheten har därför, med hjälp av ArtDatabanken, tagit fram en ny ÅGP-lista för akvatiska arter och naturtyper under 2014.

Urvalet är de arter och habitat som omfattas av den svenska rödlistan, Sveriges ansvar utifrån krav i habitatdirektivet samt hotade arter och habitat upptagna inom de regionala havskonventionerna. Viktiga kriterier var dessutom möjligheten till att involvera andra aktörer i programmen så att dessa får

kunskap om vad de kan göra för att gynna hotade arter och deras livsmiljöer samt ge underlag till aktörer för att dessa ska anpassa sina befintliga rutiner för att gynna naturvärden. Urval har även gjorts utifrån att åtgärderna kan bidra till att nå uppsatta mål i EU:s direktiv för havsmiljö och vatten. Den nya listan omfattar åtta program för marina arter och habitat samt fjorton program för limniska arter och habitat. Fyra av programmen kommer att tas fram gemensamt med Naturvårdsverket.

Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket har deltagit i EU:s Scientific Review Group (SRG) för CITES, internationell handel med hotade arter av vilda djur och växter. SRG bedömer bland annat om handeln minskar artens möjlighet att överleva. Under 2014 har diskussionerna främst rört handel med ål och koraller samt vägledningen för de hajararter, bland annat hammarhaj och håbrand, som listades vid partsmötet 2013. SRG ger råd till de administrativa myndigheterna, i Sveriges fall Jordbruksverket, som fattar beslut och som utfärdar tillstånd för aktiviteter med djur, växter med mera som är skyddade enligt CITES.

Främmande arter

I slutet av september 2013 publicerade EU-kommissionen ett förslag till förordning om förebyggande hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter, vilken beslutades under 2014 och kommer att träda ikraft 2015. Det nationella arbetet med att ta fram åtgärder som föreslagits i den nationella strategin och handlingsplanen om främmande arter från 2008 (NV Rapport 5910) har fördröjts i avvaktan på EU-kommissionens arbete med framtagandet av en EU-förordning. Havs- och vattenmyndigheten har under 2014 deltagit i processen för framtagande av förordningen och har i samråd med Naturvårdsverket deltagit i regeringsuppdraget om att uppdatera den nationella strategin och handlingsplanen om främmande arter för att uppfylla kraven i den nya förordningen.

Havs- och vattenmyndigheten har deltagit i referensgruppen för ArtData-bankens och SLU Aquas projekt om framtagande av kriterier och gemensamma klassificeringssystem. Det är en del i förberedelserna för att ta fram en riskbedömd nationell lista av främmande arter. Myndigheten har vidare arbetat med framtagande av kommande bestämmelser för prövning om utsläpp av orenat barlastvatten. Riktlinjerna har baserats på övervakning.

Havsmiljödirektivet och ramdirektivet för vatten kan också medföra krav på hantering av främmande arter för att leva upp till miljö kvalitetsnormerna. Under 2014 har Havs- och vattenmyndigheten tagit fram förslag till miljöövervakningsprogram för att kunna följa upp de olika deskriptorerna. Även åtgärdsprogram är under framtagande i Havs- och vattenmyndighetens regi för att utifrån belastningarna prioritera var insatserna ska riktas för att nå god miljöstatus (GES).

Satsningar för att öka kunskapen om främmande arter och riskerna med dessa pågår kontinuerligt med riktad eller allmänna information. Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram en kort animerad informationsfilm om riskerna med avsiktliga utsättningar tillsammans med en rad aktörer. För ett flertal akvatiska arter sker kontinuerlig informations- och kunskapsspridning,

bland annat om sjögull, kräfta och amerikansk hummer. Även insatser för att få in rapporter från allmänheten om förekomster av vissa arter, som svartmunad smörbult, amerikansk hummer, ullhandskrabba och vandrarmussla har genomförts. Havs- och vattenmyndigheten har även gett Informationscentralen för Egentliga Östersjön vid länsstyrelsen i Stockholms län i uppdrag att uppdatera kunskapsportalen Främmande arter i svenska hav. Även listor och artfaktablad för främmande arter i limnisk miljö har tagits fram i syfte att kunskapsportalen ska omfatta akvatiska arter.

Grön infrastruktur

Havs- och vattenmyndigheten arbetar i samverkan med Naturvårdsverket vidare med Grön infrastruktur. I regeringsuppdraget utarbetas riktlinjer och en genomförandeplan avseende regionala handlingsplaner för grön infrastruktur, vilket kommer att redovisas till regeringen den 1 oktober 2015.

Restaurering av akvatiska miljöer

Havs- och vattenmyndigheten konstaterar att det finns ett stort behov av restaurering av akvatiska miljöer. Det är viktigt för såväl bevarande av biologisk mångfald, upprätthållande av naturliga ekosystemtjänster samt för en fungerande grön infrastruktur. Ett antal restaureringsprojekt har erhållit finansiering från myndighetens åtgärdsanslag.

Havs- och vattenmyndigheten är delaktig i bland annat EU Life-projekten Vindel River Life och Triple Lakes.

Vindel River Life syftar till att åtgärda vandringshinder och restaurera flottledsrensade biflöden till Vindelälven. Totalt har projektet restaurerat 800 lekbottnar för fisk och åtgärdat 17 vandringshinder vid dammar och sjöar. Åtgärderna har gett 3700 hektar tillgänglig sjöyta samt återställt 53 km vattendrag. Den 22-24 september 2014 stod Havs- och vattenmyndigheten som värd för projektets slutkonferens med över 100 deltagare från tio länder.

Triple lakes (Catchment restoration and preventive action for aquatic habitats in a climate change perspective) är ett nystartat EU-Lifeprojekt som leds av Länsstyrelsen i Jämtland och ska pågå mellan åren 2014–2019. Havs- och vattenmyndigheten är den största finansiären i projektet som syftar till att förbättra vattenkvaliteten och gynna den biologiska mångfalden i tre jämtländska sjöar. Åtgärder som ska utföras är bland annat restaurering av biflöden och att återställa lekbottnar för fisk. Andra åtgärder handlar om att öka medvetenheten om vatten, att utveckla en modell för vattenvård inom nuvarande markanvändning och sprida kunskap om hur man minskar påverkan på vattnet i sjöarna. Resultaten av arbetet kommer att följas upp kontinuerligt och arbetet ska resultera i en handbok för vattenvård i olika typer av avrinningsområden.

Åtgärderna i projekten är viktiga steg för att nå uppsatta miljökvalitetsmål om *Levande sjöar och vattendrag*, *Ett rikt växt- och djurliv* samt EU:s ramdirektiv för vatten och art- och habitatdirektivet.

Kalkning mot försurningseffekter

Kalkning av sjöar och vattendrag genomförs sedan 1980-talet för att motverka effekterna av surt nedfall. För närvarande sprids kalk i drygt 4 500 sjöar vilket innebär att ca hälften av landets försurningspåverkade sjöar kalkas. Dessutom omfattas ca 9 000 km vattendrag av pågående kalkning för att motverka försurningsskador på djurlivet. Kalkning genomförs med ca 120 000 ton kalk.

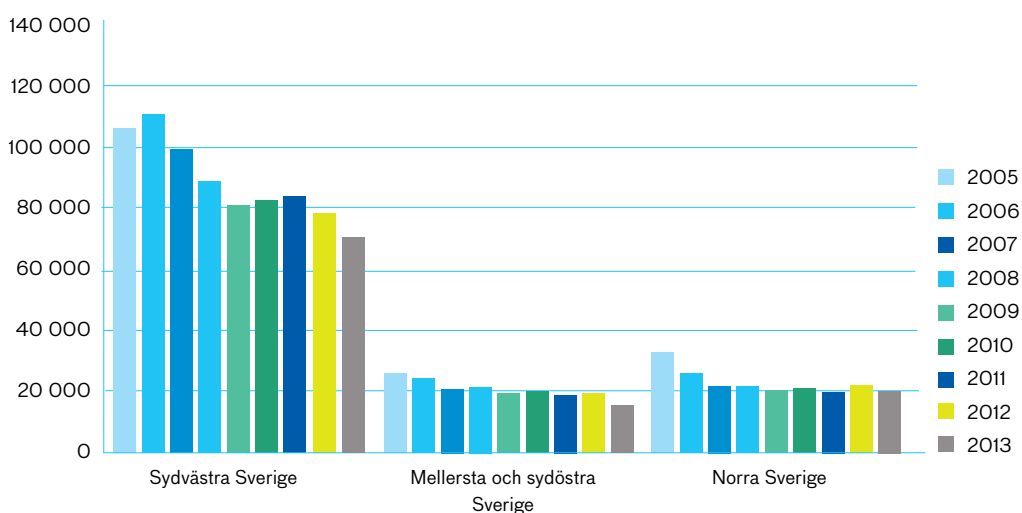
Under 2014 har Havs- och vattenmyndigheten avslutat etapp 2 i projektet ”Översyn av kalkningsverksamheten” som syftar till att utvärdera och förbättra kvaliteten i åtgärdsarbetet. I etapp 2 har 2012 års granskning av länsstyrelsernas åtgärdsplaner följts upp med dialogmöten mellan Havs- och vattenmyndigheten och tio länsstyrelser. Mötena har fokuserat på kvalitetsarbetet och vilka resultat som uppnåtts sedan 2012.

Etapp 2 i översynsarbetet har även omfattat en kartläggning av den regionala arbetsfördelningen och resursanvändningen samt vilka verktyg, stöd och utbildningar som efterfrågas av länsstyrelser och huvudmän. Resultaten och slutsatserna redovisas i rapporten ”Arbetsfördelning och resursanvändning inom kalkningsverksamheten”.

På uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten har SLU Aqua utvärderat effekterna på fisk efter 30 års kalkning. Utvärderingen, som omfattar data från drygt 1200 elfiskade lokaler, visar att förekomsten, tätheterna och reproduktionen av fisk har ökat i de kalkade vattendragen. Rapporten redovisar även samband mellan pH-värden och reproduktion, vilket kommer att bli ett viktigt underlag för det planerade arbetet med att ta fram en ny vägledning för kalkningsverksamheten.

Kalkningen medverkar till att nå miljö kvalitetsmålen *Levande sjöar och vattendrag* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Mängd använd kalk (ton) 2005–2013

Spridd kalkmängd från 2005 för sydvästra Sverige (F, G, M, N, O och S län), mellersta/sydöstra Sverige (AB, D, E, H, K, T, U och W län) samt norra Sverige (X, Y, Z och AC län).

Källa: Länsstyrelsernas redovisning av nyckeltal.

Nationell strategi för hållbar vattenkraft

Havs- och vattenmyndigheten har tillsammans med Energimyndigheten tagit fram en nationell strategi för hållbar vattenkraft. Utgångspunkten för projektet var en analys där miljö kvalitetsmålet *Levande sjöar och vattendrag* och vattenkraftens roll i energisystemet preciserades i form av ett stort antal parametrar på lokal nivå, som aggregerades till avrinningsområden. Från denna analys sammanställdes en strategi som om den genomförs innebär att vattenkraftens roll i energisystemet kan bibehållas samtidigt som miljö kvalitetsmålet kan uppnås. Till projektet fanns en referensgrupp med företrädare från kraftindustrin, miljöorganisationer och myndigheter.

Strategin överlämnades till miljöministern i juli 2014 och har mottagits väl av kraftindustrin och miljöorganisationerna.

Återrapportering >
Dialog om vattenkraft
och fastställda mål

Dialog Vattenkraft – Miljö

Havs- och vattenmyndigheten har under 2014 fortsatt dialogen med berörda intressenter. Myndigheten anordnade bland annat en tvådagarskonferens i Gävle i september där även kulturmiljöaspekterna gavs utrymme.

Med ledning av utvärderingen av dialogen under 2013, gavs under konferensen särskilt möjligheter för olika intressenter att mer utförligt beskriva sina målbilder gällande vattenkraftens miljöåtgärder och del i framtidens energisystem. Mycket av diskussionerna kom att kretsa kring målbilderna i relation till den nationella strategin för hållbar vattenkraft som Havs- och vattenmyndigheten och Energimyndigheten presenterat. Även vattenverksamhetsutredningens betänkanden diskuterades.

Konferensen innefattade grupparbeten med företrädare för olika intressentgrupper. Dessutom gavs möjlighet att följa med på ett fältbesök vid Testeboån, där regionala företrädare redogjorde för givande restaureringsarbeten vid vattenkraftverk. Dessa åtgärder var till stor del finansierade av statliga medel, vilket fortfarande är vanligast vid restaureringsprojekt, även om delar av branschen påbörjat en översyn av möjligheter att genomföra egeninitierade och egenfinansierade åtgärder, med fokus på biflöden utan vattenkraft.

Havs- och vattenmyndighetens bedömning utifrån årets dialog är att de olika intressenterna fortsatt är överens om att kraftfulla restaureringsåtgärder behöver vidtas inom en snar framtid för att kunna uppnå miljömålen. Man är också överens om att behovet av reglerkraft är viktigt att beakta i kommande strategiska beslut. Det bedöms också finnas en gemensam syn kring i vilken ordning man bör arbeta och att den nationella strategin i stora drag kan vara vägledande i arbetet. Däremot finns det olika inställningar till om restaureringsåtgärderna ska tillåtas få någon negativ effekt på produktionen i de större kraftverken eller ej. Mer vägledning kring strategins tillämpning önskas från många företrädare.

Utöver ett nationellt dialogmöte har en rad andra möten hållits och flera arbeten pågår som har koppling till dialogen om vattenkraft och miljö, exempelvis vägledning om kraftigt modifierade vatten, vägledning om bästa möjliga teknik i vattenkraften och ”Naturfåreprojektet”, som handlar om att genomföra en vetenskaplig sammanställning av potentialen att återskapa naturvärden vid ursprungliga vattendragsfår vid vattenkraftverk. Flera av intressenterna i dia-

logen medverkar även i dessa arbeten.

Även Havs- och vattenmyndighetens medverkan i projekten ”Krafttag ål” och ”Kraft och Liv i Vatten”, som samordnas av Elforsk, bedöms vara värdefulla för dialogen mellan myndigheter, vattenkraftsbranschen och andra intresseorganisationer.

Till stöd för Havs- och vattenmyndighetens arbete med dialogen om vattenkraft och miljö finns en planeringsgrupp bestående av myndighetsföreträdare för Energimyndigheten, Kammarkollegiet, Vattenmyndigheten i Bottenhavet vid Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Svenska kraftnät och Länsstyrelserna i Värmlands och Kalmar län.

Miljöeffekter av den gemensamma jordbrukspolitiken

Havs- och vattenmyndigheten har under året deltagit i uppdraget att tillsammans med Statens Jordbruksverk, Riksantikvarieämbetet och Naturvårdsverket föreslå ett program för uppföljning och utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken miljöeffekter för perioden 2015–2019. Jordbruksverket har haft samordningsansvar för redovisningen av uppdraget. Programförslaget redovisades till regeringskansliet den 1 oktober.

Havs- och vattenmyndigheten har inom ramen för uppdraget bidragit med 200 000 kr till projektet Styrmedel för skyddszoner.

Dialogprojekt om åtgärder i jordbruket

Hittills har det saknats ett bra nationellt stöd för beslutsfattare, myndigheter och lantbrukare när de ska avgöra var fysiska åtgärder för vattenmiljö ska vidtas för att ge mest miljönytta till minsta kostnad och påverkan på jordbruksverksamheten. Därför påbörjade Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten tillsammans ett projekt under 2014 för att utveckla ett underlag som ska vara till hjälp vid prioriteringen av var i Sverige åtgärder bör genomföras som syftar till att minska jordbrukets fysiska påverkan på vattenmiljön. Projektet ska också ge en ökad förståelse mellan myndigheterna för varandras uppdrag, vilket i sin tur kan leda till ett effektivare åtgärdsarbete. Till projektet finns en referensgrupp med företrädare från jordbrukssektorn och myndigheter.

Åtgärder mot övergödning

Havs- och vattenmyndigheten har under 2014 arbetat med koordinering av miljöåtgärder och bidragsbeslut för att minska övergödning i både söt- och saltvatten, med huvudsyfte att uppnå ett konsekvent och sammanhållet tillvägagångssätt för arbete med miljö kvalitetsmålet *Ingen övergödning* med stöd av vattenförvaltning, havsförvaltning och Helcoms Aktionsplan för Östersjön.

Havs- och vattenmyndigheten har verkat för, och i många sammanhang påtalat vikten av, att höja ambitionsnivån inom arbetet mot övergödning. Detta särskilt med tanke på kraven från EU-lagstiftningen och de svenska miljö kvalitetsmålen, exempelvis i yttrandet över Miljömålsberedningens delbetänkande ”Med miljömålen i fokus”.

Under 2014 presenterade Havs- och vattenmyndigheten arbetet med Miljömålen och Helcoms Aktionsplan till projektet CLEO ”Climate change and

Environmental Objectives”. Myndigheten är representant i den rådgivande gruppen inom BONUS-projektet Soils2Sea, som handlar om närsaltsförluster på skalor från enskilda lantbruk till hela Östersjön samt hur man förvaltar dessa. Havs- och vattenmyndigheten deltog i workshopen ”Framtida metoder och styrmedel för att minska näringsläckage från lantbruk på lokal nivå”, vilket skapade länkar mellan forskningsprojektet och åtgärdsarbetet runt Tullstorp-sån i Skåne. Ån har blivit en förebild för åtgärdsarbete där man har lyckats minska fosforhalter i vattendrag med 30 % sedan 2009 och fått en markant bättre statusklassificering. Under 2014 har projektet beviljats ytterligare stöd genom LOVA från Länsstyrelsen i Skåne län.

Under 2014 har Havs- och vattenmyndigheten även deltagit i en åtgärdsworkshop om lågflödesmuddring i Jönköpings respektive Östergötlands län. Myndigheten presenterade Helcoms Aktionsplan för Östersjön samt åtgärdsplaner för vatten- och havsförvaltning till Svenskt Vattens årliga Vattenstämma samt på Havs- och vattenforum. Med syfte att främja utvecklingen av nya modellverktyg för vattenförvaltningen har Havs- och vattenmyndigheten under året även ordnat flera workshops med SMHI, SLU, IVL och SGU.

Bidrag till åtgärdsarbete

Som ett stöd till åtgärdsarbetet fördelar Havs- och vattenmyndigheten bidrag från anslag 1:12 Åtgärder för havs- och vattenmiljön till i huvudsak myndigheter och kommuner genom särskilda beslut. Bidragen går till fysiska åtgärder som exempelvis kalkning, vattendragsrestaurering och lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) men även till administrativa åtgärder inom främst länsstyrelserna till stöd för deras arbete med havs- och vattenförvaltning.

Reglering

Havs- och vattenmyndigheten arbetar med att revidera föreskriften för åtgärdsprogram, men har avvaktat EU:s uppdatering av rapporteringsanvisningar för vattendirektivet. EU:s Reporting Guidance har beslutats under hösten 2014, och myndigheten avser att remissbehandla och uppdatera föreskriften för åtgärdsprogram med aktuella rapporteringskrav under våren 2015.

Myndigheten har tagit fram ett förslag till revidering av föreskriften om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten. Revideringen berör främst bedömningsgrunder med klassgränser för särskilda förorenande ämnen, gränsvärden för alternativa matriser (biota och sediment) samt tillägg av de tolv nya prioriterade ämnena som beslutats av EU. Förslaget har remissbehandlats och beslut planeras till i början av 2015.

Arbete har även påbörjats med att uppdatera föreskriften för kartläggning och analys samt föreskriften om övervakning, med avsikten att remissbehandla och fastställa den under 2015.

Miljöprövning

Havs- och vattenmyndigheten har under 2014 förstärkt sitt arbete med miljöprövning. Deltagande i miljöprövningsprocesser bidrar till att uppnå miljökvalitetsmålen *Levande sjöar och vattendrag, Ingen övergödning, Ett rikt växt- och djurliv* och en *Giftfri miljö* där en viktig del är att miljökvalitetsnormerna för vatten ska följas. Varje år inkommer ett stort antal ärenden, vilket medför att myndigheten behöver göra en kraftig prioritering av vilka prövningar myndigheten deltar i. För att kunna göra det på ett ändamålsenligt sätt har Havs- och vattenmyndigheten utvecklat prioriteringsgrunder för miljöprövningsärenden baserade på miljökvalitetsmålen.

Av tabellen nedan framgår antal yttranden som myndigheten lämnat i förhållande till antal remisser som inkommit under året.

Tabell 9.
Prestation Yttranden i tillståndsärenden

Typ av yttrande	2014	2013	2012
Yttranden till mark och miljödomstol, mark- och miljööverdomstol, antal	164	169	87
Remissyttranden till andra myndigheter, antal	67	29	26
Samrådsyttranden, antal (kommuner, enskilda, konsulter med flera)	36	28	18
Summa	267	226	131
Totalt antal inkomna ärenden	952	962	1 046
Havs- och vattenmyndighetens kostnad, tkr	3 940	3 062	

En ny indelning av verksamheten för bokning av tid och kostnader började gälla 2013.

Havs- och vattenmyndigheten har fört talan i mål som rör vattenkraft, bland annat vid prövningen i mark- och miljödomstolen av tillståndsansökan för ett nytt större kraftverk vid Edeforsens kraftverk i Ljusnan. Domstolen biföll Havs- och vattenmyndighetens yrkande i detta mål, men domen har överklagats av sökanden. Myndigheten har bevakat flera mål beträffande krav på villkor för fiskvägar både för upp- och nedvandrande fisk och andra vattenlevande organismer i särskilt skyddsvärda vattendrag. Myndigheten har särskilt verkat för hög naturvårdshänsyn i utpekade Natura 2000-vattendrag med anledning av miljökvalitetsmålen och Sveriges internationella åtaganden. Detta är i linje med myndighetens prioriteringsordning för miljöprövning.

Prövningen av förändrad reglering av Mälaren och ombyggnation av Slussen i Stockholm har under året fortsatt eftersom 2013 års dom överklagades till högre instans. Havs- och vattenmyndigheten har i yttranden och vid domstolsförhandling i Mark- och miljööverdomstolen vidhållit nödvändigheten av att en faunapassage för upp- och nedströms vandring anläggs vid Norrström.

Havs- och vattenmyndigheten förde talan i prövningen i mark- och miljödomstolen av kalkbrottet vid Bunge Ducker (det s.k. Bungemålet). Myndigheten avstyrkte tillstånd på grund av de stora riskerna för påverkan på omgivande Natura 2000-område. Verksamheten fick dock tillstånd av domstolen, vilket nu är överklagat till högre instans. Havs- och vattenmyndigheten har återigen lämnat ett yttrande där myndigheten vidhåller tidigare ställningstagande.

Havs- och vattenmyndigheten har medverkat i flera prövningsärenden även rörande miljöfarlig verksamhet, där utsläpp till vatten riskerar att ha en stor påverkan på vattenmiljön. Etableringstrycket från gruvindustrin har varit fortsatt hög. De viktigaste frågorna i dessa ärenden har varit påverkan på miljö kvalitetsnormer för vatten med avseende på ekologisk och kemisk ytvattenstatus samt även påverkan på skyddade arter och naturtyper enligt Natura 2000-bestämmelserna. Myndigheten har bland annat fört talan i prövningen av en av Europas största koppargruvor, Aitik i Gällivare, som fick tillstånd till utökad verksamhet av mark- och miljödomstolen i oktober. Havs- och vattenmyndigheten har överklagat tillståndsdomen till Mark- och miljööverdomstolen framför allt på grund av att myndigheten inte anser att tillräckliga villkor för utsläpp till vattenrecipienten (Natura 2000-område) har föreskrivits för verksamheten.

Miljö tillståndet för Mertainengruvan i Kiruna fastställdes i juni i år i Mark- och miljööverdomstolen. Havs- och vattenmyndigheten med flera hade överklagat tillståndet och yrkat avslag på grund av den stora risken för skador på ett Natura 2000-område, Torne och Kalix älvsystem. Myndigheten fick gehör för vissa utsläppsvillkor till recipienten.

Myndigheten har även engagerat sig i flera mål som rör vattenuttag i bevattningssyfte och i dessa yrkat på att vattenhushållningen ska förbättras hos verksamhetsutövarna. Bland annat behöver tillstånd för vattenuttag tidsbestämmas, eftersom vattentillgången kan komma att förändras som en effekt av de klimatförändringar som väntas.

Tillsynsvägledning

Tillsynsvägledning ges av Havs- och vattenmyndigheten på flera olika sätt. I tabell 10 nedan visas myndighetens arbete med tillsynsvägledning som en prestation.

Tabell 10.
Prestation Tillsynsvägledning

	2014	2013
Tillsynsvägledning genom skrivna vägledningsdokument i rapportform, via myndighetens webbsida, telefonsamtal och e-postkorrespondens		
Handläggartid, antal	26	25
Havs- och vattenmyndighetens kostnad, tkr	3 239	10 633

I 2013 års kostnad räknades även tillsynsvägledning inom fiskförvaltning med, det vill säga delar av fiskerikontrollen. Detta arbete hör dock till fiskförvaltning.

Vattenverksamhet

Genom en enkätundersökning har Havs- och vattenmyndigheten, i samverkan med Naturvårdsverket och Svenska Kraftnät, följt upp länsstyrelsernas tillsyn av vattenverksamheterna. Vid de samverkansmöten som Havs- och vattenmyndigheten genomförde under året i respektive vattendistrikt diskuterades

prövning och tillsyn av vattenkraftverk och vattenregleringar. Inbjudna var vattenmyndigheterna och länsstyrelserna samt Kammarkollegiet. Syftet med mötena var att diskutera samverkan kring dessa frågor.

Havs- och vattenmyndigheten har även deltagit i en utbildning av nya handläggare för samtliga länsstyrelser som anordnades av Länsstyrelsen i Västra Götalands län samt en handläggartäff med inriktning mot dammar och vattenkraftverk. Myndigheten har även medverkat vid Miljösamverkan Sveriges tillsynsutbildning. Vid dessa möten har myndigheten informerat om tillsynsvägledning med inriktning på ökad effektivitet och likriktning av tillsynen samt information om praxis. Utöver dessa möten har myndigheten deltagit i ytterligare möten och seminarier som anordnats av olika länsstyrelser och där informerat om de rättsliga instrumenten i miljöbalken.

Havs- och vattenmyndigheten har även medverkat vid ett möte i Västerås med Sveriges Hamnar för att informera om vattenverksamhet och dumpning. Dessutom har myndigheten under året informerat om lagstiftningen kring vattenverksamhet vid möten anordnade av olika vattenråd och miljöorganisationer.

Enskilda avlopp

Under året påbörjades arbetet med att ta fram en vägledning för effektiv tillsyn av enskilda avlopp. Bakgrunden till detta arbete är att tillsyn har identifierats som ett av de viktigaste styrmedlen för att öka åtgärdstakten. Vägledningmaterialet kommer att vara klart den 16 mars 2015.

En utlysning av medel för utvecklingsprojekt inom enskilda avlopp gjordes under våren. Målet med utlysningen var att inhämta och sprida kunskap samt bidra till utvecklingen av metoder för att minska utsläpp av övergödande ämnen och patogener från små avloppsanläggningar. Elva projekt fick dela på ca 4,8 mkr. Projekten kommer att slutredovisas den 31 mars 2015.

Havs- och vattenmyndigheten har deltagit på fyra handläggartäffar för kommunerna som anordnats av länsstyrelserna och skickat ut fyra nyhetsbrev med nyheter inom området enskilda avlopp. Myndighetens hemsida har utvecklats med frågor och svar avseende enskilda avlopp för att vara en snabb och konkret tillsynsvägledning.

Fiske och vattenbruk

Havs- och vattenmyndigheten påbörjade 2013 ett arbete i syfte att utveckla vägledning för tillsyn och prövning för vattenbruk. Arbetet beräknas pågå till och med 2015.

Under året har information lagts ut på myndighetens webbplats och SMHI har, på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten, levererat en kunskapssammanställning över befintliga metoder och modeller som beskriver vattenbrukets näringsämnesbelastning och dess effekter. Vidare har myndigheten initierat ett arbete med att konsekvensbedöma upphävandet av Naturvårdsverkets allmänna råd 93:10 Fiskodling Planering, tillstånd och tillsyn.

Miljökvalitetsnormer för vattenförvaltning och havsmiljö

Under hösten 2014 strukturerade Havs- och vattenmyndigheten arbetet med att följa upp, revidera och komplettera dokumentet ”Vägledning om tillämpning av miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram för vatten inom tillsynsarbetet”. Syftet var att utveckla tillsynsvägledning inom området miljökvalitetsnormer för vatten- och havsförvaltning.

Vägledningen ska ge stöd till prövnings- och tillsynsmyndigheterna i deras arbete. Vidare ska vägledningen ge stöd för tillämpningen och bidra till en enhetlig och förutsägbar tillämpning av reglerna. Många värdefulla synpunkter har kommit in från länsstyrelser, Sveriges kommuner och landsting, Miljösamverkan Sverige och regional miljösamverkan i den tidigare kartläggningen. Dessa kommer att tas omhand i det pågående arbetet.

Vattenskyddsområden

Med syfte att garantera en likartad, rättssäker och enkel regeltillämpning vägleder Havs- och vattenmyndigheten kommuner och länsstyrelser i arbetet med att inrätta vattenskyddsområden. Myndigheten vägleder även kommuner och länsstyrelser i tillämpning av föreskrifter inom redan fastställda vattenskyddsområden.

I det nationella dricksvattennätverket deltar Havs- och vattenmyndigheten i styrgruppen, koordineringsgruppen och planeringsgruppen, och samverkar med övriga nationella myndigheter i arbetet med att trygga dricksvattenförsörjningen.

För att bedöma om det nationella vägledningmaterialet utgör stöd för de operativa myndigheterna och övriga viktiga intressenter har Havs- och vattenmyndigheten genomfört en utvärdering av Naturvårdsverkets allmänna råd 2003:16 om vattenskyddsområden. Resultatet har publicerats i en rapport i myndighetens rapportserie.

En serie om fyra seminarier har också genomförts med syfte att stärka kommunerna och länsstyrelserna i prövnings- och tillsynsarbetet enligt vattenskydds-föreskrifter.

Skydd av grundvatten

Havs- och vattenmyndigheten har beställt och publicerat två datasammanställningar om bekämpningsmedelsrester i grund- respektive ytvatten, inklusive trendanalyser från tre decennier. Rapporterna utgör ett samarbete med kompetenscentrum för kemisk bekämpning vid SLU i Uppsala och resultaten ska ligga till grund för fortsatt utvecklingsarbete inom området. Rapporterna finns publicerade i myndighetens rapportserie.

Dumpning av avfall

Havs- och vattenmyndigheten fick den 15 juli 2014 ansvaret för tillsynsvägledning i frågor om dumpning enligt 15 kap miljöbalken. Information om och en övergripande tillsynsvägledning kring dumpning har utvecklats och publicerats på myndighetens hemsida.

Vägledning

Vattenförvaltning

Havs- och vattenmyndigheten har under 2014 tagit fram ett förslag till vägledning för kraftigt modifierade vatten enligt 4 kapitlet 3 § vattenförvaltningsförordningen, med en specifik vägledning för tillämpning av kraftigt modifierade vatten i samband med vattenkraft. Utgångspunkten för vägledningen har varit de diskussioner som har skett i EU mellan medlemstaterna inom Common Implementation Strategy för att interkalibrera bedömningsgrunderna för God ekologisk potential. Vägledningen har varit på remiss och kommer slutföras under början av 2015.

Havs- och vattenmyndigheten har också tagit fram en vägledning gällande bestämmelser om meddelande av undantag enligt 4 kap 9 och 10 §§ vattenförvaltningsförordningen, och hur dessa enligt myndighetens bedömning bör tillämpas. Vägledningens främsta målgrupp är vattenmyndigheterna som ska fastställa de kvalitetskrav (miljökvalitetsnormer) som ska gälla för ytvattenförekomster, grundvattenförekomster och skyddade områden i respektive vattendistrikt.

Genom skrivna promemorior och särskilda arbetsmöten har Havs- och vattenmyndigheten väglett vattenmyndigheternas arbete med att upprätta åtgärdsbiblioteket i VattenInformationssystem Sverige, viss, och att utforma åtgärdsprogrammen 2015–2021.

Havs- och vattenmyndigheten ska fullgöra de uppgifter i fråga om information och rapportering till Europeiska kommissionen som följer av vattendirektivet, och rapportera såväl yt- som grundvattenuppgifter. De uppgifter som krävs för rapporteringen lämnas av vattenmyndigheterna enligt instruktioner från Havs- och vattenmyndigheten och SGU. Havs- och vattenmyndigheten har påbörjat dialog med och vägledning till vattenmyndigheterna. Rapporteringen är omfattande och EU-kommissionen ställer omfattande krav på rapportering av genomförandet av ramdirektivet för vatten enligt artikel 15.

Vatten- och avloppsplanering

Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket har tagit fram en nationell vägledning om kommunal VA-planering i samverkan med Länsstyrelsen i Stockholms län, Svenskt Vatten, Sveriges kommuner och landsting och Vattenmyndigheten i Bottenvikens vattendistrikt. Vägledningen är framtagen för att underlätta kommunernas planering för en trygg och hållbar VA-försörjning.

Riksintresse för vattenförsörjningen

Havs- och vattenmyndigheten har som målsättning att fler områden med anläggningar av nationell betydelse för dricksvattenförsörjningen ska få förstärkt skydd genom att de pekas ut som riksintressen.

Utifrån de underlag som länsstyrelserna sammanställt har Havs- och vattenmyndigheten bedömt att 29 anläggningar uppfyller myndighetens riktlinjer. Målsättningen är att beslut kan fattas under våren 2015.

Badvatten

Större badplatser i landet omfattas av EU:s badvattendirektiv. Inför 2015 års badsäsong har Havs- och vattenmyndigheten under hösten 2014 börjat förbereda uppdatering och revidering av badvattenföreskriften och den vägledning för badvatten som finns som stöd för kommunerna.

Vattenverksamhet

Havs- och vattenmyndigheten har i samverkan med forskare, experter inom vattenkraftbranschen och andra myndigheter, fortsatt arbetet med att ta fram en vägledning gällande försiktighetsmått och bästa möjliga teknik för vattenkraften. Arbetet med vägledningen har också varit ett diskussionsämne vid de särskilda samverkanträffar gällande prövning och tillsyn av vattenkraft som Havs- och vattenmyndigheten anordnat under året tillsammans med de regionala vattenmyndigheterna. De vetenskapliga underlagsrapporter som Havs- och vattenmyndigheten låtit ta fram har under året använts av kraftbolag, konsulter, myndigheter och domstolar vid ett flertal domstolsförhandlingar gällande vattenkraft och vattenreglering.

Havsförvaltning

Havsförvaltningen inklusive havsplaneringen avser alla myndighetens arbetsuppgifter, exklusive fiskförvaltning, som berör Östersjön och Västerhavet och samhällets nyttjande av resurserna i hav- och kustområden. Havsförvaltningen är beroende av, och samverkar med, vatten- och fiskförvaltning.

Havsförvaltningen utgår från de nationella miljömålen och den nationella lagstiftningen för att uppnå god miljöstatus. För att upprätthålla eller nå god miljöstatus arbetar myndigheten också med internationell samverkan genom relevant europeisk lagstiftning och de regionala havsmiljökonventionerna Helcom och Ospar. De centrala frågeställningarna är bedömning av miljötillstånd, områdesskydd, ekosystemtjänster, hållbart nyttjande och planering av havens resurser som ligger till grund för kunskapsinhämtning, planering, föreskrifter, vägledning, övervakning, åtgärdsprogram och tillsynsvägledning. Det nationella samarbetet med myndigheter, kommuner, branscher och intresseorganisationer är en förutsättning för genomförandet av havsförvaltningen och havsplaneringen.

Samordning av arbetet med havsmiljön

Nationellt

Under 2014 har Havs- och vattenmyndigheten arbetat intensivt med att slutföra steg fyra i havsmiljöförvaltningen, övervakningsprogrammet. Efter ett formellt samråd beslutades övervakningsprogrammet i juli och rapporterades till EU-kommissionen i oktober. Programmet beskriver alla delar som krävs i direktivet, men all övervakning är ännu inte i drift.

Större delen av arbetet med att ta fram åtgärdsprogrammet, som är det avslutande steget i havsmiljöförvaltningen, har också utförts under 2014. Samråd om åtgärdsprogrammet genomförs under våren 2015. Programmet belyser åtgärdsbehov inom ett stort antal områden för att på sikt nå god miljöstatus. Med syfte att belysa hur åtgärdsprogrammen inom havsmiljöförordningen och vattenförvaltningsförordningen samverkar kungjordes i november 2014 en introduktion till förslaget tillsammans med vattenmyndigheternas åtgärdsprogram.

Havs- och vattenmyndigheten gjorde under året en mindre revidering av föreskriften HVMFS 2012:18 om vad som kännetecknar god miljöstatus och miljö kvalitetsnormer med indikatorer under året.

Alla indikatorer i föreskriften är ännu inte funktionella. Havs- och vattenmyndigheten har gett stöd till svenska experter för arbetet med utveckling av dessa indikatorer, med tonvikt på de indikatorer som ska bli gemensamma för bedömningarna i havsområdena inom Oskar respektive Helcom. Detta arbete kommer att fortsätta fram till 2018.

Europeiskt arbete

Inom EU sker samordningen av genomförandet av havsmiljödirektivet mellan medlemsstaterna framför allt inom den gemensamma genomförandestrategin för havsmiljödirektivet, vilken leds av EU-kommissionen. Inom denna ordnas möten i arbetsgrupper, workshops och mindre arbetsmöten som samordnas av den strategiska koordineringsgruppen MSCG, som också är en expertgrupp under kommissionen. Havs- och vattenmyndigheten samordnar det svenska deltagandet i dessa möten och har inför dem avstämningar med Miljödepartementet och andra myndigheter om behov finns.

Under 2014 arrangerades totalt 39 möten och Havs- och vattenmyndigheten deltog i 31 av dessa möten. Viktiga dokument som tagits fram under året är rapporteringsverktyg för övervakningsprogrammet och vägledning för åtgärdsprogrammet, inklusive bilagor om ekonomisk analys och gemenskapsfinansiering. Havs- och vattenmyndigheten har deltagit aktivt i framtagandet av dessa dokument.

I början av året presenterade EU-kommissionen sin bedömning av ländernas rapportering 2012 av de tre inledande stegen i havsmiljödirektivet, det vill säga bedömning av miljötillstånd, fastställande av god miljöstatus och miljö kvalitetsnormer med indikatorer. Samtliga länder fick ett antal rekommendationer om förbättringar att besvara. Havs- och vattenmyndigheten bidrog med underlag till Sveriges svar på dessa rekommendationer. Denna första bedömning av ländernas rapportering kommer också att ligga till grund för de framtida granskningarna av övervakningsprogrammet 2015 och åtgärdsprogrammet 2016.

EU-kommissionen bjöd in länderna till regionala möten, för att inom de regionala havskonventionerna samarbeta och förbättra samstämmigheten inom (del)regionerna, genom att till exempel använda gemensamma indikatorer när man bedömer miljöstatus. Havs- och vattenmyndigheten deltog i mötena för Östersjön respektive Nordostatlanten.

Havs- och vattenmyndigheten har under året stöttat arbetet inom havskonventionerna för samordning och effektivisering. Som exempel kan nämnas att Havs- och vattenmyndigheten bjöd in avtalsparterna inom Oskar och Helcom till ett gemensamt möte för samarbete kring indikatorer för biologisk mångfald. Mötet identifierade ett tiotal indikatorer att samarbeta kring och levererade ett antal förslag för att effektivisera indikatorarbetet inom Oskar och Helcom.

Under året har mycket arbete lagts framför allt på översynen av EU-kommissionens beslut om God miljöstatus (2010/477/EU), och flera möten har haft fokus på detta. Om översynen ska leda till en revidering av beslutet kommer troligen att avgöras under våren 2015.

EU-kommissionen granskar också ländernas genomförande av direktivet i den nationella lagstiftningen. Under sommaren kom en begäran om ytterligare underlag till den så kallade EU-pilot som Sverige fick 2012. Havs- och vattenmyndigheten bistod med underlag till Sveriges svar och i slutet av året kom besked om att kommission stänger denna pilot även om man fortfarande vill ha en bilateral diskussion om införandet av en av de ifrågasatta artiklarna.

EU:s Strategi för Östersjöregionen

Havs- och vattenmyndigheten ser Östersjöstrategin som en plattform för att genomföra åtgärder främst inom havsförvaltningen respektive fiskförvaltningen.

Under 2014 har myndighetens arbete som nationell kontaktpunkt för prioriteringsområde övergödning utvecklats.

Myndigheten har även deltagit aktivt i arbetet inom prioriteringsområdet Clean Shipping, genom styrgruppsmedverkan samt genom att lyfta svenska initiativ, exempelvis Clean Shipping Index, till flaggskeppsstatus.

Beroende på att föregående programperiod gällande finansiering avslutades under 2014 har flera projekt där myndigheten varit aktiv avslutats, exempelvis projekt Submariner. Projektet PartSeaPate som haft inriktningen inom havsplanering avslutades också under 2014. Utifrån de erfarenheter som myndigheten fick genom projektet beslöts att Havs- och vattenmyndigheten tar på sig ledarollen för ett nytt projekt inom området havsplanering i Östersjöregionen. Under hösten togs en projektansökan fram tillsammans med sju grannländer och lämnades till EU-kommissionen. Havs- och vattenmyndigheten har vidare under 2014 deltagit i referensgrupper för utformning av kommande finansieringsprogram kopplade till Östersjöstrategin, deltagit i fyra myndighetsnätverksmöten samt kommit med förslag och deltagit i diskussioner om hur nästa myndighetsuppdrag kan utformas.

Inom fiskförvaltningen har EU:s nya fiskeripolitik och dess inriktning på ökad regionalisering gjort att BaltFish, ett samverkansorgan som etablerades i samband med Östersjöstrategins tillkomst, har haft ett mycket aktivt arbete under 2014. Havs- och vattenmyndigheten har deltagit i åtta möten: tre möten i HLG (high level group) samt fem möten i expertgruppen för kontroll.

Konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö, Helcom

Havs- och vattenmyndigheten var värd för arbetsgruppen HELCOM HABITAT i maj 2014. Under mötet vidarebehandlades rekommendationerna för hotade arter och habitat samt beskrevs bland annat hur arbetet med en rödlista ska organiseras och vidareutvecklas. Inom EU pågår också arbete med en motsvarande rödlista och det fastställdes förslag till hur HELCOM HABITAT:s rödlistearbete kan användas inom EU-arbetet, bland annat genom att utarbeta faktablad om hotade habitat. För arbetet med skyddade områden bildades en arbetsgrupp under mötet för att modernisera den databas som finns över skyddade områden inom Helcom. Sverige och Finland förklarade sig villiga att stödja arbetet med att modernisera databasen.

En omorganisation inom Helcom medför att grupperna HABITAT och MONAS slås ihop och kallas STATE i fortsättningen.

Konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten, Oskar

Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram en plan för arbetet inom Oskar som identifierar prioriteringar för perioden 2013–2016. Samordning för genomförande av havsmiljödirektivet, biologisk mångfald och områdesskydd och marint skräp är prioriterade områden.

Inom ramen för Oskar MSFD har Havs- och vattenmyndigheten arbetat med utformningen av Ospars handlingsplan för att leva upp till EU-kommissionens begäran om regional samordning av havsmiljödirektivet. Myndigheten har också medverkat i framtagande av en forskningsagenda och en kartläggning av befintliga åtgärder (Oskar Acquis). Båda är produkter med relevans för arbetet med havsmiljödirektivet.

Vid Ospars kommissionsmöte i Göteborg 2013 beslutades om att ta fram en regional aktionsplan för att reducera marint skräp. Havs- och vattenmyndigheten arbetade under 2014 intensivt med färdigställande av Ospars regionala plan för marint skräp (RAP-ML), vilken antogs av Ospars kommissionsmöte och stöds av en Oskar-rekommendation. Planen består av ett antal nationella åtgärder riktade till olika myndigheter samt regionala åtgärder som kräver samverkan med andra länder eller organisationer som exempelvis IMO. Bland de regionala åtgärderna finns det tre som Sverige har accepterat att ha ansvar för och arbetet med planering av dessa har redan påbörjats. Ospars RAP-ML har använts av Helcom som inspirationskälla.

Kommissionsmötet 2013 kunde inte enas om antagande av rekommendationer för skydd av hotade arter och habitat av vilka vissa förekommer i svenska vatten. Intensiva förhandlingar har pågått under 2014 och Havs- och vattenmyndigheten har bistått med framtagande av kompromissförslag som slutligen antogs juni 2014. Relevanta delar av de antagna rekommendationerna har integrerats i förslag till åtgärdsprogram för havsmiljön som Havs- och vattenmyndigheten ska remittera under våren 2015.

När det gäller Ospars nätverk av skyddade områden har Havs- och vattenmyndigheten varit ledande i utvecklingen av metoder för utvärdering av hur effektiv förvaltningen av dessa områden är.

Inom ramen för Ospars arbete har Havs- och vattenmyndigheten fortsatt att stötta två teman som är metodologiskt i framkanten: konnektivitet och ekologisk koherens och kumulativa effekter av olika belastningar och farliga ämnen.

Havs- och vattenmyndigheten har rapporterat data till Ospar i enlighet med det som begärs i överenskommelse, rekommendationer och beslut. Andra myndigheter och länsstyrelser har bistått i rapporteringen.

Arktis

Havs- och vattenmyndigheten har samordnat svenskt deltagande i Arktiska rådets arbetsgrupp PAME (Protection of the Marine Environment) och deltagit i arbetsgruppsmöten med fokus på ett ramverk för marina skyddade områden i Arktis. Myndigheten har också deltagit i PAME:s sjöfartsgrupp, där åtgärder för att skydda marin miljö från den ständigt ökande sjöfarten i Arktis diskuteras och förbereds.

Arbetet med att skapa ett ramverk för marina skyddade områden initierades under Sveriges ordförandeskap i Arktiska rådet och är nu i slutskedet. Ramverket handlar om hur marina skyddade områden i Arktis fungerar som ekologiskt nätverk. Ramverket handlar i nuläget enbart om skyddade områden på nationellt vatten, eftersom bland annat Sverige tyvärr misslyckades med att få stöd bland övriga medlemsstater för att även inkludera internationellt vatten. Havs- och vattenmyndigheten hoppas kunna lyfta behovet av marina skyddade områden även bortom nationell jurisdiktion under kommande period. Det är dock ett arbete som tar tid och kan förväntas ge resultat först på flera års sikt.

Havs- och vattenmyndigheten har också aktivt deltagit i arbetet med att förbereda för EBSA-områden (Ekologiskt och Biologiskt Signifikanta marina områden) i Arktis inför beslutet i konventionen för biologisk mångfald (CBD) i oktober 2014. Myndigheten deltog och bidrog med expertis och kunskap i det Arktiska regionala expertworkshopen i Helsingfors i mars som förberedde förslagen till EBSA:s som i oktober antogs på CBD:s partsmöte i Sydkorea.

I PAME:s sjöfartsgrupp har Havs- och vattenmyndigheten deltagit i uppföljningsarbetet till AMSA-rapporten (Arctic Marine Shipping Assessment). PAME har under året diskuterat olika scenarier av sjöfartsrelaterade miljöskyddsåtgärder, till exempel möjligheten för en gemensam ansökan till IMO om miljörelaterade skyddsåtgärder. Antagandet av IMO:s Polarkod under året är en viktig utveckling som relaterar till vilka scenarier som kan bli aktuella. World Maritime University i Malmö, IMO och PAME kommer att anordna en konferens om säker och hållbar sjöfart i Arktis under 2015. Detta arbete är också långsiktigt, och resultat kan förväntas först på medellång till lång sikt.

Havs- och vattenmyndigheten finansierar miljöövervakning av sötvatten i Arktis och deltar i framtagandet av nästa rapport om havsförurning i Arktis (Arctic Ocean Acidification report).

< Återrapportering
Arktis

CCAMLR – Commission for the Conservation of Antarctic marine Living Resources

Havs- och vattenmyndigheten deltog i de årliga mötena i CCAMLR:s (Commission for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources) vetenskapskommitté och kommission i Australien. De prioriterade frågorna var 1) etablering av två förslag för marint skyddade områden; ett i västra Antarktis av Australien, EU och Frankrike, och ett förslag i Rosshavet av Nya Zeeland och USA, 2) olagligt, orapporterat och oreglerat fiske, 3) vetenskapliga observatörer på alla fiskefartyg i Antarktis, 4) fångstkvoter för 2015, 5) bifångst, och 6) bifångst av haj. Sverige fortsätter stödja och arbeta för att de två förslagen för marint skyddade områden ska bli antagna av kommissionen.

Övriga internationella konventioner – CBD, UNCLOS och Londonkonventionen

Havs- och vattenmyndigheten har ansvar för de akvatiska delarna av CBD, medan Naturvårdsverket har huvudansvar och samordnar myndigheternas arbete. Arbetet under 2014 var främst inriktat på förberedelser och deltagande på SBBSTA 18, den vetenskapliga och tekniska expertkommitténs årliga möte, och i partsmötet COP 12 i Sydkorea. Många marina frågor behandlades, i synnerhet EBSA-områdena (ekologiskt och biologiskt signifikanta marina områden), men även havsförsurning, havsplanering och marint skräp. Myndigheten deltog i det regionala EBSA-seminariet för Arktis i Helsingfors i mars 2014.

Under 2014 har Havs- och vattenmyndigheten deltagit i flera multilaterala samarbeten på havsmiljöområdet. Bland annat har myndigheten deltagit i arbetet inom Londonsamarbetet, Havsrättskonventionen (UNCLOS) samt Konventionen för biologisk mångfald (CBD) och deltagit i internationella möten under dessa konventioner, som företrädare för Sverige och på expertnivå. Havs- och vattenmyndighetens engagemang i dessa forum syftar till att verka för att konventionerna genomförs i praktiken samt att åtgärder på den internationella arenan stärks.

I utvecklingen av regelverken har myndigheten strävat efter att den svenska agendan tydliggörs och tillgodoses. I Londonsamarbetet har fokus i engagemanget legat på en mer effektiv och heltäckande reglering av marin dumpning.

Under havsrättskonventionen har Havs- och vattenmyndigheten deltagit i diskussionerna om utveckling av regelverket för marin biodiversitet bortom nationell jurisdiktion, såväl inom FN-arbetsgruppen som i EU-beredningen och verkat för att förhandlingar om ett nytt implementeringsavtal under UNCLOS inleds under 2015.

Miljöövervakning

Miljöövervakning och uppföljning av Kust och hav

Kust och hav är ett av de två nationella programområdena inom miljöövervakning som Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för. Naturvårdsverket ansvarar för övriga åtta programområden, och för miljögifter i akvatisk miljö, kustfiskhälsa, sälhälsa samt havsörn. Arbetet är starkt integrerat mellan myndigheterna för att miljöövervakningsanslaget ska utnyttjas optimalt. Syftet med integreringen mellan programområden är att ge en helhetssyn på det nationella miljötillståndet, men även för att datahantering, avtal med mera ska göras på liknande sätt.

Tillståndet i den marina miljön redovisades i rapporten ”Havet 2013/2014”. En nyhet i rapporten är att såväl nationella som regionala data ligger till grund för analysen om miljön. Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket ansvarar för rapporten som tas fram i samarbete med Havsmiljöinstitutet.

Uppföljning av habitat inom projektet biogeografisk uppföljning har utförts under 2014 på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten. I Bottniska viken inventerades vissa vikar och laguner samt ler- och sandbottnar, i södra Östersjön vissa ler- och sandbottnar och i Västerhavet biogena rev, bubbelstrukturer, ler- och sandbottnar samt vikar och laguner. Områdena ingår i livsmiljödirektivets habitat och utförare är länsstyrelser och universitet.

Revision av nationell miljöövervakning för Kust och hav

Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket har under 2013–2014 genomfört en översyn av dagens nationella akvatiska miljöövervakning, som genomförs inom ramen för programområdet Kust och hav. Havs- och vattenmyndigheten har huvudansvaret för den akvatiska miljöövervakningen och Naturvårdsverket ansvarar för övervakning av halter och effekter av miljögifter i kust och hav.

Förutom de krav som redan ställs på en effektiv miljöövervakning, ställer uppföljning och utvärdering av de nationella miljö kvalitetsmålen och dess preciseringar, samt andra kravställare, främst EU:s havsmiljödirektiv, delvis nya krav på en anpassning av den nationella miljöövervakningen.

För Kust och hav har data för delprogrammet makrofauna utvärderats och ett förslag till anpassad provtagningsstrategi tagits fram. Förslaget kommer att utvecklas och förankras i samverkan mellan regional och nationell miljöövervakning. Den metodik som använts kommer också att användas för utvärdering och uppdatering av andra delprogram.

I rapporten ”Nationell akvatisk miljöövervakning 2015–2020” ges en samlad beskrivning av miljöövervakningen samt en översiktlig bild av de behov av övervakning som finns, baserat på miljömål och lagstiftning. I rapporten presenteras de delprogram som nu ingår i delprogram Kust och hav, samt en beskrivning av den fortsatta översynen av miljöövervakningen som planeras de kommande fem åren.

Revisionen av Kust och havprogrammet omfattar också havsmiljödirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG) som syftar till att uppnå eller upprätthålla god miljöstatus i Europas havsområden till år 2020. För

Sveriges del handlar det om förvaltningsområdena Nordsjön och Östersjön. I rapporten "God Havsmiljö 2020, Marin strategi för Nordsjön och Östersjön, Del 3: Övervakningsprogram" fastställs övervakningsprogram för insamling av data som nyttjas för uppföljning av miljö kvalitetsnormer och för bedömning av miljötillståndet i havet, miljöförändringar och belastning. Därutöver syftar programmet till att identifiera de aktiviteter som orsakar belastning och miljöförändringar för att kunna utforma effektiva åtgärdsprogram.

Fartygssamordning

En stor del av Havs- och vattenmyndighetens utsjöprogram utförs med det finska undersökningsfartyget Aranda. Under 2014 har SMHI och finska miljöinstitutet SYKE samordnat övervakningsbehoven och upprättat ett gemensamt utsjöövervakningsprogram som i huvudsak omfattar Östersjön och Västerhavet.

Havs- och vattenmyndigheten har deltagit i styrgruppen för regeringsuppdraget om fartygsanskaffning, som genomförts av SLU och SMHI i samverkan med Kustbevakningen. Rapporten levererades i augusti 2014 till regeringskansliet.

Myndigheten har under året, via Kustbevakningen, hanterat 47 ansökningar från andra länder som önskat genomföra undersökningar i svenskt vatten under 2014. Havs- och vattenmyndigheten har besvarat två förfrågningar från Polarforskningssekretariatet om tillståndsprövningar för aktiviteter rörande haven runt Antarktis.

Återrapportering >
Hanöbukten

Hanöbukten

Havs- och vattenmyndigheten fick genom ett regeringsbeslut i uppdrag att övervaka och analysera miljön i Hanöbukten under tre år (2015–2017) för att undersöka eventuella samband mellan miljöfarliga ämnen och fiskhälsa samt orsakerna till uppkomsten av sårskadad fisk.

Uppdraget utförs i nära samverkan med Naturvårdsverket och Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) efter samråd med Göteborgs universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Kemikalieinspektionen, Naturhistoriska riksmuseet samt länsstyrelsen i Skåne, Blekinge och Kalmar län. Samverkans- och samrådsmöten har hållits med berörda myndigheter för att utforma övervakningsprogrammet med start 2015. Under 2014 har också ett flertal undersökningar av fiskskador som inrapporterats av fiskare och allmänhet, i eller i närheten av Hanöbukten, utförts av SVA på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten. Myndigheten har också tagit fram en webbtjänst där iakttagelser och observationer kan rapporteras in. Syftet är att få ett komplement till den miljöövervakning och fiskskadeövervakning som myndigheten har startat i Hanöbukten.

Åtgärdsarbete

Åtgärdsarbete omfattar en rad olika sorts insatser som har det gemensamt att de direkt eller indirekt bidrar till att fysiska åtgärder för en bättre vattenmiljö kommer till stånd. Detta gör vi främst genom att vägleda, utveckla olika sorts metodstöd och dela ut bidrag. Åtgärdsarbete redovisas som en prestation för havs- och vattenförvaltning, se tabell 8, sid 33.

Biologisk mångfald – skydd av områden och arter

Havs- och vattenmyndigheten har under 2014 haft i uppdrag att identifiera och se till att åtgärder vidtas i syfte att nå bevarandemålen i marina skyddade områden, framförallt vad avser fiske som är skadligt i förhållande till bevarandemålen i dessa områden. En lägesrapport och en tidplan för det fortsatta arbetet har redovisats. Slutsatserna från rapporten grundas på uppgifter från berörda länsstyrelser och innebär att fisket bör regleras i 30 av ca 300 marina skyddade områden.

För att trygga ett långsiktigt områdesskydd för marina naturtyper och biologisk mångfald som svarar upp mot miljökvalitetsmål och internationella överenskommelser bedömer Havs- och vattenmyndigheten att:

- arbetet med att skydda Sveriges mest värdefulla havsmiljöer behöver fortsätta
- skyddet av Natura 2000-områden med särskilt höga marina värden behöver förstärkas
- skyddet av marina värden i naturreservat och nationalparker behöver ses över och förstärkas
- de nationella kriterierna för skydd av marina miljöer med höga naturvärden bör uppdateras
- skyddet av marina miljöer bör analyseras med avseende på naturvärden och representativitet
- kriterier för bedömning av när ett naturreservat har ett skydd för sina marina värden bör tas fram och tillämpas

I april 2014 var Sverige och Havs- och vattenmyndigheten värd för en workshop för att utreda möjliga metoder att utvärdera effektiviteten av förvaltningen i marina skyddade områden. Workshopen hölls inom ramen för arbetet i Ospars arbetsgrupp för marina skyddade områden (ICG MPA). Länderna som var representerade var Storbritannien, Tyskland, Belgien, Frankrike, Nederländerna och Sverige. Även representanter från miljöorganisationerna WWF, Oceana och MedPAN-nätverket deltog i workshopen. Det konstaterades under workshopen att det arbete och de diskussioner som ägt rum innebär ett viktigt steg i processen för framtagande av en utvärderingsmetod av förvaltningens effektivitet, även om workshopen inte kunde fastställa en slutlig metod.

Havs- och vattenmyndigheten ordnade tillsammans med Naturvårdsverket en workshop om adaptiv förvaltning där fyra olika pilotprojekt utvärderade metoden Open Standards for Conservation. Workshopen syftade till lärande kring arbetssätt för att ta fram adaptiva förvaltningsplaner och användning av den adaptiva förvaltningscykeln.

På det elfte partsmötet inom konventionen för migrerande arter (CMS COP 11) i Ecuador i november kom parterna överens om att 31 arter ska föras in i konventionen. Av dessa arter var 23 akvatiska och de flesta hajar och rockor, men även ål listades i Appendix II. Många av de resolutioner som parterna enades om hade också akvatisk karaktär och berörde områden som levande fångst av valar, hänsynstagande till valars sociala beteende i bevarandearbetet,

båtturism, marint skräp och arbetet med klimatförändringar med särskild inriktning på migrerande arter. På mötet signerade Sverige ett Memorandum of Understanding gällande bevarandearbetet för hajar.

En stor del av arbetet med bevarande av tumlare i Östersjön och Nordsjön sker inom ramen för Ascobans-konventionen. Havs- och vattenmyndigheten har under året varit värd för Ascobans AC 21 (Advisory Committee) och Nordsjögruppens fjärde möte i september/oktober. Ämnen som diskuterades var bland annat bifångst av marina däggdjur där det beslutades om riktlinjer för fortsatt arbete i Ascobans arbetsgrupp om bifångster. Mötet diskuterade och kommenterade också ett antal resolutioner för valar gällande fångst av levande valar för kommersiellt bruk, båtturism och hänsyn till valars sociala beteende i bevarandearbetet. De omarbetade förslagen på resolutioner presenterades senare internationellt på CMS COP 11 i Quito. Under mötet genomlystes kopplingen mellan förnyelsebar energi och migrerande arter och mötet bedömde att detta område är viktigt att bevaka och beslutade att fördjupa engagemanget gällande den senaste teknikutvecklingen särskilt vad gäller vågenergi och tidvattenenergi. Mötets arbetsgrupper rapporterade om det gångna arbetet med de tre förvaltningsplanerna för tumlare som berör svenska vatten och angav riktlinjer för fortsatt arbete och prioriteringar, vilka samtliga har en direkt koppling till det nationella åtgärdsarbetet för tumlare.

Som ett led i förvaltningen av säl kan yrkesfiskare som drabbas av sälskador få bidrag för förebyggande åtgärder och kan ansöka om ersättning för skador orsakade av säl. För år 2014 har myndigheten disponerat 20 000 tkr till bidrag för förebyggande åtgärder. Grundprincipen är att skador i första hand ska förebyggas men medel fördelas även till ersättning för skador orsakade av säl efter samråd med och uppföljning inom Programmet Säl och Fiske.

Havs- och vattenmyndigheten har under året haft ett uppdrag från regeringen att kartlägga våra sälarters populationstillväxt samt sälskadors omfattning sedan förra rapporteringen.

Myndigheten har också deltagit i Naturvårdsverkets regeringsuppdrag gällande förvaltningsplan för skarv, och statens vilt och ett uppdrag om att underlätta provtagning av säl vid skydds jakt. Beträffande hotade arter i övrigt, se Biologisk mångfald - skydd av områden och arter, vattenförvaltning sid 33.

Restaurering av akvatiska miljöer

Under året har arbetet med restaurering av kust- och havsmiljöer tagit fart. Havs- och vattenmyndigheten har tillsammans med SLU påbörjat två kunskapssammanställningar kring restaureringsmetoder och påverkanstryck på kustmiljöer.

Havs- och vattenmyndigheten har även lämnat ett flerårigt uppdrag (2014–2017) till Havsmiljöinstitutet att utveckla kunskapsunderlag kring utveckling av förvaltning och restaurering av ålgräsekosystem.

Främmande arter

Som ett förarbete till genomförandet av Barlastvattenkonventionen har Helcom (2014) och Oskar (2013) antagit gemensamma riktlinjer för hantering av dispenser från kravet på hantering av barlastvatten enligt barlastvattenkonventionen. Svenska Transportstyrelsen har varit ledande i arbetet och Havs- och vattenmyndigheten har bistått arbetet med sakkunskap. I övrigt hänvisas till Främmande arter under Vattenförvaltningen.

Blå tillväxt – miljöteknik och miljöinnovationer

Inriktningen för Havs- och vattenmyndighetens arbete inom området Blå tillväxt, miljöteknik och miljöinnovationer har främst varit inriktat på att stödja initiativ, förslag och idéer som kan utvecklas till metoder för åtgärdsarbetet inom havs-, vatten- och fiskförvaltningen.

Under 2014 har myndigheten fortsatt att utveckla samverkan med andra myndigheter inom området, främst Vinnova, Tillväxtverket, Energimyndigheten och Naturvårdsverket. Erfarenheter visar att miljömyndigheters medverkan i detta arbete är av central betydelse.

En del av samarbetet myndigheter emellan konkretiserades i en gemensam utlysning för stöd till projektet BSR Star Innovation Express. Av de projektansökningar som kom in beslöt Havs- och vattenmyndigheten att stödja två stycken, bägge med stor relevans för havsmiljöarbetet.

Under året påbörjades planeringen av en konferens kring hur ny teknik kan användas för att åtgärda belastningen gällande näringsämnen i Östersjön. De förslag som är med i det arbetet är projekt, initiativ och verksamheter som under tidigare år, men även under 2014, fått finansiellt stöd från myndigheten samt fått stöd och rådgivning på andra sätt. Konferensen syfte är att inom Helcomarbetet visa på alternativ för ett effektivare åtgärdsarbete.

Bidrag till åtgärdsarbete

Som ett stöd till åtgärdsarbetet fördelar Havs- och vattenmyndigheten ut bidrag från anslag 1:12 Åtgärder för havs- och vattenmiljön till i huvudsak myndigheter och kommuner genom särskilda beslut. Bidragen går till fysiska åtgärder som exempelvis kalkning, vattendragsrestaurering och lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) men även till administrativa åtgärder inom främst länsstyrelserna till stöd för deras arbete med havs- och vattenförvaltning.

Havsplanering

Havs- och vattenmyndigheten har fortsatt förberedelsearbetet för ett införande av statlig fysisk havsplanering i Sverige. Myndigheten har färdigställt en nulägesbeskrivning, Havsplanering – Nuläge 2014, som ger en bild och analys av havens ekosystem och funktion samt olika sektorer användning och anspråk på havet. För att inhämta synpunkter på en preliminär version av rapporten anordnades workshoppar tillsammans med länsstyrelsen för kommuner, myndigheter och representanter för allmänheten.

Under hösten påbörjades även arbetet med att ta fram ett förslag till

inriktningsdokument, inför ett samråd under 2015. Syftet med dokumentet är att föreslå planeringsmål och strategier för det kommande planeringsarbetet.

Under året har Havs- och vattenmyndigheten samarbetat löpande med berörda länsstyrelser och nationella myndigheter som har bidragit med underlag i arbetet. Myndigheten har deltagit i det internationella samarbetet, bland annat i HELCOM VASAB:s gemensamma arbetsgrupp för havsplanering i Östersjöområdet. Havs- och vattenmyndigheten har även hållit bilaterala möten med Sveriges samtliga nio grannländer.

I november lämnade Havs- och vattenmyndigheten in en ansökan till EU-kommissionen om medel till ett tvåårigt havsplaneringsprojekt, Baltic SCOPE, med fokus på södra och centrala Östersjön. Som partners i ansökan deltar alla länderna runt Östersjön, med undantag av Ryssland, samt de regionala organisationerna Helcom och VASAB. EU-kommissionen förväntas fatta beslut om projektet i början av 2015.

I övrigt redovisas arbetet med havsplanering i särskild ordning enligt regleringsbrevet.

Tabell 11.
Prestation Havsplanering

Havsplanering	2014
Samordning av myndighetens arbete inom området havsplanering genom att införa, genomföra och utveckla svensk havsplanering i samverkan med myndigheter i berörda grannländer.	
Havs- och vattenmyndighetens kostnad, tkr	7 821

Kostnaden för havsplanering ingår även i prestation Regeringsuppdrag, tabell 28.

Miljöprövning

Havs- och vattenmyndigheten har under 2014 förstärkt sitt arbete med miljöprövning, men behöver även framöver göra en prioritering av vilka prövningsärenden myndigheten deltar i. Prioriteringarna baseras på miljö kvalitetsmålen.

Deltagande i miljöprövningsprocesser bidrar till att uppnå miljö kvalitetsmålen *Hav i balans samt levande kust och skärgård*, *Ingen övergödning*, *Ett rikt växt- och djurliv* och *Giffri miljö* där en viktig del är att miljö kvalitetsnormer för vatten och havsmiljö ska följas.

Havs- och vattenmyndigheten har under året deltagit i två miljöprövningar rörande etablering av havsbaserad vindkraft, Kattegatt offshore och Vindplats Göteborg. Vindkraft är en förnybar energikälla och en utbyggnad kan bidra till att uppfylla flera miljö kvalitetsmål. Samtidigt måste hänsyn tas i frågor som rör lokalisering, utformning och påverkan på människors hälsa och miljön. Myndigheten yrkade avslag för Kattegatt offshore ansökan på grund av att bolaget inte tydligt har redovisat att torsk och tumlare inte kommer att skadas under anläggningsfasen samt att de inte heller utsätts för störningar under respektive arts reproduktionsperioder. Ansökan fick avslag och överklagades till Mark- och miljööverdomstolen av bolaget, varpå Havs- och vattenmyndigheten har vidhållit sin inställning. Myndigheten tillstyrkte Vindplats Göteborg

i Hake fjord om tillräckliga skyddsåtgärder vidtas, såsom att förhindra spridning till omgivande miljöer av de förorenade sediment som förekommer där vindkraftverken planeras.

När det gäller vattenverksamhet har myndigheten yttrat sig i ett antal ärenden avseende utbyggnad av hamnar och utvidgning av farleder, vilket ofta innefattar stora muddringar och att viktiga biotoper försvinner. Ett sådant viktigt pågående mål är Arendalshamnen i Göteborg, där myndigheten tillstyrker verksamheten men yrkar på att förlorade biotoper måste kompenseras, framförallt genom transplantering av ålgräs. Även i många prövningar av andra vattenverksamheter har myndigheten uppmärksammat påverkan på ålgräsängar, för att förebygga kumulativa förluster av denna biotop.

Gällande muddring i samband med hamnverksamhet har myndigheten utvecklat interna riktlinjer för grumlingsvillkor, i syfte att sträva mot en praxis som bygger på teknikoberoende funktionsvillkor och samtidigt öka enhetligheten i myndighetens yttranden.

Havs- och vattenmyndigheten har deltagit i ärendet kring etableringen av Norviks hamn i Nynäshamn, där bland annat miljö kvalitetsnormer är viktiga för prövningen. Myndigheten yrkade på avslag på grund av att utredningarna inte visar att miljö kvalitetsnormerna kommer att kunna följas. Tillståndet är överklagat av flera parter.

Havs- och vattenmyndigheten har även drivit frågan om sanering av förorenade vattenområden i prövningen av Nynas Refining AB:s verksamhet i Nynäshamn, och överklagat den dom som beslutades i våras.

Vid ansökan från Södra Cell AB om utökad och förändrad verksamhet för Värö bruk har Havs- och vattenmyndigheten i yttrande framfört att Mark- och miljödomstolen ska inhämta förhandsavgörande avseende hur EU-domstolen ser på icke-försämringskravet för miljö kvalitetsnormerna, eftersom det i detta fall handlar om utsläpp av övergödande ämnen i en vattenförekomst som har måttlig status med avseende på övergödning.

Myndigheten avger även yttranden till Naturvårdsverket enligt Esbokonventionen där den gränsöverskridande miljöpåverkan på vattenmiljön bedömts. Esbo-ärendena inom havsförvaltningens område har bland annat rört Fehrman-Bält förbindelsen mellan Danmark och Tyskland.

Yttranden i tillståndsärenden redovisas som en prestation för samtliga förvaltningsområden, se tabell 9, sid 41.

Dumpning av avfall

Genom ändringar i Avfallsförordningen (2011:927) under 2013 prövar Havs- och vattenmyndigheten numera endast de dumpningsdispenser som sker i Sveriges ekonomiska zon, övriga prövas av länsstyrelserna. Under 2014 har Havs- och vattenmyndigheten inte fått in någon ansökan om dumpningsdispens för Sveriges ekonomiska zon.

Vägledning

Lektidsdatabasens syfte och mål är att arbeta fram ett webbaserat system till stöd för handläggning av framför allt muddrings- och dumpningsärenden. Underlaget leder i förlängningen till bättre samordnade yrkanden i miljödomstolarna vad gäller utförande av arbetena i vattenmiljön, en bredare förankring och tillämpning av riktlinjerna, ett generellt effektivare arbete och minskad påverkan på fisk och skaldjur.

Databasen kommer även att få bredare nytta då den innehåller en stor mängd sammanställd information för olika fiskarter, bland annat om utbredning. Arbetet bedrivs i samverkan med SLU Aqua och länsstyrelserna. Arbetet under 2014 har renderat i en version som är tänkt att introduceras för vattenhandläggarna på länsstyrelserna våren 2015, för att vara i förvaltningsdrift under 2016.

Fiskförvaltning

Fiskeripolitiken är en gemensam politik, vilket innebär att gemensamma regler antas på EU-nivå och tillämpas i alla medlemsstater. Fiskeripolitiken reglerar alla aspekter av fisket, från havet till konsumenten.

Den gemensamma fiskeripolitiken lämnar ett visst utrymme för nationell förvaltning av fisket. En stor del av fisket längs kusterna samt allt fiske inom sötvattensområdena regleras på annat sätt än genom kvoter. Beståndsvården sker istället genom Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter. Det finns föreskrifter om licenser, tillstånd, redskapsbegränsningar, förbudsområden, fisketider och minimimått för fiskar som får landas.

En hållbar förvaltning av våra fiskeresurser hjälper oss att nå de svenska miljökvalitetsmålen, särskilt Hav i balans och levande kust och skärgård, Ingen övergödning och Levande sjöar och vattendrag.

Den gemensamma fiskeripolitiken

Den 1 januari 2014 trädde en ny gemensam fiskeripolitik i kraft. Denna innehåller nya komponenter som att EU:s medlemsstater tydligare ska integrera fiskeripolitiken med miljöfrågor och annan marin verksamhet samt krav om maximal hållbar avkastning (MSY) och succesivt införande av landningsskyldighet. Tanken är att rådet och parlamentet gemensamt ska fatta beslut om de övergripande målen när det gäller till exempel bevarandeåtgärder inom ramen för fleråriga planer. Dessa rambeslut ska kompletteras med förslag till åtgärder som tas fram på regional nivå och antas genom en delegerad beslutsprocess.

Arbete har påbörjats med att utveckla fleråriga planer enligt den nya gemensamma fiskeripolitiken. EU-kommissionen har lämnat ett förslag till en flerårig flerartsplan för Östersjön där Havs- och vattenmyndigheten har deltagit i delar av det förberedande arbetet. Även i Nordsjön är avsikten att utveckla en plan som omfattar flera arter. För att förbereda denna har EU-kommissionen hållit två workshoppar för medlemsstater, representanter för berörda rådgivande nämnder och Norge, i vilka Havs- och vattenmyndigheten har deltagit.

Förhandlingsarbetet

Havs- och vattenmyndigheten har deltagit i förhandlingsprocessen inom ramen för rådsarbetet och olika kommittéer under EU-kommissionen. Viktiga delar i detta arbete har bland annat varit fastställandet av fiskemöjligheter för Västerhavet och Östersjön samt förhandlingar mellan EU och Norge om fiskemöjligheter och förvaltningsåtgärder för 2014.

Återrapportering >
Genomförandet av den
gemensamma fiskeripolitiken

Regionalisering

Under 2014 har ett intensivt arbete bedrivits inom de regionala grupperna BALTFISH (förvaltningsområdet Östersjön) och Scheveningen (förvaltningsområdet Västerhavet). Inom både BALTFISH och Scheveningen har prioriterade uppgifter varit att ta fram gemensamma rekommendationer till utkastplaner för de fisken som omfattas av landningsskyldighet från och med den 1 januari 2015 och samråd om fiskemöjligheter för 2015. Inom ramen för detta arbete har Havs- och vattenmyndigheten dels deltagit i expertgruppsmöten och på högnivåmöten, dels bistått Regeringskansliet med underlag. Myndigheten har dessutom bidragit med underlag och deltagande i möten mellan medlemsländerna kring Östersjön för att ta fram förslag till extra förvaltningsåtgärder för torskbestånden i Östersjön.

Havs- och vattenmyndigheten har haft en ledande roll i arbetet med kontrollfrågor i Östersjön bland annat som ordförande i expertgruppen för kontroll och efterlevnad inom BALTFISH. Därutöver har myndigheten utarbetat ett bakgrundsdokument till en strategi för kontroll av fisket under landningsskyldigheten. Strategin har använts både inom BALTFISH och Scheveningengruppen som diskussionsunderlag om hur den kommande landningsskyldigheten ska kontrolleras och efterlevas.

Insatser för genomförandet av den nya gemensamma fiskeripolitiken

Havs- och vattenmyndigheten har startat ett arbete för att koordinera genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken och landningsskyldigheten. Genomförandet omfattar bland annat kvotshantering, förvaltningsmodeller och anpassning av verksamhet och teknik för registrering och rapportering. En översyn av det nationella regelverket har påbörjats och samråd har löpande förts med Jordbruksverket och andra berörda myndigheter kring gemensamma informationsinsatser och tolkning av landningsskyldigheten.

Under året har Havs- och vattenmyndigheten genomfört samrådsmöten med fisket. I februari genomfördes bredare informationsmöten och i slutet av året riktade informationsmöten med de fiskerier som berörs av landningsskyldighet från och med 1 januari 2015. Myndigheten har också tagit fram en vägledning som har publicerats på hemsidan samt skickats direkt till innehavare av fiskelicens.

Enligt artikel 11 i den gemensamma fiskeripolitiken ska berörda medlemsländer komma in med gemensamma rekommendationer till kommissionen om fiskereglerande åtgärder i särskilt skyddsvärda områden. Danmark har gjort bedömningen att fiskereglerande åtgärder behöver antas i tio utpekade Natura 2000-områden, varav tre i Kattegatt och sju i Östersjön. Med anledning av de utarbetade förslagen har Danmark kallat till ett antal möten. Sverige har deltagit som berört medlemsland och Havs- och vattenmyndigheten har medverkat i hela processen, bland annat genom analyser av aktuella förslag, deltagande i och avrapportering från möten.

Den externa dimensionen

Den gemensamma fiskeripolitiken innehåller för första gången ett specifikt avsnitt om EU:s externa relationer, både de bilaterala och vad avser EU som medlem i regionala fiskeriförvaltningsorganisationer, så kallad RFMO:s. Förordningen fastslår skyldigheten att säkerställa att tillträde till fiske sker på överskottsresurser samt att EU:s regelverk i övrigt är samstämmigt inom och utom EU:s vatten.

Under året har Havs- och vattenmyndigheten deltagit i beredningen av svensk ståndpunkt för ett stort antal så kallade hållbara fiskepartnerskapsavtal mellan EU och andra kuststater och därtill hörande protokoll. Myndighetens underlag har bland annat belyst beståndssituationen och utvecklingskuststaters perspektiv. Härutöver har myndigheten deltagit i beredningen av svensk ståndpunkt inför årsmöten och därtill relaterade möten i ett antal regionala organ. Arbetet har framför allt avsett de regionala fiskerierorganisationer som förvaltar tonfiskarter och andra långt vandrande bestånd.

Havs- och vattenmyndigheten anordnade i början av året en internationell fiskerikonferens med anledning av den externa dimensionen av den gemensamma fiskeripolitiken vilket redogörs för under avsnittet om Politiken för global utveckling.

Datainsamling

Havs- och vattenmyndigheten är ansvarig myndighet för att samordna och genomföra delar av det nationella datainsamlingsprogrammet gällande fisk och fiske som styrs av EU-förordningar (Data Collection Framework, DCF). Insamlad data utgör underlag i EU:s gemensamma fiskeripolitik (GFP) genom Internationella forskningsrådets (ICES) arbete med beståndsanalyser och framtagande av biologisk rådgivning till förvaltningen. Insamlad data utgör också underlag i EU:s vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommitté för fiskerinäringen (STECF), vars uppgift är att ge vetenskaplig rådgivning till kommissionen. Datainsamlingen bidrar även med underlag för uppföljningen av miljömålet *Hav i balans samt levande kust och skärgård* samt miljömålet *Ett rikt växt- och djurliv*.

Tabell 12.
Datasamling

Datainsamling	2014
Samordning och genomförande av det nationella datainsamlingsprogrammet för fisk och fiske.	
Havs- och vattenmyndighetens kostnad, tkr	2 623

Nationell kontaktperson för datainsamlingen

Den 1 januari 2014 övergick ansvaret som nationell kontaktperson (National Correspondent, NC) från SLU Aqua till Havs- och vattenmyndigheten efter beslut från Landsbyggsdepartementet. Inom datainsamlingen är Havs- och vattenmyndigheten ansvarig för samordning av det nationella datainsamlingsprogrammet och för insamling och analys av ekonomiska variabler på fiskeflottan, medan SLU Aqua utför trålundersökningar, provtagningar ombord på fiskefartyg och på landad fångst i hamnar samt analys och bearbetning av data. Jordbruksverket ansvarar för utvärdering av den ekonomiska situationen för vattenbruk och processindustri.

Samtliga av programmets fem planerade trålundersökningar, vilka är internationellt koordinerade och genomförs i samarbete med DTU Aqua, genomfördes under 2014. Dock kunde ett antal stationer i Östersjön inte besökas enligt plan då det danska forskningsfartyget Dana nekades tillträde till dessa av Försvarsmakten.

Arbetet med att ta fram en ny datainsamlingsförordning pågår fortfarande. Kommissionen har arrangerat flera STECF-möten och NC-möten under året med syfte att driva arbetet framåt. Havs- och vattenmyndigheten har deltagit i och utsett experter till samtliga av dessa möten. Likaså har representanter för myndigheten deltagit i de regionala koordineringsmöten gällande Östersjön och Nordsjön som arrangerades i Uppsala respektive Lysekil under hösten 2014.

Havs- och vattenmyndigheten har under 2014 genomfört två samordningsmöten och ett nationellt koordineringsmöte gällande DCF, till vilket även EU-kommissionen bjudits in att delta. Myndigheten har under 2014 förnyat bilaterala avtal gällande DCF med Belgien, Danmark, Finland, Polen och Storbritannien.

EU-kommissionen rankade Havs- och vattenmyndighetens nationella redovisning för 2013 (Annual Report 2013) som hållandes högsta kvalitet i jämförelse med alla medlemsländers rapporter. Rapporten togs fram under våren 2014 och inrapporterades till EU-kommissionen den 31 maj 2014.

Stödmyndighet och Sveriges fiskeriprogram

Från och med 2014 finansieras delar av Sveriges nationella program för datainsamling via Europeiska Havs- och fiskerifonden (EHFF). Havs- och vattenmyndigheten har utsetts att vara stödmyndighet gällande Datainsamling (DCF) som är en stödberättigad åtgärd inom EHFF. Myndigheten har ansvarat för att ta fram det kapitel i Sveriges Havs- och fiskeriprogram 2014–2020 som rör Datainsamling.

Miljöövervakning av fisk

Miljöövervakningen av fisk syftar till att kartlägga tillståndet hos fisksamhällen i kustvatten, sjöar och vattendrag. Övervakningen speglar till exempel naturliga variationer på bestånds- och individnivå samt fångar upp förändringar som indikerar storskalig påverkan av miljöhot som eutrofiering, fiske, miljögifter och klimatförändringar. Miljöövervakningen av fisk följer även upp miljökvalitetsmålen *Hav i balans samt levande kust och skärgård*, *Ingen övergödning*, *Ett rikt växt- och djurliv*, *Levande sjöar och vattendrag* samt *Bara naturlig försurning*.

För att ovan nämnda bedömningar ska kunna genomföras ger Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag åt utförare att genom provfisken samla data och lagra dessa i databaser genom datavärdskap. Under 2014 har myndigheten tecknat tre överenskommelser med SLU Aqua om att utföra provfisken i kustvatten, sjöar och vattendrag. Kustfiskövervakningen ingår i ett integrerat program som övervakar både fiskbestånd, miljögifter och fiskhälsa och rapporteras årligen via faktablad.

Havs- och vattenmyndigheten har även gett SLU Aqua i uppdrag att ta fram nya och uppdaterade undersökningstyper för miljöövervakning av fisk varav ”Reproduktionskontroll av tånglake” samt ”Ryssjefiske” har färdigställts under 2014.

Havs- och vattenmyndigheten har löpande under året publicerat aktuella resursöversikter om kommersiellt nyttjad fisk på hemsidan. Rapporterna används av myndigheten som underlag för beslut om fisketillstånd och som information till allmänheten.

Tillträdesfrågor

← Återrapportering
Anpassning av fiskeflottan

Fartygstillstånd och anpassning av flottans kapacitet

Antalet fartyg i den svenska fiskeflottan har minskat under 2014 samtidigt som kapaciteten mätt i bruttodräktighet och maskinstyrka har ökat marginellt (se tabell 13).

I dagsläget är nyetableringar inte möjligt för fartyg inom effordsystemet. Med effordsystemet avses de fartyg som tilldelats fiskeansträngning från Sveriges

totala tilldelning av fiskeansträngning för torskfångande redskap i Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt (detta regleras i rådsförordning (EG) nr 1342/2008). På grund av beståndssituationen för råka medges heller inga nya räktillstånd och nyetableringar inom detta fiske är därmed inte möjligt.

I syfte att motverka en kapacitetsökning inom flottan tillämpas regler för ut- och införsel. Dessa regler anger att inträde av ny kapacitet endast är möjligt om minst samma kapacitet förts ut. Kravet på kapacitetsutförsel är 100 % eller 110 % beroende på segment och hemmahamn. I enlighet med EU:s krav har således den fartygskapacitet som förts in i den svenska fiskeflottan under året kompenseras genom utförsel av minst motsvarande fartygskapacitet.

Tabell 13.
Utvecklingen i den svenska fiskeflottan

per 31 dec	2014	2013	2012
kW	166 680	166 056	172 528
bt	30 412	29 169	30 564
Antal fartyg	1 350	1 362	1 377

Fiskelicens för fiske i havet

Från den 1 oktober 2014 trädde nya regler för licens och tillstånd till det yrkesmässiga fisket i havet i kraft (HVMFS 2014:19). Från och med detta datum infördes den så kallade fiskelicensen som en anpassning till EU-rätten och ändringar i fiskelagen. För de som hade en yrkesfiskelicens och ett fartygstillsstånd den 30 september 2014 övergick fartygstillsståndet automatiskt till en fiskelicens och gäller enligt tidigare villkor och begränsningar. Således krävs inte längre en yrkesfiskelicens för fiske i havet, utan bara fiskelicens. Fiskelicens kan beviljas juridisk eller fysisk person. En skillnad mot tidigare är att fisket inte längre behöver utgöra en väsentlig betydelse för försörjningen utan det räcker med att det bedrivs i näringsverksamhet.

Antalet ansökningar av fiskelicenser som gäller nyetableringar mellan den 1 oktober 2014 och den 31 december 2014 uppgår till 33 stycken.

Personlig fiskelicens för fiske utan stöd av enskild fiskerätt i Väneren, Vättern, Hjälmaren, Mälaren och Storsjön i Jämtland

Vid fiske utan stöd av enskild fiskerätt i de fem stora sjöarna Väneren, Vättern, Hjälmaren, Mälaren och Storsjön i Jämtland krävs fortfarande yrkesfiskelicens, men den har bytt namn till personlig fiskelicens. Villkoren för att beviljas personlig fiskelicens är att fisket ska bedrivs i näringsverksamhet. På samma sätt som tidigare så beaktas tillgången på fisk då frågan om personlig fiskelicens först prövas.

Mellan den 1 oktober 2014 och den 31 december 2014 fanns totalt 175 personliga fiskelicenser varav åtta licenshavare var kvinnor och 167 män. Antalet ansökningar av personliga fiskelicenser som gäller nyetableringar under samma period uppgick till fem stycken.

Yrkesfiskelicenser

Som beskrivits ovan upphörde yrkesfiskelicensen för fiske i havet att gälla den 1 oktober 2014. Innan dess beviljades yrkesfiskelicens till de som kunde visa att inkomsten från fisket var av väsentlig betydelse för försörjningen. I tabell 14 redovisas antalet yrkesfiskelicenser fördelat på kön för åren 2008–2014 (fram till den 30 september för år 2014).

Mellan 1 januari 2014 och 30 september 2014 beviljades 18 personer yrkesfiskelicens som nyetablerade.

Tabell 14.

Antal yrkesfiskelicenser fördelat på kön för åren 2008-2013 samt för 2014 fram till den 1 oktober då den upphörde att gälla (2008-2010 Fiskeriverkets siffror)

	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Män	1 377	1 448	1 543	1 586	1 627	1 672	1 782
Kvinnor	17	18	19	20	18	16	18
Yrkesfiskelicenser totalt	1 394	1 466	1 562	1 606	1 645	1 688	1 800

Särskilda tillstånd

Tabell 15.

Antal särskilda tillstånd av olika typer 2010-2014 (2010 Fiskeriverkets siffror)

Särskilda tillstånd	2014	2013	2012	2011	2010
Tillstånd att bedriva fiske efter räka	62	62	62	62	62
Tillstånd att fiska havskräfta med bur	96	97	102	104	117
Tillstånd att tråla räka i Gullmarsfjorden	5	4	5	5	5
Tillstånd att bedriva fiske efter ål	236	251	251	365	389
Tillstånd att bedriva fiske efter siklöja med partrål i kustvattenområdet	35	35	35	35	35
Tillstånd att bedriva fiske efter sill/skarpsill i de inflyttade trålområdena i Östersjön	10	9	9	4	12
Tillstånd att bedriva fiske efter mussla med redskap som släpas efter fartyg	0	-	-	1	2
Tillstånd att fiska snäcka med bur	1	4	3	2	2
Tillstånd för fiske efter torsk i Östersjön	250	238	251	256	260
Pelagiska tillstånd	34	34	36	37	41
Regional tilldelning pelagiska tillstånd	13	13	13	13	15
Konsum, norsk ekonomisk zon	6	6	8	8	7
Räka, norsk ekonomisk zon	18	19	23	19	23
Särskilt tillstånd för fiske med vissa redskap i Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt (effort)	93	94	100	112	117
Särskilt tillstånd för fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med artsorterande rist	93	95	94	93	93

Torsk i Östersjön

Nuvarande regelverk tillåter en viss nyetablering inom fisket med passiva torskfångande redskap i Östersjön. Syftet är att stärka det småskaliga fisket och på så sätt främja den regionala utvecklingen. Nyetableringarna under 2014 motsvarar 398 kilowatt fördelat på tre fartyg.

Effortsystemet i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön

EU:s torskåterhämtningsplan för Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön omfattar bland annat begränsningar av användningen av torskfångande redskap genom fastställande av högsta tillåtna fiskeansträngning. Fiskeansträngningen, mätt i kilowattdagar, fastställs årligen per medlemsstat och redskapsgrupp av ministerrådet. Tilldelningen av kilowattdagar för Sverige år 2014 var densamma som för 2013 inom samtliga redskapsgrupper.

Ett så kallat efforttillstånd är nödvändigt för fiskefartyg med en längd mindre än tio meter för fiske i Västerhavet med någon av de redskapsgrupper som anges i punkt 1 i bilaga 1 i förordning (EG) nr 1342/2008. Nyetableringar är inte möjligt för fartyg inom effortsystemet då det endast kan beviljas fartyg som föregående år innehåft och nyttjat ett efforttillstånd.

Fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med artsorterande rist är undantaget från effortsystemet eftersom ristfisket uppfyller kravet i EU:s torskåterhämtningsplan om att fånga mindre än 1,5 % torsk.

Pelagiska tillstånd och utvärdering av systemet med överlåtbara fiskerättigheter

Sedan införandet av överlåtbara fiskerättigheter inom det pelagiska systemet år 2009 har den pelagiska fiskeflottan mer än halverats. Under 2014 har Havs- och vattenmyndigheten godkänt 261 överlåtelser av pelagiska fiskerättigheter inklusive kvotbyten med andra länder inom EU.

Havs- och vattenmyndigheten presenterade under året rapporten ”Effekterna av systemet med överlåtbara fiskerättigheter inom pelagiskt fiske”, som är ett regeringsuppdrag utfört i samråd med Jordbruksverket. I rapporten kunde det konstateras att införandet av överlåtbara fiskerättigheter i det pelagiska systemet lett till en strukturomvandling i detta fiske. Flottkapaciteten har minskat och lönsamheten har ökat för fartyg över 24 meter inom systemet. Vidare kunde inga större effekter avseende landningshamnar påvisas.

Fiske efter räka

Med syfte att motverka överetablering inom räkfisket finns sedan 2008 krav på tillstånd för att få fiska räka. För att få förnyat tillstånd krävs en infiskning på minst 1000 kg under föregående förvaltningsperiod. Sedan tillstånden infördes har antalet tillstånd minskat (se tabell 16).

Siklöja

Antalet tillstånd att tråla efter siklöja var under 2014 samma som tidigare år (se tabell 16). Även om antalet tillstånd varit oförändrat kan det påpekas att en tillståndshavare slutat medan en ny har kunnat etablera sig.

Tabell 16.

Prestation Tillstånd inom fisket

	2014	2013
Antal beslut avseende	2 553	2 596
Fartygstillstånd		
Fiskelicenser		
Särskilda tillstånd		
Registrering av förstahandsmottagare		
Havs- och vattenmyndighetens kostnad, tkr	4 521	4 507

Nationell fiskereglering

Lax

ÖSTERSJÖN

Havs- och vattenmyndigheten har under senare år infört en rad ändrade bestämmelser för fisket efter lax i Östersjön. Målsättningen har varit att öka skyddet för svaga bestånd av lax och styra fisket med fasta fällor mot den odlade laxen och starka bestånd av naturreproducerande lax. Inför fiskesäsongen 2014 beslutade Havss- och vattenmyndigheten att utforma bestämmelserna för yrkesfiske mot bakgrund av beståndsstatusen samt skyddsbehovet för svaga laxbestånd i de tre områdena 31, 30 och 22-29.

Den största andelen av kvoten fördelades till område 31 och 30. Inom område 31 beslutades också om en uppdelning av kvoten på vild och fettfeneklipt, odlad lax. Starttiden för fisket i område 31 beslutades till 17 juni. För att öka skyddet för svaga laxbestånd i nordligaste delen av område 30 senarelades starttiden för detta fiske till 17 juni. Därmed ökade skyddet för tidigt återvandrande vild lax.

För att öka skyddet för svaga laxbestånd i norra delen av Västernorrland beslutade Havss- och vattenmyndigheten 2014 att fritidsfiske med fasta fällor får starta först 1 juli inom detta område. På detta sätt kan en större andel av den vilda laxen hinna upp i älvarna innan fisket startar och fångsten inriktas därför i större grad mot odlad lax som kommer senare till kusten.

Havs- och vattenmyndigheten har 2014 beviljat länsstyrelsen i Västerbotten bidrag för att utveckla en modell för svensk förvaltning av enskilda laxbestånd i älvar mynnande i Östersjön. En arbetsgrupp har bildats med bland annat berörda länsstyrelser i Östersjön, SLU Aqua och Havss- och vattenmyndigheten.

REGERINGSUPPDRAG I ANLEDNING AV GRÄNSÄLVSÖVERENSKOMMELSEN MED FINLAND OM FISKEFRÅGOR I TORNE ÄLV

Havs- och vattenmyndigheten har tillsammans med länsstyrelsen i Norrbotten under 2014 haft möten med referensgruppen för fiskefrågor i Torne älv

samt Gränsälvscommissionen. Myndigheten har också genomfört studiebesök vid Torne älv och träffat företrädare för byalag som fiskar med traditionella redskap samt fisketurismföretagare och fiskande.

Havs- och vattenmyndigheten har på regeringens uppdrag förhandlat med Finland och till regeringen rapporterat utfallet av förhandlingarna och lämnat förslag på ändring av reglerna under 2014 för fiske enligt 2 kap. förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen.

Havs- och vattenmyndigheten har under 2014 ingått avtal om upplåtelse genom fiskekortförsäljning av svenska statens fiskerätt på lax och öring i Torneälven med Matakoski samfällighetsförening. Svenska och finska statens intäkter från försäljning av gemensamma fisketillstånd disponeras gemensamt av Havs- och vattenmyndigheten och Närings-, Trafik- och Miljöcentralen, NTM, i finska Lappland. Dessa intäkter har, i enlighet med gränsälvsöverenskommelsen, använts för gemensamt beslutade åtgärder för kontroll och forskning i fiskeområdet. Fisketillsyn har bedrivits i Torne älv och på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten har SLU Aqua genomfört genetiska studier av laxbeståndet i Torne älv.

Återrapportering >
Fiskeriförvaltning

Utveckling av fiskerinäringen

SELEKTIVT FISKE

Arbetet med regeringsuppdraget om selektivt fiske har under 2014 letts av en styrgrupp, med deltagande från Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket, som beslutat stötta nio innovativa projekt. Under 2014 prioriterades laxfisket i Östersjön, burfiske efter torsk i Östersjön och ökad selektering i trålfiske efter räka, havskräfta och fisk i Västerhavet. Selektionen i trålfisket efter kräfta ser ut att kunna nå sina mål, medan det finns mer arbete att göra inom räkfisket. Det demersala fisket i Östersjön står fortsatt för stora utmaningar för att nå landningsskyldigheten.

VISION OCH CENTRALA MÅL FÖR FRITIDSFISKET OCH FISKETURISMEN

Havs- och vattenmyndigheten har i samarbete med Jordbruksverket under 2013 beslutat om vision och centrala mål för myndighetens arbete med fritidsfiske och fisketurismen. Planen är integrerad med bland annat myndighetens arbete med miljö kvalitetsmålen och de fritidspolitiska målen samt svenskt genomförande av den gemensamma fiskeripolitiken. Havs- och myndigheten har under 2014 i enlighet med målen bland annat publicerat svensk officiell statistik för fritidsfiske samt beställt förslag till en nationell plan för kunskapsförsörjning om fritidsfiske från SLU Aqua.

SVENSKA FISKE REGLER PÅ WEBBEN

I syfte att underlätta för allmänheten att ta reda på gällande regler för fritidsfiske i havet och i de fem stora sjöarna har Havs- och vattenmyndigheten i samarbete med länsstyrelserna efter flera års förberedelser under 2014 startat webbsidan svenskafiskeregler.se. På webbsidan har fiskförvaltningens geografier digitaliserats och fiskebestämmelser kopplats till enskilda geografier, från större havs- och vattenområden ner till enskilda fredningsområden och naturreservat. Informationen är publicerad på länsstyrelsernas webb men Havs- och

vattenmyndigheten förser länsstyrelsernas förvaltningsorganisation med kvalitetssäkrade geografier och underlag när beslut fattas om ändrade föreskrifter.

Svenskafiskeregler.se bidrar till målet att skapa ett långsiktigt hållbart fiske, tillgänglighetsmål inom friluftslivpolitiken samt regeringens vision Bruka utan att förbruka.

UNDANTAG TILL FISKETURISTISKA FÖRETAG FRÅN REDSKAPS- BEGRÄNSNINGAR FÖR FRITIDSFISKE

Havs- och vattenmyndigheten har under 2014 beslutat om undantag till fisketuristiska företag från redskapsbegränsningar för fritidsfiske avseende fiske efter skaldjur med bur. Under 2014 har beslut om undantag lämnats till femton företag som bedriver fritidsfiskebaserad verksamhet i Skagerrak och ett företag i Vättern.

FISKE EFTER LÄPPFISKAR

Beslutet att inte tillåta ålfiske på Västkusten under 2012 har medfört minskade möjligheter att bedriva kustnära fiske. Efterfrågan på läppfisk till norska fiskodlingar är idag stor då läppfiskar används som en biologisk metod att bekämpa laxlus i anläggningarna. Havs- och vattenmyndigheten har under 2014 lämnat ett antal dispenser för detta fiske till tidigare ålfiskare. Under 2014 har en utvärdering av det dispensgivna fisket efter läppfisk initierats. Denna utvärdering kommer att utgöra ett underlag för utvecklingen av ett långsiktigt hållbart fiske efter läppfisk och kommer att färdigställas under 2015.

Fiskerikontroll

Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för att kontrollera den fisk som fångas, landas, importerar, exporteras, transporteras och säljs i Sverige. Detta sker bland annat genom uppföljning av kvoter och effort (fisketid), dokumentkontroll, landningskontroll, transportkontroll, handelskontroll och beslut om fiskestopp. Det övergripande nationella ansvaret innebär också ett ansvar för fiskerikontrollens utveckling. Verksamheten genomförs i nära samarbete med Kustbevakningen som ansvarar för att genomföra fiskerikontroll till sjöss. Samverkan sker också med Tullverket, Transportstyrelsen, Polisen och länsstyrelserna.

Tabell 17.
Prestation Fiskerikontroll

Fiskerikontroll	2014
Havs- och vattenmyndighetens arbete med fältkontroll, administrativ kontroll, EU beredning, tillsynsvägledning, information, utbildning, överträdelsehantering och förebyggande arbete.	
Havs- och vattenmyndighetens kostnad, tkr	48 670

< Återrapportering
Fiskerikontroll

Utveckling av fiskerikontroll

Under året har utvecklingsprogrammet Fikon 3 påbörjats. Programmet är en fortsättning av Fikon 1 som startade 2011 och har syftat till att anpassa verksamhet och IT-stöd till de krav EU ställer i kontrollförordningen och IUU-förordningen (Illegal Unreported Unregulated). Insatserna har rört såväl utveckling av verksamhet (verksamhetsprocesser och anpassning av lagstiftning) som utveckling av IT-stöd. Inom ramen för Fikon 3 har delprojekt bedrivits i varierande storlek i tre programområden; Administrativ kontroll, Fältkontroll och fartygsövervakning samt Tillstånd och licenshantering.

Inom programområdet Fältkontroll och fartygsövervakning har utveckling skett inom ramen för tre delprojekt där fokus varit på fortsatta anpassningar av IT-stöd för att uppfylla kontrollförordningens krav. I delprojektet Inspektion där utvecklingen varit modulbaserad, har en webbapplikation för registrering av landningskontroll, spårbarhet, marknad och lokaler samt transportkontroll tagits fram. Modulen landningskontroll sattes i drift under året och för en enklare och effektivare registrering av inspektioner i fält realiserades även webbapplikationen för surfplatta. För de tre återstående modulerna har tekniska och funktionella kravspecifikationer tagits fram och realisering kommer att genomföras under 2015.

Under året har delprojektet Union-vms påbörjats. Projektet är ett av de första i sitt slag inom EU såtillvida att flertalet medlemsstater gemensamt krävställer nytt IT-stöd, i detta fall ett nytt fartygsövervakningssystem. I projektet där Sverige har både beställar- och projektledarrollen pågår arbetet med precisering av kraven inför realiseringen som beräknas påbörjas första kvartalet 2015.

Delprojekt Motorstyrka avser anpassning av IT-stöd och verksamhet till kraven på kontroll av motorstyrka. Arbetet har omfattat upprättande av en nationell provtagningsplan för identifiering av riskfartyg samt system för verifiering av motorstyrka. Anpassningen av nationella föreskrifter har påbörjats och tillhörande IT-stöd som rör certifiering av motorer har utvecklats i nära samarbetet med Transportstyrelsen.

Inom programområdet Administrativ kontroll har de ingående IT-stöden anpassats för att motsvara de krav verksamheten ställer på en korrekt och effektiv datalaggningsplan av uppgifter från fisket, administrativ kontroll av uppgifter samt övervakning och rapportering av förbrukningen av svenska kvoter och effort. Insatserna under året har rört bland annat olika anpassningar till kommande landningsskyldighet samt anpassningar till uppdatering av den tekniska specifikationen för datautbyte mellan medlemsstater.

I avvaktan på utvecklingen av gemensamma affärsregler och automatiserade valideringar av data mellan medlemsstater i enlighet med genomförandeförordningen har arbete i delprojektet Dataanalys påbörjats för att förbereda databaser som utgör källdata. Integration med myndighetens system för överträdelser har förberetts i syfte att hantera identifierade motstridigheter enligt grundförordningen. Tester har också genomförts med olika program som ska utföra de automatiserade valideringarna.

Inom programområdet Tillstånd och licenshantering har utveckling av IT-stöd för licenser och tillstånd och för kvotuppföljning främst fokuserat på anpassningar av nationell lagstiftning till kontrollförordningen inklusive förberedelser för kommande landningsskyldighet och de ökade krav på hantering av

fisketillstånd som det förväntas leda till.

I delprojektet Utkastförbud som inleddes 2013 och avslutades i början av 2014 avsåg utvecklingen främst anpassning av IT-stöd för att hantera den landningsskyldighet som planerades att införas i Skagerrak. Någon sådan skyldighet infördes inte utan istället beslutades om en mer generell landningsskyldighet inom EU med infasning från 2015. De utvecklingsinsatser som genomfördes inom projektet var dock så generella att de kan återanvändas när den generella landningsskyldigheten införs.

Utöver programmet Fikon 3 har arbetet med att implementera kontrollförelagets krav på ett spårbarhetsystem för fiskeriprodukter fortsatt. Projektet Spårbarhet som inleddes under 2013 omfattar dels utveckling av webbaserad rapportering och hantering av spårbarhetsinformation hos lokala aktörer, dels utveckling av Havs- och vattenmyndighetens centrala system. En första version av rapporteringsmodulen har testats av olika aktörer under hösten.

Vid sidan av utvecklingsarbetet inom Fikon och Spårbarhet har ett utvecklingsarbete även fortsatt i linjeverksamheten.

Tillsynsplan och tillsynsvägledning

Havs- och vattenmyndigheten tar tillsammans med Kustbevakningen årligen fram en tillsynsplan för fiskerikontroll. Tillsynsplanen ger en samlad bild av prioriteringar och inriktning inom området fiskerikontroll. En tydlig resursprioritering och en god uppföljning ska skapa förutsättningar för att tillsynsplanens mål uppfylls. Planen är ett styrande dokument för den operativa tillsynen inom de båda myndigheternas ansvarsområde gällande fiskerikontroll.

Tillsynsvägledning på fiskerikontrollens område har under året fortsatt att utvecklas genom att uppdatera och ta fram nya instruktioner för landningskontrollens genomförande. Syftet är att ge stöd i arbetet och att säkerställa att kontroller utförs på samma sätt. Stöd i detta arbete ges från Europiska fiskerikontrollbyrån (EFCA) som under året har tagit fram ett förslag till tillsynsvägledning.

Fiskerikontrollen följs upp månadsvis enligt den årliga tillsynsplanen.

Kvot- och effortuppföljning

Under 2014 stoppades fisket på sex kvoter efter att de berörda svenska kvoterna var uppfiskade. Förbrukningen av de stoppade kvoterna var i medel 98,5 % vid stopptillfället. Havs- och vattenmyndigheten mäter effektiviteten i kvotuppföljningen med hjälp av nedanstående indikatorer. Målet är att inga kvoter ska överskridas samtidigt som de ska nyttjas fullt ut.

Måluppfyllelsen för 2014 var god. Kvoter som har ett temporärt överskridande under pågående fiskeår kan normalt höjas genom kvotbyten med andra medlemsstater vilket gör att det inte föreligger ett överskridande när EU slutligen fastställer årets kvotutnyttjande.

Tabell 18.**Överskridande av fiskekvoter samt kvotutnyttjande
(2005-2014 Fiskeriverkets siffror)**

	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Antal överskridna kvoter	0	0	0	0	0	0	0	0
Kvotutnyttjande i stoppade fisken %	98,3	96,0	98,0	99,1	99,8	99,0	98,6	98,0

Svenskt fiske hade under 2014 tillgång till 56 kvoter. De fiskemöjligheter som tilldelades Sverige i form av kvoter uppgick till 221 421 ton samt 29 857 laxar.

Starka indikationer på orapporterat fiske kan komma att påverka kvotavräkningen på så sätt att fisket stoppas för att säkerställa att ett senare konstaterande av misstanken inte skulle medföra ett överskridande av den för fallet aktuella kvoten. Några sådana stopp har inte genomförts under året.

Sverige har genom Havs- och vattenmyndigheten genomfört 108 kvotbyten med andra länder under 2014. Framför allt har byten skett med Danmark, men byten har också skett med Nederländerna, Finland, Storbritannien och Tyskland. De byten som genomförts har framför allt berört tobis, sill, skarpsill, makrill och blåvitling, men även kvantiteter av kolja, gråsej och äkta tunga.

Byten sker dels för att täcka mindre överskridanden (av Sverige eller andra länder) men också för att skapa bättre fiskemöjligheter under året. Vissa byten görs också för att omfördela en kvot mellan områden och därigenom kunna koncentrera fisket till färre områden. Sådana byten har genomförts för tobis, sill, skarpsill, makrill och blåvitling. Det fortsatt stora antalet byten jämfört med tidigare år beror på att fartyg inom det pelagiska systemet med individuella fiskerätigheter gjort ett stort antal individuella byten. Fiskets följsamhet mot rapporteringskraven, en effektiv dokumentation samt snabb och korrekt datalaggnings av uppgifterna är viktiga orsaker till att kvoterna har kunnat hållas.

Landningskontroll

Kvoter avräknas normalt med den kvantitet som landas och landningskontrollen tjänar därmed som en verifiering av att fiskarens uppgifter är riktiga. Havs- och vattenmyndigheten följer effekten av landningskontrollen genom att följa andelen kontroller med anmärkningar.

Tabell 19.**Anmärkningar vid landningskontroll**

	2014	2013	2012
Antal landningskontroller	817	928	1 173
Antal med anmärkningar	92	72	102
Andel med anmärkningar (%)	11,3	7,8	8,7

Andelen anmärkningar har ökat under 2014 i förhållande till 2013. Detta är inte i linje med målet att andelen anmärkningar ska vara högst 5 % av antalet

utförda kontroller. Ökningen kan ha sin förklaring i att Havs- och vattenmyndigheten under slutet av 2013 implementerade Kontrollförordningens regler gällande vägning och att det dröjde några månader in på 2014 innan näringen hade anpassat sig. För att nå tydlighet och bättre förhållningssätt gällande till exempel nya regler har verksamheten under året fortsatt arbetet med informationsinsatser.

Tabell 20.
Prestation Landningskontroll

	2014	2013	2012
Antal landningskontroller	817	928	1 173
Havs- och vattenmyndighetens kostnad, tkr	28 384	27 584	23 151*
Kostnad per landningskontroll, kr/st	34 741	29 724	19 737*

*Uppgift i årsredovisningen för 2012 är felaktig då tryckfel konstaterades i efterhand.

Kostnaden per kontroll för 2014 är högre än tidigare år vilket förklaras av att färre kontroller har utförts och att den totala kostnaden har varit större. Anledningen till att färre kontroller har utförts beror bland annat på att fler resurskrävande insatser på annan ort utförts än tidigare år. Vidare har inrättandet av ytterligare två stationer under senhösten 2013, Luleå och Västervik, lett till ökade kostnader på grund av bland annat utbildning av ny personal samt inköp av utrustning till stationerna. Under året har enheten inte heller varit fulltalig, i genomsnitt har fyra tjänster varit vakanta vilket medfört att färre kontroller kunnat utföras.

Tabell 21.
Antal kontroller och kontrollerad kvantitet vid olika landningskontroller

	2014		2013		2012	
	Utfall/Mål	%	Utfall/Mål	%	Utfall/Mål	%
Fiske efter torsk i Östersjön (antal)	198/400	50	284/371	77	520/590	88
Fiske efter torsk i Östersjön (ton*)	808/1 141	71	1 403/1 329	106	3 212/2 062	155
Demersalt fiske i Västerhavet (antal)	94/180	52	84/180	47	79/150	53
Demersalt fiske i Västerhavet (torsk i ton*)	37/85	44	43/90	45	23/45	51
Pelagiskt fiske (antal)	111/-	n/a	90/-	n/a	98/150	65
Pelagiskt fiske (ton)	6 218/-	n/a	5 902/-	n/a	3 939/-	n/a
Pelagiskt fiske i Västerhavet (antal*)	31/-	n/a	21/-	n/a	31/39	79
Pelagiskt fiske i Västerhavet (ton*)	1 960/2 477	79	1 685/2 843	59	1 723/1 649	104
Torsk saluförd via auktioner (antal)	97/-	n/a	70/-	n/a	90/-	n/a
Torsk saluförd via auktioner (ton*)	12/28	43	14/27	52	41/24	171
Transportkontroll (antal)	90/90	100	65/200	33	n/a	n/a

*EU-krav.

En del av målen för landningskontrollen styrs av EU-reglering medan andra är framtagna av Havs- och vattenmyndigheten och återfinns i tillsynsplanen för fiskerikontroll. Av tabellen ovan kan man se att varken EU-målen eller de

nationella målen för 2014 uppnåddes, förutom när det gäller transportkontroll.

Att målen inte nåtts för kontroll av torskfisket i Östersjön har bland annat sin förklaring i att fisket var dåligt under 2014. Detta ledde till färre landningar av färre antal fartyg, vilket i sin tur gjort det svårare att schematekniskt täcka landningstillfällena. Ytterligare en orsak är att Havs- och vattenmyndigheten under första kvartalet inte kontrollerade landningar av danska fartyg i lika stor utsträckning som tidigare då det rådde tveksamheter om hur vägningsreglerna för utländska fartyg skulle tolkas. Resurskrävande pelagiska kontroller i Väster- vik och Norrsundet samt utbildning av ny personal bidrog till att färre kontroller av torsk kunde genomföras.

Målen för demersalt fiske efter torsk i Västerhavet uppnåddes inte. En anledning är att torskfiske inte bedrivs riktat, utan torsk förekommer som bifångst i övrigt fiske vilket medför svårigheter i att på förväg beräkna och bedöma hur många kontroller som kommer att behöva genomföras för att nå målen. Under våren prioriterades kontroll av räkfiske och pelagiskt fiske vilket i efterhand visade sig vara den mest intensiva perioden för det demersala fisket. Detta resulterade i att avståndet till målnivån ökade ytterligare.

Målen för det pelagiska fisket i Västerhavet nåddes för antalet utförda kontroller men inte för kvantitet. Fisket bedrivs av ett fåtal fartyg och myndigheten har eftersträvat en spridning av kontrollerna på de olika fartygen. Kontroll av pelagiskt fiske är resurskrävande och svårt att schematekniskt planera vilket gör det svårt att nå det kvantitativa målet. Totalt sett har det dock skett en ökning av både antal utförda kontroller och kontrollerad kvantitet gentemot föregående år.

För det pelagiska fisket i Östersjön uppnåddes inte målen. De pelagiska kontrollerna sker till största delen vid insatser i Västervik och Norrsundet. Dessa insatser är, som övriga pelagiska kontroller, resurskrävande och svårplanerade. Myndigheten låg under året i nivå med sina mål men under det sista kvartalet ökade landningsfrekvensen i framförallt Norrsundet markant som ett resultat av Rysslands importstopp mot jordbruksprodukter från EU, vilket förde med sig att finska fartyg istället landade sin fångst i Sverige. Planerings- och resursmässigt hade inte myndigheten möjlighet att svara upp mot denna ökning vilket medförde att målen i slutänden inte uppnåddes.

Antalet kontroller av den torsk som saluförs vid auktioner har minskat jämfört med tidigare år. Detta är ett resultat av att kontrollmetoden har utvecklats så att varje kontroll nu tar längre tid att genomföra men i gengäld har betydligt högre kvalitet.

När det gäller transportkontroller finns inga riktlinjer från EU om lämplig målnivå. Havs- och vattenmyndigheten har satt upp nationella mål och dessa uppnåddes.

Handelskontroll

Analyser och kontroller av fiskets rapportering kan ge indikation på överträdelser varför besök och kontroll hos handelsaktörer efter den första försäljningen, så kallad förstahandsmottagare, ska genomföras. Genom att verifiera kvantiteter och arter i handelsdokument hos förstahandsmottagaren kan regelefterlevnad säkerställas.

Under 2014 har handelskontrollens verksamhet främst fokuserat på att rekrytera och utbilda två nya handläggare. Under hösten har en kontroll gjorts mot det pelagiska fisket och fyra kontroller med inriktning mot ål har påbörjats. Ett riktat brevutskick gjordes i oktober, till ett sextiototal restauranger längs västkusten med hummer på menyn, där Havs- och vattenmyndigheten informerade om skyldigheten att registrera sig som förstahandsmottagare och om förbudet att sälja fritidsfiskad fångst. Hemsidan har också fått tydligare information om regelverket för förstahandsmottagare.

Utfallet i handelskontrollen mot det pelagiska fisket visade inte på några oegentligheter i kvantiteter men att vägningsförfarandet är bristfälligt.

IUU – Olaglig, orapporterad och oreglerat fiske

Bestämmelserna i förordningen om IUU (illegal, unreported and unregulated fishing) syftar till att förhindra olagligt, orapporterat och oreglerat fiske. Det ska ske genom att importen av fisk- och fiskeriprodukter från IUU-fiske till EU förbjuds. Även beredningen av sådana produkter inom gemenskapen förbjuds. Ett viktigt instrument i kontrollen är det fångstintyg som ska åtföljas de fiskprodukter som förs in i EU och förteckningar ska tas fram över de fartyg som har samröre med IUU-fiske.

Under året har det konstaterats att IT-systemet för fångstintyg, som introduceras 2013 på Havs- och vattenmyndigheten, fungerar väl och är stabilt. En majoritet av de berörda aktörerna har också registrerat sig som användare av systemet. Systemet utgör en stabil och etablerad bas som kan användas för att utveckla och utföra ett effektivt kontrollarbete.

Centrum för fiskerikontroll

Fisheries Monitoring Center (FMC) tar emot och registrerar olika typer av obligatoriska anmälningar (till exempel avgång och ankomst till hamn samt förhandsanmälan om landning av fisk och byte av fiskeredskap) och ger via telefon information och support till fisket. FMC har öppet dygnet runt, alla dagar om året. Under 2014 mottogs totalt 15 620 samtal, varav 11 937 samtal avsåg anmälningar, 2 806 samtal avsåg support med elektronisk rapportering och 728 av blandad karaktär. Utöver detta ringdes den automatiska telefonsvarare om kvotinformation upp 149 gånger.

Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för realtidsövervakning av fiskefartyg avseende VMS och AIS. FMC deltar i arbetet med kravställningen av ett nytt europeiskt VMS-system (Union VMS). Det nya systemet kommer att underlätta realtidsövervakningen avsevärt.

Avseende den operativa samordningen av EU:s gemensamma kontrollarbete (Joint Deployment Plans, JDP) kan nämnas att Sverige under 2014 varit ansvarigt kontrollcenter (CCIC) vid fyra tillfällen. Som ett led i införandet av landningsskyldigheten startades i juni ett utkastprojekt för Östersjön. I projektet rapporteras det utkast som anges i loggböckerna och vid sjökontroller görs en inspektion av artsammansättningen i det senaste halet, vilket innebär att allt som tas ombord antecknas och vägs. Sverige har hittills utfört 16 kontroller.

Medarbetare från bland annat FMC har vidare deltagit i en utbildning i European Fisheries Control Agency's (EFCA) rapporteringssystem Fisheries

Information System (FIS) som är den framtida plattformen för inspektionsrapporteringen inom JDP.

Den senaste versionen av e-loggbok (vCatch) underlättar rapporteringen för fiskaren eftersom det numera är möjligt att väga ombord.

Under 2014 har Havs- och vattenmyndigheten vid ett tillfälle beslutat om tre veckors stängning av fisket i ett område i Skagerrak med för mycket ung fisk (Real Time Closure, RTC).

Överträdelsehantering

ÄNDRINGAR I LAGSTIFTNING

Från och med den 1 oktober 2014 har det skett vissa ändringar i fiskerilagstiftningen, bland annat har bestämmelsen om när det är oskäligt att ta ut sanktionsavgift ändrats på så sätt att sanktionsavgift inte ska tas ut om det är fråga om en enstaka överträdelse som saknar betydelse i kontrollhänseende eller är obetydlig med hänsyn till syftet med den bestämmelse som har överträtts. Detta innebär att det finns utökade möjligheter att bedöma att påförandet av sanktionsavgift är oskäligt.

Sanktionsavgiftsbeloppet har samtidigt höjts från maximalt 30 000 kr till 500 000 kr. Det högre beloppet kan till exempel påföras för orapporterad fångst, om loggbok inte har förts, uppgift om art eller fångstmängd helt har utelämnats från rapportering eller om en felaktig art har redovisats.

PÅFÖRANDE AV PRICKAR UNDER ÅRET

Havs- och vattenmyndigheten har under året meddelat fem beslut som innefattar prickar. Av dessa har inga överklagats. Under året har dock överprövande domstol meddelat fyra domar gällande äldre beslut som överklagats. Domstolarna upphävde i tre fall besluten om prickar, eftersom överträdelserna inte ansågs vara tillräckligt allvarliga.

Havs- och vattenmyndigheten har fått in domar och andra slutliga avgöranden från andra EU-länder som rör svenska fiskare som har begått överträdelser i utlandet. Havs- och vattenmyndigheten har med anledning av detta tagit ställning till om prickar ska påföras. Myndigheten har dock ännu inte bedömt att någon begått en sådan allvarlig överträdelse utomlands att prickar ska påföras.

Lagakraftvunna domar och beslut från svenska domstolar samt lagakraftvunna beslut från Havs- och vattenmyndigheten som rör utländska fiskare från EU-länder har enligt samma ordning av Havs- och vattenmyndigheten skickats till respektive land för eventuell pricksättning där.

Havs- och vattenmyndigheten har arbetat med att öka kvaliteten i handläggningen och att skapa rättssäkra beslut och en enhetlig tillämpning av ärendena inom myndigheten. En del i detta arbete har varit att genom utbildningar öka kunskapen om regelverket inom myndigheten.

Havs- och vattenmyndigheten har arbetat med att göra åtalsanmälningarna mer informativa. Syftet med detta är att skapa en mer effektiv rättstillämpning av fiskebrotten inom domstolarna. För att förbättra samverkan mellan rättskedjans olika delar och förståelsen för fiskerilagstiftningen har myndigheten under hösten 2014 bjudit in företrädare för Åklagarmyndigheten, Polismyn-

digheten och Kustbevakningen till ett möte där gemensamma frågor har diskuterats.

Myndigheten har även utvecklat utformningen av sanktionsbesluten samt besluten om särskild avgift för att göra dem mer informativa. Fler ärenden än tidigare avslutas numera med att information om lagstiftningen skickas till fiskaren. Detta är en del i arbetet med att förebygga överträdelse.

Tabell 22.
Prestation Överträdelsehantering

Överträdelser	2014	2013	2012
Beslut om sanktionsavgift	71	68	
Beslut om anmälan till åtal	7	10	
Beslut om särskild avgift	28	25	
Beslut genom avskrivning	17	17	
Ärendet avslutas med information	24		
Beslut om att påföra prickar	5	6	
Beslut om att inte påföra prickar	12		
Beslut att inte vidta någon åtgärd –avskrivna	21	20	
Överklagade ärenden	4	17	
Upphävda beslut efter överprövning av domstol	3	1	
Totalt antal hanterade ärenden *	425	268	343
Havs- och vattenmyndighetens kostnad, tkr	2 051	1 314	

*Flera ärenden kan ingå i ett beslut.

Tidigare år redovisades respektive ärendeslag enligt en annan indelning och en jämförelse mellan 2012 och 2013 har därför endast gjorts på totalt antal hanterade ärenden. En ny indelning av verksamheten för bokföring av tid och kostnader började gälla 2013.

Bruka utan att förbruka

Havs- och vattenmyndigheten ska redogöra för hur myndighetens verksamhet har bidragit till att uppfylla regeringens vision Bruka utan att förbruka. Till visionen hör fyra övergripande mål och under dessa ett antal strategiska mål som bidrar till att uppfylla visionen. De strategiska mål som har den tydligaste kopplingen till Havs- och vattenmyndighetens ansvarsområde är:

- Enkelt, roligt och lönsamt att vara företagare
- Modernt, utvecklat och hållbart vattenbruk och fiske
- Konsumenten har verktyg och förutsättningar att välja
- Fler jobb och högre tillväxt på landsbygden

För att utifrån dessa strategiska mål bidra till visionen har Havs- och vattenmyndigheten bland annat:

- Förberett genomförandet av den del av landningsskyldigheten inom den nya gemensamma fiskeripolitiken som träder i kraft 1 januari 2015
- Infört nationella bestämmelser som syftar till ökad hållbarhet i fisket
- Bedrivit utveckling av ett system för spårbarhet av fiskeriprodukter

< Återrapportering
Bruka utan att förbruka

Övrig redovisning

Havs- och vattenmyndigheten arbetar brett med alla typer av frågor som berör havs- och vattenmiljön. Det mesta av arbetet genomförs inom de tre förvaltningsområdena för vatten, hav och fisk och sker med myndighetens hela uppdrag som grund. Gemensamma och myndighetsövergripande prioriteringar är ett sätt att uppnå detta. Visst arbete kan inte hänföras till ett specifikt förvaltningsområde utan är mer gemensamma eller skär på ett tydligt sätt genom samtliga förvaltningsområden och där en särredovisning inte är ändamålsenlig. Denna typ av verksamhet redovisas i detta avsnitt.

Internationellt samarbete och politiken för global utveckling

Utvecklingssamarbete

Havs- och vattenmyndigheten fick i slutet av maj 2014 sin ansökan om 20 mkr beviljad av Sida för att driva det Globala Programmet under fyra år, varav 2,7 mkr nyttjades under 2014. Den övergripande målsättningen för samarbetet med Sida i Globala Programmet är att tillvarata Havs- och vattenmyndighetens myndighetsspecifika kunskaper och roll i det svenska utvecklingssamarbetet och därigenom nå ett starkare genomslag för svensk politik inom frågor som rör förvaltning av fisk och akvatiska ekosystem. För att öka måluppfyllelsen har fyra områden definierats: 1) Förvaltning och tillgång till fiskeresurser, 2) Fiskerivtal med utvecklingsländer, 3) Akvatiska ekosystem, biologisk mångfald och klimat, samt 4) Biologisk mångfald i marina ekosystem bortom nationell jurisdiktion.

Genomförandet av programmet inleddes under hösten 2014, framför allt med inriktning på de fokusområden som avser fiskeriförvaltning, där myndigheten (och tidigare Fiskeriverket) sedan länge både haft ett samarbete med Sida och arbetat med frågorna inom ramen för Politiken för global utveckling. Härutöver har en strategi för hur myndigheten under programperioden ska arbeta med att integrera genderperspektiv i programmets genomförande tagits fram i samråd med Sida.

Höstens arbete resulterade bland annat i att de rekommendationer som FN:s kommitté för tryggad livsmedelsförsörjning antog för den rapport som utarbetats av High Level Panel of Experts on Food Security and Nutrition, "Sustainable fisheries and aquaculture for food security and nutrition" bättre tillvaratog utvecklingsperspektivet. Havs- och vattenmyndigheten deltog i den svenska delegationen för kommitténs 41:a session och bistod, som enda EU-land som deltog med expertis för fiske- och utvecklingsfrågor, Europeiska kommissionen i överläggningarna inom ramen för rundabordssamtal om rekommendationerna för rapporten.

Havs- och vattenmyndigheten deltog i årsmötena för såväl kommissionen för bevarande av atlantisk tonfisk som kommissionen för tonfiskarter i Indiska Oceanen. För den atlantiska tonfisken var en höjd kvot för blåfenad tonfisk inom ramen för liggande återhämtningsplan en stor fråga, liksom EU:s förslag om ett förbud mot borttagning av hajfenor innan fångsten har landats, så kallad hajfening, vilket dock inte antogs. För Indiska Oceanen var några av de viktigaste frågorna bevarandeåtgärder för gulfenad tonfisk och vissa hotade hajarter. Även här försökte EU utan framgång att få fram ett beslut om förbud mot hajfening.

Havs- och vattenmyndigheten har också, till del inom ramen för det Globala Programmet, arbetat för att beslut ska fattas under 2015 om att inleda förhandlingar om ett implementeringsavtal för biodiversitet bortom nationell jurisdiktion (BBNJ) under Havsrättskonventionen. Myndigheten har deltagit i mötena i FN-arbetsgruppen för BBNJ liksom i EU-beredningen av processen. I diskussionerna har Havs- och vattenmyndigheten verkat för att förhandlingarna ska inledas på grundval av ett förhandlingsmandat som inkluderar frågor om tillträde till marina genetiska resurser och delning av förtjänster samt

kapacitetsbyggande, liksom verktyg för en långsiktigt hållbar och områdesbaserad förvaltning, inklusive frågor om marint områdesskydd och en utveckling av försiktighetsprincipen.

Havs- och vattenmyndigheten har under året gett rådgivning till Sida/Svenska Ambassaden i Bangkok inom ramen för den gällande tjänsteköpsöverenskommelsen. Myndigheten har fungerat som teknisk rådgivare för genomförande och utveckling av det svenska stödet till hållbart nyttjande av havs- och sötvattensresurser i Sydostasien. Myndigheten har framförallt medverkat i ett antal årliga uppföljningsmöten med de organisationer (IUCN, FAO, UNEP och SEAFDEC) som genomför de svenskfinansierade programmen samt deltagit på några regionalt inriktade seminarier och diskussioner om det svenska stödet. Dessutom har uppdraget inkluderat en särskild omvärldsbvakning med inriktning på Asien utifrån det behov som Sida bedömer att de berörda utvecklingsländerna i regionen har, i samband med att en ekonomisk gemenskap håller på att etableras inom ASEAN-länderna, samt utarbetandet av ett pilotprojekt om spårbarhet av fiskeprodukter i samråd med USAID.

Bilateralt klimat och miljösamarbete

Inom ramen för Havs- och vattenmyndighetens miljöstrategiska bilaterala projekt har samarbetet med Brasilien omfattat ett gemensamt seminarium om hållbar vattenkraft i samband med Världsvattenveckan i Stockholm. Där deltog även forskare från Vietnam. Ett studiebesök till Vindelälven/Umeälven för att studera hur den nya fisktrappan vid Stornorrfors kraftstation fungerar genomfördes också samt ett avslutande möte med deltagande från Vattenfall och Umeå universitet anordnades i Lycksele för att planera det fortsatta samarbetet med Brasilien. I det sammanhanget diskuterades även ett möjligt framtida samarbete med Vietnam om deras pågående planering av fler vattenkraftstationer i Röda floden. Framförallt handlar det om att utveckla tekniska lösningar för att underlätta nedströms vandring för kommersiellt viktiga fiskarter förbi större vattenkraftstationer som håller på att byggas i Amazonfloden. Dessutom deltog Havs- och vattenmyndigheten på ett seminarium i Brasilien om havsplanering den 8–10 november och ett fortsatt samarbete inom havs- och kustplanering samt ekosystembaserad förvaltning av akvatiska resurser i större flodsystem planeras.

Beträffande samarbetet med Vietnam har ett förslag till ett femårigt samarbetsavtal mellan Havs- och vattenmyndigheten och deras motsvarande nationella myndighet Vietnam Administration of Seas and Islands (VASI) tagits fram. Ett första inledande seminarium om marin miljölagstiftning, havsplanering och etablerandet av marina skyddsområden har planerats till att genomföras i Hanoi under mars 2015.

När det gäller samarbetet med USA har planeringen av ett uppföljande seminarium till konferensen "Economics of the oceans", som anordnades i Washington DC i december 2013, påbörjats. Vissa kontakter har även tagits med Polen som avser att medverka vid ett större internationellt seminarium om blå tillväxt som planeras att kunna genomföras under våren 2015 i Sverige.

Inom avtalet med Kina medverkade Havs- och vattenmyndigheten vid ett möte med en större kinesisk delegation på Miljödepartementet i samband

med Världsvattenveckan då möjliga samarbeten inom hållbar vattenförvaltning diskuterades. Dessutom anordnade myndigheten tillsammans med SIVT ett två dagars studiebesök till Göteborg för en delegation från Kina för att diskutera integrerad vattenförvaltning.

Avseende samarbetet med Indonesien så har enbart en inledande dialog påbörjats med deras departement för marina frågor och fiskeriförvaltning – MMAF (Ministry of marine affairs and fisheries) i Jakarta. Bland annat har Indonesiens representanter framfört önskemål om samarbete avseende förvaltning av deras tonfisk. Havs- och vattenmyndigheten avser att bjuda in högre beslutsfattare till den internationella fiskerikonferensen om regional fiskeriförvaltning som myndigheten planerar i början på maj 2015.

Inom det strategiska miljösamarbetet som Naturvårdsverket har med Ryssland har Havs- och vattenmyndigheten deltagit vid ett antal samordnade möten i Moskva om resultatet av det svenska stödet till Rysslands nationella genomförandeplan för Baltic Sea Action Plan. Mötena har också handlat om planering av ett pilotprojekt avseende havsplanering i Kaliningrad samt om förvaltning av lax och öring i floden Luga. Samarbetet har även inkluderat ett planeringsmöte om havsplanering som hölls i Göteborg under maj samt ett möte i St Petersburg i början på november om en aktionsplan för att återuppbygga den utrotningshotade vilda laxstammen i floden Luga.

Politiken för global utveckling

Havs- och vattenmyndigheten arbetar med att förse regeringskansliet med förslag till instruktioner och andra underlag. Arbetet omfattar bland annat den externa dimensionen av EU:s gemensamma fiskeripolitik. Genom Politiken för global utveckling (PGU) har myndigheten ett ansvar och en skyldighet att säkerställa att utvecklings- och fattigdomsperspektiv lyfts fram varhelst det är relevant.

Inom ramen för PGU-arbetet arrangerade Havs- och vattenmyndigheten i januari en internationell fiskekonferens om den externa dimensionen av EU:s fiskeripolitik, det vill säga den del som behandlar EU:s fiske bortom EU-vatten. Ett hundratal deltagare diskuterade den nya EU-lagstiftningen, som trädde i kraft 2014, och dess konsekvenser för EU:s fiske, för utvecklingsländer och för global havsmiljö. Förutom landsbygdsminister Erlandsson talade ledande företrädare för bland annat Europeiska kommissionen och det småskaliga fisket i Västafrika. Vidare lyfter myndigheten återkommande fram utvecklingsperspektivet i underlag till regeringskansliet som berör den externa dimensionen av EU:s fiskeripolitik, vilket främst avser EU:s fiskepartnerskapsavtal med utvecklingskuststater samt EU:s deltagande i regionala fiskeriförvaltningsorganisationer.

Ett viktigt forum för Havs- och vattenmyndighetens PGU-arbete är FN:s jordbruks- och livsmedelsorganisation, FAO. Myndigheten deltog i den 31:a sessionen för FAO:s Fiskerikommitté (COFI), i juni 2014. Ett viktigt resultat i kommitténs arbete var att riktlinjerna för småskaligt fiske antogs. Beslutet kan ses som ett genombrott och riktlinjerna utgör ett viktigt instrument för att främja genomförandet av nationella policyer till stöd för det småskaliga fisket; de kommer också att spela en viktig roll i arbetet med matsäkerhet och fattigdomsbekämpning globalt. Sverige har varit drivande i EU-processen för att

riktlinjerna skulle framförhandlas. Vidare antogs riktlinjerna för ”Flag state performance”, vilka utgör ett viktigt instrument för att förhindra och bekämpa olagligt fiske genom ett effektivt genomförande av flaggstaters skyldigheter. Under mötet indikerade också flera länder att de var på gång att avsluta ratificeringsprocessen för avtalet om hamnstatsåtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske.

Havs- och vattenmyndigheten har under året deltagit i diskussionerna om utveckling av regelverket för marin biodiversitet bortom nationell jurisdiktion, såväl inom FN-arbetsgruppen som i EU-beredningen. I diskussionerna har myndigheten verkat för att förhandlingar om ett nytt implementeringsavtal under unclos ska inledas under 2015. Avtalet grundar sig på ett mandat som är utvecklingsorienterat och inkluderar frågor om tillträde till marina genetiska resurser och delning av förtjänster samt kapacitetsbyggande, liksom verktyg för en långsiktig hållbar och områdesbaserad förvaltning. Vidare deltog myndigheten i FN:s informella konsultativa process, där temat för årets session var fiske och global livsmedelstrygghet.

Forskning

Ett kunskapsunderlag som vilar på vetenskaplig grund är avgörande för att kunna utveckla och driva en långsiktig miljöpolitik. Anslaget för miljöforskning (1:5) ska användas för forskning som på bästa sätt gagnar myndighetens verksamhet. Det övergripande målet med den forskning som myndigheten finansierar är att den ska ge underlag för att nå miljökvalitetsmålen (Forskningsstrategi 2012–2016) och stötta Havs- och vattenmyndighetens arbete med de tre förvaltningsområdena. I uppgiften ingår att hantera bidrag, samverka med andra forskningsfinansiärer och att följa upp och utvärdera relevant forskning. Havs- och vattenmyndigheten fördelar också så kallade villkorsmedel (vatten- och fiskeavgiftsmedel) som stödjer forskning och utveckling inom fiskförvaltningen.

Tabell 23.

Prestation Forskning

Forskning	2014
Arbete med miljöforskningsanslaget och övriga forskningsfinansiärer, som JPI Ocean och JPI Water, där Havs- och vattenmyndigheten är aktiv tillsammans med Formas.	
Posten rymmer också myndighetens arbete inom BONUS samt med Rymdstyrelsen, Copernicus, Horizon2020, Formas, Vetenskapsrådet och MISTRA.	
Havs- och vattenmyndighetens kostnad, tkr	7 958

Miljöforskningsanslaget

Under 2014 har Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket fokuserat på att genomföra ett antal forskningsutlysningar inom områden där myndigheterna under 2012 identifierat behov av ny kunskap för myndigheternas förvaltningsområden. Utlysningar har gjorts inom följande åtta områden, bland annat med den fördjupade utvärderingen av miljömålen 2012 som utgångspunkt:

- Styrmedel för miljöarbetet
- Luftföroreningars effekter
- Värdet av ekosystemtjänster
- Samhällsplanering för minskad miljöpåverkan
- Scenarioplanering – en kunskapsöversikt
- God ekologisk status i Sveriges marina vatten
- Förvaltning av värdefull natur
- Svensk konsumtions miljöpåverkan

Dessa utlysningar har under 2014 resulterat i tre projekt inom Styrmedel för miljöarbetet, ett projekt om Luftföroreningars effekter, sju projekt inom Värdet av ekosystemtjänster och fyra forskningsprojekt inom God miljöstatus i Sveriges marina vatten, som bidrar till kunskapsunderlag för havs- och vattenförvaltningen.

Miljöforskningsanslaget finansierar även helt eller delvis andra fleråriga forskningsprojekt där Havs- och vattenmyndigheten deltar i vissa styrgrupper och referensgrupper (tabell 24). Totalt hanterar miljöforskningsanslaget ungefär 90 mkr årligen och detaljer finns i Naturvårdsverkets årsredovisning. Forskningsprojekten bidrar till kunskapsunderlag för myndighetens alla tre förvaltningsområden.

Tabell 24.

Övriga program och projekt som är helt eller delvis finansierade av miljöforskningsanslaget och där Havs- och vattenmyndigheten deltar i beredningsarbetet

Forskningsprogram/projekt	Beskrivning
BONUS-programmet	BONUS är ett forskningsprogram med fokus på Östersjöns miljö där alla Östersjöstater gemensamt samverkar kring forskningsutlysningar. Havs- och vattenmyndigheten deltar i styrgrupp. Programmet har haft en ekosystemutlysning med sju projekt som finansierats, samt en innovationsutlysning som resulterat i 13 projekt som beslutats.
WATERS	WATERS-projektet koordineras av Havsmiljöinstitutet. Projektet har som målsättning att vidareutveckla indikatorer och metoder som används för att bestämma miljö kvalitet hos Sveriges sjöar, vattendrag, och kustvatten. Havs- och vattenmyndigheten deltar i referensgrupp.
SPEQS	SPEQS-projektet samordnas av Havsmiljöinstitutet. Projektet tar fram kunskap om det svenska systemet för miljö kvalitetsnormer. Havs- och vattenmyndigheten deltar i referensgrupp. Change projektet är ett BONUS finansierat projekt med målsättning att minska användningen av miljöfarliga båtbottnfärger. Detta bland annat genom att få till en beteendeförändring bland ägare till fritidsbåtar, vilket ska uppnås genom att informera om alternativa metoder.
Syntes Östersjöforskning	Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket beställde under hösten 2013 en kunskapssyntes för att belysa miljö situationen i Östersjön och utifrån existerande kunskap beskriva orsakssamband och kunskapsluckor. Denna har bearbetats vidare under 2014. Målet är att syntesen ska ge myndigheterna underlag för rekommendationer om åtgärder, behov av forskningsinsatser och framtida inriktning av miljöövervakningen.

Tabell 25.**Kunskapsförsörjning med anslag 1:2 och 1:12**

Forskningsprogram/projekt	Beskrivning
Kraft och liv i vatten (KLIV)	Havs- och vattenmyndigheten delfinansierar ett forsknings- och utvecklingsprogram 2013-2014 som samordnas av Elforsk, "Kraft och liv i vatten". Målet är att ta fram verktyg för kostnads- och nyttoanalys, prioriteringar av vattenkraftrelaterade miljöåtgärder och fördjupade kunskaper om miljöåtgärder. Havs- och vattenmyndigheten deltar i programrådet. KLIV kommer med utlysningar under 2015, vilka förberetts under 2014.
JPI Ocean	Europeiska Joint Programming Initiative (JPI) syftar till att samordna ländernas forskning och utvecklings-satsningar. Myndigheten har tillsammans med Formas deltagit i förarbeten inför gemensamma utlysningar. Sverige kommer att delta i två pilotprojekt: gemensam marin övervakning samt plastskräp i havet.
Programmet BONUS	Se tabell 24. Innovationsutlysningen med fokus på åtgärder finansierad av anslag 1:12. Projekt fiberbankar i Norrland. Detta projekt med en budget på strax över 7 mkr finansieras till stor del via anslag 1:12. Huvudman är Länsstyrelsen i Gävleborg. Inventering av alla fiberbankar längs kusten och i övriga vattendrag. Förslag på åtgärder ska tas fram. Viktig del av Åtgärdsprogrammen för en god havsmiljö.

Återrapportering >
Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster

Havs- och vattenmyndigheten har deltagit i Naturvårdsverkets regeringsuppdrag med att ta fram ett förslag till projektplan för en kommunikationssatsning om ekosystemtjänster. Syftet är att öka kunskapen om ekosystemtjänster för integration i samhällsplanering och annat beslutsfattande. Målen för projektet handlar i huvudsak om att öka kunskap, förändra attityder och stimulera till handling hos mottagarna. Föreslagna aktiviteter baseras i huvudsak på befintliga processer och den kunskap och det engagemang som finns idag. Frågans komplexitet gör också att aktiviteterna inriktas på dialog, samverkan och aktiv involvering snarare än enkelriktad kommunikation.

I Naturvårdsverkets och Havs- och vattenmyndighetens förslag till hur handlingsplaner för grön infrastruktur på regional nivå kan utformas betonas särskilt ekosystemtjänsterna.

Bidragsbeslut

Nedan redovisas prestationen för hantering av bidragsbeslut. Av redovisningen framgår myndighetens kostnad för hantering av samtliga bidragsbeslut för anslag 1:12 Åtgärder för havs- och vattenmiljön.

En detaljerad redovisning av anslag 1:12 lämnas i separat åiterrapportering.

Tabell 26.

Prestation Bidragsbeslut anslag 1:12 Åtgärder för havs- och vattenmiljön

Bidragsbeslut anslag 1:12 Åtgärder för havs- och vattenmiljön	2014	2013
Antal beslut, beviljade	142	45
Antal beslut, avslag	5	
Antal avtal	226	128
Havs- och vattenmyndighetens kostnad, tkr	3 458	2 016

År 2013 redovisades inte antal avslag.

Föreskriftsarbete

Under 2014 har Havs- och vattenmyndigheten fattat beslut om 31 föreskrifter. 19 föreskrifter har avsett ändringar av tidigare meddelade föreskrifter inom fiskets område. Nio föreskrifter har avsett förbud att fiska en viss art inom ett visst område (fiskeförbud). En föreskrift har meddelats med stöd av bemyndigande i miljöbalken (HVMFS 2014:14) och en föreskrift har meddelats om realtidsstängning av fiske i ett visst område i Skagerrak (HVMFS 2014:18). Myndigheten har vidare beslutat om nya regler för licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet (HVMFS 2014:19). De nya reglerna om tillstånd och licens föranleddes av förändrade regler i fiskelagen som trädde i kraft den 1 oktober.

Havs- och vattenmyndigheten arbetar kontinuerligt med regelförenkling och uppföljning av föreskriftsarbetet. Myndighetens föreskriftsrutin har därför uppdaterats och Tillväxtverket har besökt myndigheten för att informera om kraven i förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. För att lättare kunna hitta rätt bland myndighetens föreskrifter har ett arbete med den webbaserade författningssamlingen inletts och pågått under året. Författningssamlingen har med anledning av detta strukturerats om och delats in i underliggande ämnesområden.

Tabell 27.

Prestation Föreskrifter

Område	2014	2013	2012
Föreskrifter inom fiskets område	29	32	37
Föreskrifter inom miljöområdet	1	2	4
Verksamhetsrelaterade föreskrifter	1	2	0
Totalt antal föreskrifter	31	36	41
Havs- och vattenmyndighetens kostnad, tkr	693		

Nya verksamhetskoder gör det möjligt att följa upp kostnaden från 2014.

Uppdrag och remisser från regeringen

Nedan redogör Havs- och vattenmyndigheten för kostnaden för de regeringsuppdrag som myndigheten har haft under 2014 och som avslutats före årets utgång. Hanteringskostnaden för arbetet med uppdragen redovisas i tabell 28.

Under 2014 har det till myndigheten inkommit sammanlagt 16 stycken remisser från regeringskansliet. Av dessa var tio stycken från Miljödepartementet och sex från Näringsdepartementet. Fördelningen per förvaltningsområde och hanteringskostnad visas i tabell 29.

Remisserna utgörs bland annat av utredningar och departementspromemorior, förslag till förändringar i förordningar och kommissionsförslag i frågor som faller inom myndighetens ansvarsområde.

Tabell 28.

Prestation Regeringsuppdrag

Regeringsuppdrag	2014	2013
Regeringsuppdrag, antal	18	8
Havs- och vattenmyndighetens kostnad, tkr	10 603	9 537

Tabell 29.

Prestation Remisser från regeringen

Förvaltningsområde	2014	2013
Myndighetsövergripande	6	3
Vattenförvaltning, antal	5	20
Havsförvaltning, antal	4	11
Fiskförvaltning, antal	0	1
Summa	15	35
Havs- och vattenmyndighetens kostnad, tkr	216	860

Miljöledning och ISO 14001-certifiering

Havs- och vattenmyndigheten har certifierat sitt ledningssystem enligt ISO 14001 under 2014. Certifieringen innebär att myndighetens ledningssystem har kvalitetssäkrats enligt en internationell standard.

Havs- och vattenmyndigheten har ett integrerat ledningssystem som både omfattar myndighetens uppgifter som miljömyndighet och den miljöpåverkan som uppkommer från driften av verksamheten.

Fokus för certifieringsarbetet har varit att kartlägga myndighetens processer med syfte att ge bättre förutsättningar att arbeta effektivt och med kontinuerliga förbättringar.

Den goda arbetsplatsen

Havs- och vattenmyndigheten är en kunskapsorganisation vars samlade resultat bygger på varje medarbetares kompetens, engagemang och bidrag. I myndighetens strategiska plan uttrycks en viljeinriktning om att myndigheten ska vara en god arbetsplats. I målbilden lyfts ett antal faktorer fram som är kritiska för att vara just en god arbetsplats såsom att utveckla och tillvarata kompetens och ha en god arbetsmiljö och ett gott samarbetsklimat.

Personalinformation

Vid myndigheten arbetar idag ca 250 medarbetare varav merparten arbetar på huvudkontoret i Göteborg. De flesta på myndigheten arbetar som olika typer av utredare men här finns också fiskerikontrollanter, systemutvecklare och jurister för att nämna några exempel.

Fiskerikontrollanter arbetar även vid kontor i Kungshamn, Simrishamn, Karlskrona, Västervik och Luleå.

Havs- och vattenmyndigheten hade i medeltal 246 medarbetare (242 ÅA). Av dessa var 54 % kvinnor och 46 % män. Inom chefskollektivet har fördelningen varit 47 % kvinnor och 53 % män. Vid 2014 års utgång var medelåldern 45,3 år för kvinnor och 45,5 år för män. Sjukfrånvaron på myndigheten stannade på totalt 3,7 % (mot 2,3 % 2013). Under året har 39 medarbetare börjat och 29 slutat. Majoriteten av våra anställda har högskoleutbildning, främst inom naturvetenskap och samhällsvetenskap.

Tabell 30.

Åldersfördelning per kön

Ålder	2014		2013		2012	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
≤29 år	4	3	6	4	0	3
30-40	32	40	31	48	31	43
41-50	47	54	33	44	36	39
51-60	28	33	33	31	29	29
61-66	8	6	12	6	14	6
≥66 år	0	0	1	0	1	0

Tabell 31.
Sjukfrånvaro i procent

	2014	2013	2012
Total sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda arbetstiden	3,7	2,3	2,0
Kvinnor	4,8	2,8	2,5
Män	2,3	1,7	1,5
Andel total sjukfrånvaro som varit sammanhängande 60 dagar eller mer	60,3	43,1	28,3
Kvinnor	62,6	31,5	20,4
Män	54,6	64,5	42,3
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 29 år eller yngre i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden för den åldersgruppen	0,2	3,7	0,4
Kvinnor	0,4	6,2	0,6
Män	0,0	1,3	0,0
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30-49 år i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden för den åldersgruppen	2,9	1,2	1,2
Kvinnor	4,3	1,5	1,4
Män	1,0	0,9	1,0
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 50 år eller äldre i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden för den åldersgruppen	5,5	3,9	3,3
Kvinnor	6,2	5,1	5,1
Män	4,7	2,9	2,2

Utveckling av arbetsplatsen

Ett bland flera arbetssätt för att utveckla arbetsplatsen är att regelbundet genomföra medarbetarundersökningar. Upplevelsen av nuläget kartläggs, analyseras och tillsammans prioriteras och vidtar chefer och medarbetare åtgärder för att skapa förbättring av prioriterade områden. Den senaste undersökningen visar en positiv utveckling i majoriteten av de frågor som ställts. Medarbetare vid myndigheten är engagerade och upplever en ökad tydlighet samt förtroende för ledningen. Upplevelse av stress är i detta sammanhang myndighetens största utmaning vilket kräver fortsatta åtgärder.

Myndighetens samverkansavtal har funnits på plats i lite mer än ett år. Samverkan ska bidra till att utveckla verksamheten i nära dialog mellan chefer, medarbetare, fackliga företrädare och skyddsombud. Under året har formerna för samverkan diskuterats och etablerats.

Medarbetarundersökningen visar att merparten av myndighetens medarbetare upplever att samverkan fungerar tillfredställande i den egna arbetsgruppen, d.v.s. att man i enlighet med samverkansavtalet har en god dialog, är delaktig och har inflytande. Det krävs dock fortsatt arbete för att vidareutveckla formerna. Därtill har det genomförts ergonomironder med syfte att säkerställa en god fysisk kontorsarbetsmiljö. Ronderna har lett till att åtgärder vidtagits vad gäller kontorsarbetsplatsers utformning och belysning. Vid landningskontrollen har ett särskilt utvecklingsarbete inom arbetsmiljöområdet startats upp och planeras fortsätta under nästa verksamhetsår. Regelverk för arbete i hamnar har genomlysts och chefer och medarbetare har tillsammans analyserat risker vilket lett till ökad riskmedvetenhet under arbete i hamnar.

Kompetensförsörjning

Havs- och vattenmyndighetens förmåga att attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla kompetens är avgörande för att målen för verksamheten ska uppnås. Myndigheten genomförde under 2014 ett stort antal rekryteringar. Det finns ett stort intresse för myndighetens utannonserade tjänster vilket gör att det över lag är god kvalitet i urvalet och att myndigheten uppfattas som attraktiv för arbetssökande.

För att systematisera kompetensförsörjningen arbetar myndigheten utifrån en bemanningsplan som underlättar överblicken av myndighetens befattningar och hur dessa är organisatoriskt fördelade. För varje befattning finns också en befattningsbeskrivning utarbetad som beskriver vad befattningen går ut på och vilka krav som ställs på den som innehar befattningen.

För att säkerställa att myndigheten rekryterar rätt kompetens utarbetas en kravprofilen för varje rekrytering. Härigenom säkerställs att myndigheten i varje rekryteringssituation säkerställer att rekryteringen får rätt inriktning kompetensmässigt. Denna utgör sedan underlag för annonsering och därefter vid urvalet av vilka kandidater som bäst möter myndighetens behov. För att säkerställa en bred beredning av kravprofilen sker en särskild samverkansprocess med personalen på den aktuella enheten. Det sker genom att enheten diskuterar möjligheten till att först omdisponera uppgifter i respektive arbetsgrupp, kvarstår ett rekryteringsbehov diskuteras vilka kompetenser och erfarenheter som är nödvändiga i den roll som ska utlysas. För att ytterligare förbättra och effektivisera rekryteringsprocessen har under året en processkartläggning genomförts av rekryteringsprocessen. Detta är en del i myndighetens löpande förbättringsarbete.

För att säkerställa att samtliga nyanställda introduceras på ett likvärdigt sätt genomförs introduktionsutbildningar med syfte att den nyanställda snabbare ska förstå organisationen som helhet och få del av viktig information om förhållanden som berör värdegrund, rollen som statstjänsteman och andra viktiga förutsättningar för anställning vid myndigheten.

Myndighetens satsning på en intern seminarieserie främst inom myndighetens sakområden har fortsatt med effekten att medarbetares allmänna kunskaper inom aktuella och relevanta ämnesområden ökar.

Myndighetens ledarskap är en prioriterad kompetens att utveckla. Därför har ett långsiktigt flerårigt ledarskapsutvecklingsprogram startat. Med utgångspunkt i den strategiska planen och kompetens- och chefspolicyen har hittills fyra programsteg genomförts. Myndighetens skyddsombud deltog i utbildningen som handlade om systematiskt arbetsmiljöarbete. Programmet har hittills lett till nya och gemensamma kunskaper hos deltagarna.

Flera enheter har genomfört olika typer av utvecklingsinsatser med syfte att utveckla och stärka kompetensen i den egna professionen och utveckla såväl arbetssätt som samarbete som bättre stödjer verksamheten mot dess mål.

Den medarbetareundersökning som genomförts under 2014 visar att flertalet medarbetare uppfattar att det finns utvecklingsmöjligheter vid myndigheten och att man får den kompetensutveckling man behöver för sitt arbete. Samtidigt har det konstaterats ett behov av att öka den interna rörligheten. Ett första steg som vidtagits under året är utreda de juridiska förutsättningarna för bland annat arbetsledningsbeslut.

Jämställdhetsintegrering

Under 2014 har myndigheten tagit fram en genderstrategi för det globala programmet och därmed verkat för ökat inflytande för och deltagande av kvinnor i olika forum, både nationellt och internationellt. Myndigheten har också genom en kartläggning identifierat ett antal utvecklingsbehov som kommer att tas om hand under nästa verksamhetsår.

- Ta fram en jämställdhetsplan genom att kartlägga nuläge och ta fram åtgärdsförslag.
- Ta fram metod och arbetssätt samt genomföra jämställdhetsanalys med syfte att identifiera och hantera eventuella osakliga löneskillnader.
- Vidareutveckla könsuppdelad statistik.
- Utredda och ta ställning till om myndigheten behöver utveckla arbetssättet vid förändring/framtagande av föreskrifter med syfte att säkerställa att konsekvensanalyser också tar hänsyn till jämställdhetsperspektivet.
- Kartlägga hur många män respektive kvinnor som ställt upp som kontaktpersoner i myndighetens pressmeddelanden under 2014.

Kommunikation och presskontakter

Engagemanget för havs- och vattenmiljöfrågor växer. Det märks dels i den opinionsundersökning som Havs- och vattenmyndigheten beställt av SOM-institutet vid Göteborgs universitet, men också på antalet deltagare i årets Havs- och vattenforum. 2014 kom 430 personer till konferensen, en ökning med 70 personer jämfört med 2013. Konferensen är den största i landet med fokus på havs- och vattenmiljö och samlar aktörer på bred front, allt från frivilligorganisationer och politiker till forskare och näringslivsrepresentanter.

Kännedomen om Havs- och vattenmyndigheten har dock inte ökat nämnvärt. Vartannat år mäter SOM-institutet på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten hur välkänd myndigheten är hos allmänheten. Undersökningen som presenterades i maj visar att allmänhetens oro för havsmiljöfrågor är stark men kännedomen om Havs- och vattenmyndigheten fortsatt svag. Mediebevakningen av myndigheten har dock ökat. Bland de händelser som fått spridning i flest kanaler är Havs- och vattenmyndighetens och Energimyndighetens nationella strategi för vattenkraft, myndighetens agerande i kontrollen av räkfisket och införandet av hårdare regler för laxfisket på västkusten.

I samarbete med andra deltagare myndigheten i flera seminarier och konferenser inom havs- och vattenmiljöområdet under 2014. Här är några exempel: frågor om miljövänligt båtliv uppmärksammades på båtmässor i Göteborg och Stockholm, under Världsvattenveckan bjöd myndigheten in till ett seminarium om erfarenhetsutbyte mellan Brasilien och Sverige gällande vattenkraft och biologisk mångfald, och i början av året arrangerade myndigheten på landsbygdsdepartementets uppdrag en konferens om fiske i ett internationellt perspektiv.

Under Almedalsveckan arrangerade myndigheten ett eget seminarium om havsplanering, vilket blev fullsatt. Dessutom deltog myndigheten i Östersjöveckan i samarbete med Uppsala universitet och en rad andra aktörer. Havs- och vattenmyndighetens generaldirektör och övriga medarbetare var inbjudna talare till fler än 20 seminarier och debatter.

Intäkter av avgifter och annan verksamhet

Tabell 32.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras (tkr)

Övrig redovisning

Verksamhet	+/- t.o.m. 2012	+/- 2013	Int. 2014	Kost. 2014	+/- 2014	Ack. +/- utgå. 2014
Avgiftsbelagd verksamhet						
Fiskestödjande åtgärder m.m.	- 6	0	86	86	0	- 6
Tjänsteexport						
Utvecklingssamarbete m.m.	4	0	4 733	3 783	950	954

I resultaträkningens post Intäkter av avgifter och andra ersättningar ingår även medel från vattendomar, intäkter enligt 4§ och övriga intäkter. Ovan redovisas i regleringsbrevet upptagna avgiftsområden.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras (tkr)

Verksamhet	Inkomst-titel	+/- t.o.m. 2012	+/- 2013	Int. 2014	Kost. 2014	+/- 2014	Ack. +/- utgå. 2014
Offentligrättslig verksamhet							
Sanktionsavgifter	2714	624	198	293	0	293	1 115
Övrig offentligrättslig verksamhet	2552	55	14	0	0	0	69
Övriga inkomster av statens verksamhet	2811	50	226	187	0	187	463
Summa		729	438	480	0	480	1 647

Saldo för posten +/- t.o.m. 2012 i Regleringsbrev 2013-12-19 gällande rad Sanktionsavgifter är felaktig. Rätt saldo är infört i ovanstående tabell.

Fördelning av intäkter och kostnader enligt vald indelning av verksamheten

Tabell 33.

Utfall 2014, enligt verksamhetens indelning (tkr)

	Havsförvaltning			Fiskförvaltning			Vattenförvaltning		
	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012
Intäkter									
Intäkter av anslag	110 612	90 581	114 737	108 654	111 249	131 750	108 642	98 734	63 525
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	3 625	359	1 398	3 789	5 130	15 418	386	1 106	268
Intäkter av bidrag	250	2 068	3 065	7 424	13 261	16 766	269	2 033	678
Finansiella intäkter	19	0	0	384	378	312	22	4	1
Summa	114 507	93 007	119 200	120 251	130 018	164 247	109 319	101 877	64 472
Kostnader									
Kostnader för personal	42 912	36 133	34 163	75 866	80 989	85 908	39 222	41 524	25 967
Övriga kostnader	71 233	56 874	84 915	44 152	50 345	78 697	69 749	60 353	38 770
Summa	114 145	93 007	119 078	120 018	131 334	164 605	108 971	101 877	64 737
Verksamhetsutfall	362	0	122	233	-1 316	-358	348	0	-265
Uppbördsverksamhet									
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	0	0	18	450	384	370	30	54	18
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	0	0	-18	450	-384	-370	30	-54	-18
Saldo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Transfereringar									
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	56 024	28 430	184 955	54 284	85 373	143 825	534 771	383 378	388 082
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	83	455	0	0	0	2 411	0	0	0
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	0	0	0	24 207	36 165	35 889	-542	-412	0
Finansiella intäkter	0	0	12	38 639	12 325	7 602	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0	-554	-493	-507	0	0	0
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	0	0	0	-31 356	4 698	-4 830	542	412	0
Lämnade bidrag	56 107	-28 885	-184 967	85 220	-138 068	-184 390	534 771	-383 378	-388 082
Saldo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	362	0	122	233	-1 316	-358	348	0	-265

Finansiell redovisning

Verksamhetens utfall

Verksamheten visar ett utfall om 943 tkr, vilket beror på att saldoto för pågående projekt inom avgiftsfinansierad verksamhet från och med 2014 resultatförs. Detta påverkar även Periodavgränsningsposterna och Övriga upplupna intäkter i balansräkningen.

Under 2013 avslutades arbetet med att avveckla Havs- och vattenmyndighetens fartygsverksamhet. Detta medför att det under 2014, till skillnad från 2013, inte finns några kostnader kopplade till den verksamheten. De poster som påverkas är framför allt Avskrivningar och Övriga driftkostnader i resultaträkningen samt Maskiner, inventarier och installationer m.m. och Lån i Riksgälden i balansräkningen.

Resultaträkning

Årets utfall är högre, vilket till stor del beror på en ökad tilldelning av 1:12-anslaget, Åtgärder för havs- och vattenmiljö, samtidigt har bidragsintäkterna från EU gällande årets kostnader minskat. Händelserna påverkar intäktssidan genom att posterna Intäkter av anslag ökar, samt Intäkter av bidrag som minskar. På kostnadssidan har framför allt posten Övriga driftkostnader ökat. Förändringarna kan härledas till den ökade anslagstilldelningen som genererat ökad uppdragsverksamhet, därutöver har kostnaden för förvaltningen av IT-system ökat.

Även i transfereringsavsnittet är utfallet högre och även här beror det på den ökade tilldelningen av anslag 1:12, Åtgärder för havs- och vattenmiljö. Därutöver är det förändringar på posterna Finansiella intäkter och Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål, vilka beror på att fondernas bokförda värde ökat då reavinster vid försäljning av andelar i konsortierna har återinvesterats. Posterna Andra långfristiga värdepappersinnehav och Fonder i balansräkningen påverkas också av nämnda händelser.

Balansräkning

Under året har arbete gjorts i stora utvecklingsprojekt som hänförs till EU:s Kontrollförordning, vilket medför ökade kostnader för Balanserade utgifter för utveckling.

Havs- och vattenmyndigheten fick 2013 felaktigt medel inbetalda på räntekontot som borde betalats in på fondernas bankkonto. Denna händelse syns i balansräkningen främst på posterna Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret och Övriga kortfristiga skulder. Medlen är återbetalda i januari 2014.

Oförbrukade bidrag har ökat vilket beror på erhållna bidrag från EU som kommer finansiera kommande avskrivningskostnader för egenutvecklade IT-projekt.

Utbetalade ersättningar till ledamöter i insynsrådet m.m.

Skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut till ledamöter i insynsrådet och ledande befattningshavare inom Havs- och vattenmyndigheten, tkr.

Generaldirektör:

Björn Risinger	– bruttolön	1 244
	– förmåner	129

Ledamot i insynsrådet för Statens jordbruksverk

Ledamot i insynsrådet för SMHI

Ledamot i Kustbevakningens insynsråd

Insynsrådsledamöter:

Åsa Ranung	– arvode	3,0
Lars Hjalmered	– arvode	0,0
Sara Karlsson	– arvode	1,5
Maria Losman	– arvode	3,0
Kew Nordqvist	– arvode	3,0
Henrik Loveby	– arvode	1,5
Åsa Torstensson	– arvode	3,0
Lars Tysklind	– arvode	1,5

Uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag:

Åsa Ranung	Inga övriga uppdrag
Lars Hjalmered	Ledamot i Göteborgs Kommunala Förvaltnings AB, Ledamot i Johanneberg Science Park AB
Sara Karlsson	Inga övriga uppdrag
Maria Losman	Styrelseordförande i Ecoplan AB60
Kew Nordqvist	Ledamot i Gentekniknämnden, Ledamot i Polisstyrelsen i Jönköpings län
Henrik Loveby	Sveriges Fiskares Service AB – ordförande/VD, Swefisk AB (helägt av Svensk Fisk ek. för) – ordförande
Åsa Torstensson	Ledamot i Nordiska rådets kontrollkommitté för Nordiska Investeringsbanken
Lars Tysklind	Ledamot i Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, HSAN Ledamot i Gentekniknämnden

Resultaträkning 2014

Belopp i tkr	Not	2014	2013
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	327 908	300 564
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	7 801	6 595
Intäkter av bidrag	3	7 944	17 362
Finansiella intäkter	4	425	382
Summa		344 077	324 903
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-158 000	-158 646
Kostnader för lokaler		-13 776	-12 250
Övriga driftkostnader	6	-159 221	-142 628
Finansiella kostnader	7	-317	-503
Avskrivningar och nedskrivningar	11	-11 820	-12 192
Summa		-343 134	-326 218
Verksamhetsutfall	10	943	-1 316
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	8	480	438
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-480	-438
Saldo		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		645 079	497 181
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		83	455
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		23 665	35 753
Finansiella intäkter	17	38 639	12 325
Finansiella kostnader	17	-554	-493
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	17	-30 814	5 110
Lämnade bidrag	9	-676 098	-550 331
Saldo		0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	10	943	-1 316

Balansräkning 2014

Belopp i tkr	Not	2014-12-31	2013-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	11, 20		
Balanserade utgifter för utveckling		59 518	42 222
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		617	1 502
Materiella anläggningstillgångar	11, 20		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		2 628	2 835
Maskiner, inventarier och installationer m.m.		14 163	12 057
Finansiella anläggningstillgångar	11		
Andra långfristiga värdepappersinnehav		113 560	82 819
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		25	258
Fordringar hos andra myndigheter	12	6 604	4 181
Övriga kortfristiga fordringar	13	6 993	1 631
Periodavgränsningsposter	14		
Förutbetalda kostnader		5 265	5 455
Upplupna bidragsintäkter		9 668	13 449
Övriga upplupna intäkter		1 883	200
Avräkning med statsverket	15		
Avräkning med statsverket		6 307	14 560
Kassa och bank	25		
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		14 195	25 007
Kassa och bank		329	0
SUMMA TILLGÅNGAR		241 754	206 179
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	26		
Statskapital	24	187	187
Balanserad kapitalförändring	16	2 245	3 561
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	10	943	-1 316
Fonder			
Fonder	17	125 090	94 276
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	18	2 877	1 306
Övriga avsättningar	19	782	3 148
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	20	31 521	33 022
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	21	10 301	15 321
Leverantörsskulder		18 200	11 078
Övriga kortfristiga skulder	22	2 876	13 009
Periodavgränsningsposter	23		
Upplupna kostnader		14 152	14 900
Oförbrukade bidrag		32 567	17 169
Övriga förutbetalda intäkter		14	519
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		241 754	206 179

Anslagsredovisning i tkr

Samtliga anslag är ramanslag.

Anslag		Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp	Not till anslagsredovisningen
Utgiftsområde 20									
Allmän miljö- och naturvård									
20 01 002	Miljöövervakning m.m.	228	83 200	0	-228	83 200	-82 797	403	1
	003 Miljöövervakning m.m.	228	80 200	0	-228	80 200	-79 797	403	
	005 Swedish Water House	0	3 000	0		3 000	-3 000	0	
20 01 012	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	5 814	672 565	0	-5 814	672 565	-668 212	4 353	2
	002 Havs- och vattenmiljöer	5 814	672 565	0	-5 814	672 565	-668 212	4 353	
20 01 017	001 Havs- och vattenmyndigheten	4 913	206 715	0	0	211 628	-204 251	7 377	
Utgiftsområde 23									
Areella näringar, landsbygd och livsmedel									
23 01 007	Ersättning för viltskador m.m.	701	20 000	0	-701	20 000	-18 211	1 789	3
	003 Bidrag för att förebygga skador orsakade av säl och för att ersätta inträffad sådan skada	701	20 000	0	-701	20 000	-18 211	1 789	
Summa anslag		11 656	982 480	0	-6 743	987 393	-973 471	13 922	

Noter till redovisning mot anslag

Anslagstilldelningar/indragning enligt regeringsbeslut samt kommentar.

Not

- Enligt regeringsbeslut I:29 daterat 2013-12-19 disponeras ingen anslagsbehållning från 2013. Beslutet innebär att 228 tkr därmed blir indraget.
- Enligt regeringsbeslut I:30 daterat 2013-12-19 disponeras ingen anslagsbehållning från 2013. Beslutet innebär att 5 814 tkr därmed blir indraget. Se not 27.
- Enligt regeringsbeslut 12 daterat 2013-12-19 disponeras ingen anslagsbehållning från 2013. Beslutet innebär att 701 tkr därmed blir indraget.

Redovisning mot inkomsttitel

Se not 8

Inkomsttitel	Benämning	Beräknat belopp	Inkomster
2811	Övriga inkomster av statens verksamhet	0	187
2714	Sanktionsavgifter m.m.	300	293
2552	Övrig offentligrättslig verksamhet	50	0
Summa		350	480

Finansiell redovisning

Redovisning av beställningsbemyndiganden

Anslag / anslags- benämning	Tilldelade bemyndiganderam	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden		Utestående åtagandenas fördelning per år				Not
			2014-12-31	2015	2016	2017	2018-		
20 01 002 003 Miljöövervakning m.m.	35 000	0	5 927	4 015	1 912	0	0	5	
20 01 012 002 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	130 000	76 768	102 802	59 464	30 106	13 232	0	6	

Noter till redovisning av beställningsbemyndiganden

Not

- 5** Av den totala bemyndiganderamen för år 2014, 35 000 tkr, har 5 927 tkr bundits upp i framtida åtaganden som faller ut som kostnader under åren 2015–2016.
- 6** Av den totala bemyndiganderamen för år 2014, 130 000 tkr, har 102 802 tkr bundits upp i framtida åtaganden som faller ut som kostnader under åren 2015–2017. En högre del av bemyndiganderamen har nyttjats, detta beror på att tilldelning av anslag 1:12 höjdes jämfört med 2013 samt att ett större antal fleråriga projekt beviljats, särskilt till länsstyrelserna.

Finansiella villkor för anslag 1:12

Anslag / anslagspost	Ändamål	Villkor högst	Utfall
20 01 012 002	Villkor 5 i RB, För arbete enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön får högst 154 800 tkr användas		
	– varav bidrag till länsstyrelserna enl tidigare fördelningsnyckel	116 800	116 800
	– varav bidrag till länsstyrelser som är vattenmyndigheter	17 000	17 000
	– varav bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	15 000	15 000
	– varav bidrag till Sveriges geologiska undersökning	6 000	6 000
20 01 012 002	Villkor 6 i RB, För arbete enligt förordningen (2009:381) om statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) får högst 75 000 tkr användas	75 000	75 000
20 01 012 002	Villkor 7 i RB, För fartygsverksamhet	20 000	20 000
21 01 012 002	Villkor 8 i RB, För utveckling av selektiva redskap	10 000	9 655
22 01 012 002	Villkor 9 i RB, För avancerad rening av avloppsvatten	10 000	10 000
20 01 012 002	Villkor 10 i RB, För arbete till att uppnå hållbart fiske ... bidrag till ideella organisationer	2 000	2 000

Övriga villkor

Låneram	40 000
Räntekontokredit	45 000

Anslagskredit

20 01 002 003	0
20 01 002 005	0
20 01 012 002	0
20 01 017 001	6 201
23 01 007 003	0

Finansiella villkor enligt:

Regeringsbeslut 1:29 2013-12-19
 Regeringsbeslut 1:30 2013-12-19
 Regeringsbeslut 12 2013-12-19

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisnings- och värderingsprinciper

ALLMÄNT

Årsredovisningen för Havs- och vattenmyndigheten har upprättats i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Redovisningen följer god redovisningssed i enlighet med förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

UNDANTAG FRÅN EA-REGLER

I regleringsbrevet anges att Havs- och vattenmyndigheten inte skall finansiera investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten med lån i Riksgäldskontoret enligt kapitalförsörjningsförordningen (2011:210), till den del som finansieras med fiskeavgiftsmedel.

VÄRDERING AV FORDRINGAR OCH SKULDER

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

Projektkostnader periodiseras till upparbetat värde. För periodisering av leverantörsfakturor avseende omkostnader i verksamheten tillämpas en beloppsgräns om 50 tkr.

LIKVIDITETSFLÖDET

Havs- och vattenmyndigheten tillämpar principen att in- och utbetalningar belastar räntekontot. Vid transfereringar och förbrukning av anslagen 1:2, 1:7 och 1:12 belastas statens checkräkning (SCR) som inte är räntebärande.

MEDEL FRÅN VATTENDOMAR, FONDREDOVISNING M.M.

Havs- och vattenmyndigheten administrerar medel från vattendomar och beslut (villkorsmedel). Dessa medel används för transfereringar till olika externa bidragsmottagare, men också till Havs- och vattenmyndighetens egen verksamhet enligt regeringsbeslut.

De medel som använts i Havs- och vattenmyndighetens egen verksamhet har redovisats på intäkts- och kostnadskonton i resultaträkningens verksamhetsdel. Samtliga medel, inklusive avkastning och förvaltningskostnader, har redovisats i resultaträkningens transfereringsdel. Detta avser såväl Havs- och vattenmyndighetens egen verksamhet som bidrag till externa mottagare. Fakturerade avgifter enligt vattendomarna redovisas som kortfristig fordran och beloppen avsätts därefter till fond. Fonderna förvaltas av Kammarkollegiet och återfinns också som tillgångspost. Fonderna är värderade till bokfört värde. Fondernas marknadsvärde per den 31 december 2014 uppgick till 129 991 tkr.

Som fonder räknas; medel från vattendomar, villkorsmedel, foderavgiftsmedel samt medel avseende Dalälven. Medlen återfinns under rubriken Fonder i balansräkningen.

VÄRDERINGSPRINCIPER FÖR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Avskrivningarna enligt plan grundas på anläggningarnas ursprungliga anskaffningsvärde och fördelas över den beräknade livslängden. Maskiner och inventarier redovisas som anläggningstillgång om de har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en ekonomisk livslängd som uppgår till minst tre år. Förbättringsutgifter på annans fastighet och immateriella tillgångar redovisas som anläggningstillgångar om de har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr. Följande avskrivningsperioder tillämpas.

	Avskrivningstid (år)
IT-utrustning	3
Inventarier	5
Licensavgifter	3
Förbättringar på annans fastighet	återstående kontraktstid
Immateriella tillgångar	
Egenutvecklade IT-program	7
Övriga immateriella tillgångar	3

Egenutvecklade IT-program har en avskrivningstid om sju år med anledning av bedömning att den tekniska livslängden är betydligt längre än fem år.

BIDRAGSFINANSIERADE PROJEKT

Kvarstående över/underskott i avslutade helt eller delvis bidragsfinansierade projekt avräknas mot förvaltningsanslaget.

ÄNDRAD REDOVISNINGSPRINCIP

Redovisningsprincipen för hantering av saldo gällande pågående projekt i den avgiftsfinansierade verksamheten är ändrad. Detta för att ge en mer rättvisande bild av periodens kostnader och intäkter. Justering av föregående års siffor har ej gjorts då detta skulle påverkat posten Årets kapitalförändring för 2013.

Noter

NOT 1 Intäkter av anslag (tkr)

Anslag		2014	2013
1:17	Havs- och vattenmyndigheten	203 767	198 665
1:12	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	70 163	50 006
1:2	Miljöövervakning	53 978	51 893
Summa		327 908	300 564

Utfall på intäkter av anslag 1:17 skiljer sig från utfallet i anslagsredovisningen. Skillnaden beror på minskning av semesterlöneskuld, som intjänats före 2009 samt anslagsmedel, som transfereras.

Högre tilldelning av anslag 1:12 har medfört ökad andel uppdrag under 2014.

NOT 2 Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen och andra ersättningar (tkr)

4 § Avgiftsförordningen	2014	2013
Intäkterna består av:		
Uthyrning av lokaler	285	284
Konsultuppdrag	120	257
Övrigt	862	923
Summa	1 267	1 464

Intäkterna, enligt 4 § avgiftsförordningen, kommer från verksamhet som är av tillfällig natur eller av mindre omfattning. Vid bedömning av vad som är av mindre omfattning sätts intäkterna i relation till de totala kostnaderna för myndighetens verksamhet. Intäkterna får inte överskrida 5 % av kostnaderna. För Havs- och vattenmyndighetens del uppgår andelen till 0,37 %.

Övriga ersättningar	2014	2013
Intäkter från fiskestödjande åtgärder	86	1 127
Intäkter från tjänsteexport, utvecklingssamarbete m.m.	4 733	1 304
Medel från vattendomar	666	608
Övriga avgifter och andra ersättningar	1 048	1 092
Summa	6 534	4 131
Försäljning forskningsfartyg Argos	0	1 000
Summa avgifter och andra ersättningar	7 801	6 595

Intäkter från fiskestödjande åtgärder har minskat med anledning av att fartygsverksamheten avvecklades i slutet av 2013. Intäkter från tjänsteexport, utvecklingssamarbete m.m. har ökat med anledning av nya uppdrag såsom SIDA Globala programmet och EU-expert som arbetar med Serbiens medlemsansökan till EU.

NOT 3 Intäkter av bidrag (tkr)

	2014	2013
EU	5 175	9 332
Naturvårdsverket	1 786	1 100
SJV DCF 2014	1 359	0
Arbetsmarknadsverket	393	666
Landsbygdsdepartementet	329	71
EU Reseersättning	311	303
Lantmäteriet	55	59
Svenska institutet	48	339
EU DCF 2013	37	2 404
SIDA	0	25
Nordiska Ministerrådet	0	3
Göteborgs Fiskauktionsförening	0	50
EU DCF 2011	0	1 659
EU DCF 2012	-243	-179
Statens Jordbruksverk	-652	9
NV medfinansiar EFF	-652	1 521
Summa	7 944	17 362

En stor del av bidragsintäkterna från EU är periodiserade för att täcka framtida avskrivningskostnader. Fartygsverksamheten avvecklades 2013, varför inga bidrag inkommit till den verksamheten under 2014.

Den negativa bidragsintäkten på raden EU DCF 2012 hänför sig till valutakursdifferens gällande bidrag för kostnader som uppstått 2012 och där intäkten inkommit 2014.

2014 har medel betalats tillbaka gällande den delen av finansieringen av forskningsfartyget Mimer, som hänför sig till Europeiska Fiskerifonden. Därav de negativa bidragsintäkterna på raderna Statens Jordbruksverk och NV medfinansiar EFF.

NOT 4 Finansiella intäkter (tkr)

	2014	2013
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	64	62
Realiserade kursvinster	359	320
Övriga finansiella intäkter	2	0
Summa	425	382

NOT 5 Kostnader för personal (tkr)

	2014	2013
Lönekostnader	102 505	101 548
Arbetsgivaravgifter, premier, pensioner	51 454	51 147
Övriga personalkostnader	6 110	6 421
Aktiverade utgifter för egentutvecklade tillgångar	-2 070	-469
Summa	158 000	158 646

Fartygsverksamheten avvecklades under 2013. Bortses kostnadsminskningarna för fartygsverksamheten har personalkostnaderna ökat med 4,5% vilket beror på personaltillsättningar.

NOT 6 Driftkostnader (tkr)

	2014	2013
Havs- och vattenmyndighetens driftkostnader består av:		
Kostnader för köpta tjänster	140 840	117 320
Kostnader för resor	7 685	8 419
Kostnader för telekommunikation och post	2 532	2 569
Materiel	5 110	3 005
Övriga kostnader	3 053	11 315
Summa	159 221	142 628

Högre tilldelning av anslag 1:12 har medfört ökad andel beställningar på köpta tjänster. Forskningsfartyget Mimer såldes med en reaförlust, som genererade ökningen av posten övriga kostnader 2013.

NOT 7 Finansiella kostnader (tkr)

	2014	2013
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	158	414
Ränta räntekonto i Riksgäldskontoret	4	46
Realiserad kursförlust	135	30
Övriga finansiella kostnader	20	13
Summa	317	503

NOT 8 Uppbördsverksamhet (tkr)

	2014	2013
Övriga inkomster av statens verksamhet (Avgift landning otillåten fångst m.m.)	187	226
Sanktionsavgifter	293	198
Övrig offentligrättslig verksamhet (Dumpningsavgifter)	0	14
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	480	438

NOT 9 Lämnade bidrag (tkr)

	2014	2013
Bidrag till statliga myndigheter	636 839	527 801
Bidrag till affärsverk	4 800	4 200
Bidrag till kommuner och övriga kommunala sektorn	5 400	5 633
Bidrag till landsting	27	27
Bidrag till övr länder och internationella organisationer	1 980	385
Bidrag till övr organisationer och ideella föreningar	19 909	5 466
Bidrag till privata företag	7 138	5 466
Bidrag till enskilda personer	5	1 353
Summa	676 098	550 331

Lämnade bidrag sker huvudsakligen från 1:2-, 1:7- och 1:12-anslag samt utbetalning av medel från fiskeavgiftsmedel och vattendomar. Högre tilldelade medel på anslag 1:12 medför ökningen av utfallet.

NOT 10 Analys av årets kapitalförändring (tkr)

	2014	2013
Differensen mellan intäkter och kostnader i verksamheten består av:		
Pågående strukturstödsprojekt, EG-delen	0	-1 324
Avgiftsfinansierad verksamhet	943	0
Bidragsverksamhet	0	9
Årets kapitalförändring	943	-1 316

Principen för hanteringen av avgiftsfinansierade projekt har ändrats under 2014. Det medför en påverkan på årets kapitalförändring i högre grad än tidigare.

Under 2013 bestod posten av de avskrivningskostnader för ombyggnation av forskningsfartyget Mimer, som finansierats av medel ur Europeiska Fiskefonden och som möter det överskott i kapitalförändringen, som fanns i Fiskeriverket när myndigheten upphörde och vars saldo Havs- och vattenmyndigheten övertog.

NOT 11 Anläggningstillgångar (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
IMMATERIELLA TILLGÅNGAR		
Pågående projekt dataprogram		
Ingående anskaffningsvärde	17 711	12 727
Årets upparbetade utgifter, egen utveckling	22 725	10 140
Årets aktivering egenutv program	0	-5 155
Bokfört värde	40 436	17 711
Dataprogram		
Ingående anskaffningsvärde	44 770	38 838
Årets anskaffningsvärde	0	777
Årets aktivering egenutv program	0	5 155
Årets försäljning/utrangering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	44 770	44 770
Ingående ackumulerade avskrivningar	-20 120	-14 638
Årets avskrivningar	-5 429	-5 482
Årets försäljning/utrangering, avskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-25 549	-20 120
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-139	-139
Årets nedskrivningar	0	0
Årets försäljning/utrangering, nedskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-139	-139
Bokfört värde	19 082	24 511
Rättigheter och andra immateriella anläggningar		
Ingående anskaffningsvärde	8 874	7 853
Årets anskaffningsvärde	33	1 021
Årets försäljning/utrangering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	8 907	8 874
Ingående ackumulerade avskrivningar	-7 372	-6 409
Årets avskrivningar	-918	-963
Årets försäljning/utrangering, avskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-8 290	-7 372
Bokfört värde	617	1 502
Summa immateriella tillgångar	60 135	43 724
MATERIELLA TILLGÅNGAR		
Förbättringsutgifter, annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	3 843	3 546
Årets anskaffningsvärde	492	297
Årets försäljning/utrangering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	4 335	3 843
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 008	-403
Årets avskrivningar	-698	-605
Årets försäljning/utrangering, avskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 706	-1 008
Bokfört värde	2 628	2 835

forts NOT 11 Anläggningstillgångar (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
forts MATERIELLA TILLGÅNGAR		
Fartyg och Bilar		
Ingående anskaffningsvärde	137	83 125
Årets anskaffningsvärde	3 235	71
Årets försäljning/utrangering	-33	-83 059
Utgående anskaffningsvärde	3 339	137
Ingående ackumulerade avskrivningar	-91	-44 526
Årets avskrivningar	-607	-902
Årets försäljning/utrangering, avskrivningar	16	45 337
Utgående ackumulerade avskrivningar	-681	-91
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0	-23 609
Årets nedskrivningar	0	-71
Årets försäljning/utrangering, nedskrivningar	0	23 681
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Bokfört värde	2 658	46
Datorer kringutrustning		
Ingående anskaffningsvärde	13 397	12 222
Årets anskaffningsvärde	2 411	1 175
Årets försäljning/utrangering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	15 808	13 397
Ingående ackumulerade avskrivningar	-10 848	-8 622
Årets avskrivningar	-1 823	-2 226
Årets försäljning/utrangering, avskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-12 671	-10 848
Bokfört värde	3 137	2 549
Övriga inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	21 857	18 570
Årets anskaffningsvärde	1 251	3 287
Årets försäljning/utrangering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	23 108	21 857
Ingående ackumulerade avskrivningar	-12 395	-10 451
Årets avskrivningar	-2 345	-1 944
Årets försäljning/utrangering, avskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-14 740	-12 395
Bokfört värde	8 368	9 462
Summa materiella tillgångar	16 791	14 893
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	76 926	58 617

Finansiering av anläggningstillgångar, se not 20.

forts NOT 11 Anläggningstillgångar (tkr)

Aktivering av Pågående utvecklingsprojekt har ej aktiverats under 2014 då slutförandet kommer att ske i början 2015.

Egenutvecklade IT-program har en avskrivningstid om 7 år med anledning av bedömning att den tekniska livslängden är betydligt längre än 5 år.

Under 2013 avvecklades fartygsverksamheten. Därav de stora skillnaderna mellan jämförelsetalen för 2014 och 2013.

Finansiell redovisning

Finansiella anläggningstillgångar

Havs- och vattenmyndigheten har tillgångar hos Kammarkollegiet. Dessa tillgångar avser fiskeavgifter beslutade enligt vattenlagen. Medlen redovisas både på tillgångssidan och på skuldsidan i balansräkningen och återfinns därför också under "Fonder". Beloppet inkluderar utdelningar och ränteintäkter.

Medlen hos Kammarkollegiet består av 25 fonder med olika placering i aktiekonsortium, räntekonsortium samt likviditetsförvaltning. Kammarkollegiet ansvarar för förvaltningen. Fondernas marknadsvärde per 31 december 2014 uppgår till 129 991 tkr fördelat på Räntekonsortie 43 341 tkr samt Aktiekonsortie 86 650 tkr.

Nedan angivna belopp är Kammarkollegiets bokförda värde.

	2014-12-31	2013-12-31
Kammarkollegiet Aktiekonsortie	70 460	51 753
Kammarkollegiet Räntekonsortie	43 100	31 066
Summa	113 560	82 819

NOT 12 Fordringar hos andra myndigheter (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
Kundfordringar	1 293	977
Moms	5 311	3 204
Summa	6 604	4 181

NOT 13 Övriga kortfristiga fordringar (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
Medel från vattendomar	6 186	471
Fordran fondmedel	0	840
Övriga fordringar	806	320
Summa	6 993	1 631

2014 finns fler öppna fordringar avseende årliga fiskeavgifter. Posten fordran fondmedel 2013 uppstod i samband med den felaktiga inbetalningen avseende fondernas bankmedel.

NOT 14 Periodavgränsningsposter (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyror	2 928	2 835
Övriga förutbetalda kostnader	2 337	2 620
Summa	5 265	5 455
Upplupna bidrag (pågående projekt)		
Upplupna bidragsintäkter myndigheter	1 440	153
Upplupna bidragsintäkter övriga	8 227	13 297
Summa	9 668	13 449
Övriga upplupna intäkter		
Upplupna intäkter (pågående projekt) myndigheter	1 330	84
Upplupna avgiftsintäkter	552	116
Summa	1 883	200

NOT 15 Avräkning med Statsverket (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-11	-70
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-480	-438
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	489	497
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel (+)	0	0
Fordringar/Skulder avseende uppbringning	-2	-11
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	15 139	7 751
Redovisat mot anslag (+)	769 220	599 022
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-772 416	-591 635
Fordringar/Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	11 943	15 139
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-2 968	-225
Redovisat mot anslag (+)	204 251	199 155
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-208 660	-201 898
Återbetalning av anslagsmedel (+)	0	0
Fordringar/Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-7 377	-2 968
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	2 425	2 858
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-484	-433
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	1 941	2 425
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	-25	-833
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	36 694	7 020
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-810 739	-597 351
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+/-)	773 872	591 138
Saldo	-198	-25
UTGÅENDE BALANS	6 307	14 560

Differensen om 1 945 tkr, som fanns mellan Anslagsredovisningen och saldot på Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde 2013 har reglerats 2014. Posterna Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-) och Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+/-) berörs.

NOT 16 Balanserad kapitalförändring (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
IB Balanserad kapitalförändring	3 561	4 062
Föregående års kapitalförändring enligt resultaträkningen	-1 316	-501
UB Balanserad kapitalförändring	2 245	3 561

NOT 17 Fondredovisning m.fl. (tkr)

Fond/konto i BR	6:5	6:6	Äldre	6:9	Untran- Lanforsen	Villkors- medel	Flott- leder	TOTALT FONDER
IB 2014	48 275	10 684	4 801	1 812	16 183	12 155	365	94 276
Avsättning/upplösning	25 991	1 361	788	2 987	-2 474	2 161	0	30 814
UB 31/12	74 267	12 045	5 589	4 799	13 708	14 316	365	125 090
Inkomna bidrag	4 975	9 062	156	0	0	904	0	15 098
Lämnade bidrag								
– till egen verksamhet	0	0	0	0	0	-666	0	-666 ¹⁾
– till externa	-3 593	-8 218	0	-14	-5 314	-4 562	0	-21 702
Finansiella intäkter	24 824	578	661	3 025	2 894	6 657	0	38 639
Finansiella kostnader	-214	-61	-30	-23	-54	-172	0	-554
Summa	25 991	1 361	788	2 987	-2 474	2 161	0	30 814

¹⁾ Lämnade bidrag – till egen verksamhet.

Villkorsmedel reg.beslut 2014-04-03. -666

NOT 18 Avsättning till pensioner (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
Ingående avsättning	1 306	177
Årets pensionskostnad	2 968	1 551
Årets pensionsutbetalningar	-1 397	-422
Utgående avsättning	2 877	1 306

Posten avser delpensioner samt pensionsersättning och särskild löneskatt.

NOT 19 Övriga avsättningar (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
Avsättning kompetensutveckling	782	473
Avsättning pensionsskulder	0	2 535
Avsättning uppsägningslöner	0	139
Utgående balans	782	3 148

Avsättning för kompetensutveckling är 0,3% av bruttolönesumman per månad. Användandet av medel beslutas årligen gemensamt av arbetsgivare och arbetstagarorganisationer.

Avsättning för pension och uppsägningskostnader, som reserverades 2013 har reglerats 2014.

NOT 20 Skuld till Riksgäldskontoret (tkr)

Lån till anläggningstillgångar	2014-12-31	2013-12-31
Ingående saldo	33 022	32 496
Nyupptagna lån	1 235	17 776
Under perioden amorterat	-2 736	-17 251
Utgående saldo	31 521	33 022

Enligt regleringsbrevet för år 2014 disponerar Havs- och vattenmyndigheten en låneram på 40 000 tkr i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar för förvaltningsändamål.

Mot bakgrund av ovanstående redovisas finansieringen av anläggningstillgångar på följande sätt:

	2014-12-31	2013-12-31
Ingående lån (anskaffningsvärdet)	33 022	32 496
Nyupptagna lån	1 235	17 776
Direktamortering (avskrivning)	-2 736	-17 251
Summa	31 521	33 022
Finansiering av anläggningstillgångar	76 926	58 617
Lån Riksgäldskontoret 2014-12-31	31 521	33 022
Nyinköp, balanserat aktivering, avskrivning och nedskrivning	4 675	-899
Pågående utvecklingsprojekt, ej lånefinansierat	28 956	13 469
Anl. ej lånefinansierade	11 774	13 025
Summa	76 926	58 617

Beviljad räntekontokredit i Riksgäldskontoret för år 2014 är 45 000 tkr.

NOT 21 Kortfristiga skulder till andra myndigheter (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
Leverantörsskulder	7 392	12 529
Moms	70	46
Arbetsgivaravgifter	2 840	2 746
Summa	10 301	15 321

NOT 22 Övriga kortfristiga skulder (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
Personalens preliminärskatt	2 692	2 765
Skuld bankkonto fonder	0	8 434
Övriga kortfristiga skulder	185	1 810
Summa	2 876	13 009

Posten skuld bankkonto fonder 2013, avsåg felaktig inbetalning till myndighetens räntekonto avseende fondernas bankmedel, se även not 25.

NOT 23 Periodavgränsningsposter (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
Upplupna kostnader		
Upplupna löner och arvoden	1 114	1 981
Upplupna semesterlöner	11 067	11 075
Upplupna kostnader, övrigt	1 971	1 845
Summa	14 152	14 900

Oförbrukade bidrag (pågående projekt)

Oförbrukade bidrag myndigheter	1 493	1 553
Oförbrukade bidrag övriga	31 075	15 616
Summa	32 567	17 169

Förutbetalda intäkter

Förutbetalda övriga intäkter (pågående projekt) myndigheter	0	419
Förutbetalda övriga intäkter (pågående projekt) övriga	14	100
Summa	14	519

Oförbrukade bidrag myndigheter förväntas att tas i anspråk enligt nedanstående intervall (tkr)

Inom 3 mån	4-12 mån	13-36 mån	mer än 36 mån	Totalt
787	409	120	177	1 493

Bidrag har erhållits från EU gällande egenutvecklade it-projekt. Bidragen ska finansiera kommande avskrivningskostnader.

NOT 24 Statskapital (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
Statskapital	187	187
Summa	187	187

Statskapital avser överförda konstverk från Statens konstråd.

NOT 25 Kassa och bank (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	14 195	25 007
Kassa och bank	329	0
Summa	14 524	25 007

Behållningen 2013 innehåller felaktig inbetalning till myndighetens räntekonto avseende fondernas bankmedel. Detta påverkade fondernas behållning på kassa och bank, se även not 22.

NOT 26 Specifikation av myndighetskapitalet (tkr)

	Bal.kap Anslagsfin. verksamh.	Bal. kap. Avgifsf. verksamh.	Kapital- förändring enl. RR	Summa
Föregående års UB	1 961	1 600	-1 316	2 245
A Ingående balans	1 961	1 600	-1 316	2 245
Föregående års kapitalförändring	-1 316	0	1 316	0
Årets kapitalförändring			943	943
B Summa årets förändring	-1 316	0	2 259	943
C Utgående balans	645	1 600	943	3 188

I ingående balans för myndighetskapitalet finns även poster som hänför sig från Fiskeriverket.

NOT 27 Specifikation av Anslag 1:12, Åtgärder för havs- och vattenmiljö

Havs- och vattenmyndigheten har återkrävt 25 565 tkr oförbrukade medel av bidragsmottagarna och återanvänt dessa medel till nya beslut. Under 2014 har myndigheten tillämpat en konsekvent princip beträffande icke förbrukade medel hos bidragsmottagarna, vilket har inneburit att återbetalning av medel har ökat.

NOT 28 Specifikation av Anslag 1:7, Ersättning för viltskador m.m.

Havs- och vattenmyndigheten har återkrävt 2 488 tkr oförbrukade medel av bidragsmottagarna och återanvänt dessa medel till nya beslut. Under 2014 har myndigheten tillämpat en konsekvent princip beträffande icke förbrukade medel hos bidragsmottagarna, vilket har inneburit att återbetalning av medel har ökat.

Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Låneram hos Riksgäldskontoret				
Beviljad i regleringsbrev	40 000	85 000	85 000	75 000
Utnyttjad vid räkenskapsårets slut	31 521	33 022	32 496	56 930
Kontokredit hos Riksgäldskontoret				
Beviljad i regleringsbrev	45 000	45 000	45 000	40 000
Maximalt utnyttjad under året	14 797	28 202	8 375	25 283
Räntekonto				
Ränteintäkter	64	62	127	47
Räntekostnader	4	46	2	250
Avgiftsintäkter				
Disponibla avgiftsintäkter, utfall	7 801	6 595	17 084	13 662
Disponibla avgiftsintäkter, budget i regleringsbrev	4 000	5 000	16 000	18 946
Ej disponibla avgiftsintäkter, utfall	480	438	407	322
Ej disponibla avgiftsintäkter, budget i regleringsbrev	350	1 250	1 250	750
Anslag – Utgående reservationer				
Anslagssparande förvaltning	7 377	4 913	225	4 286
Anslagssparande sakanslag	0	0	0	0
varav intecknade belopp	6 201	4 913	225	4 286
Bemyndiganden				
Tilldelade bemyndiganden	130 000	145 000	155 000	130 000
varav gjorda åtaganden	102 802	76 768	84 378	149 268
Anslagskredit				
Beviljad i regleringsbrev	6 201	6 057	6 527	6 112
Utnyttjad kredit	0	0	0	0
Årsarbetskrafter och medelantalet anställda under året				
Årsarbetskrafter	242	226	221	213
Medelantalet anställda	246	229	218	225
Driftkostnad				
Per årsarbetskraft	1 368	1 387	1 411	636
Kapitalförändring				
Årets kapitalförändring	943	-1 316	-501	593
Balanserad kapitalförändring	2 245	3 561	4 062	3 538

Havs- och vattenmyndigheten startade 1 juli 2011 varför jämförelsetalen i väsentliga uppgifter baseras på tidsperioden 1/7 – 31/12 2011.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Vidare bedömer jag att den interna styrningen och kontrollen vid Havs- och vattenmyndigheten är betryggande.

Göteborg 2015-02-20

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Björn Risinger', written in a cursive style.

Björn Risinger

